

1
- 1099 / 5 - 92 / 93

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

13 JULI 1993

WETSONTWERP

houdende bepaalde maatregelen
inzake ambtenarenzaken

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VAN
DE BINNENLANDSE ZAKEN, DE
ALGEMENE ZAKEN EN
HET OPENBAAR AMBT (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER L. PEETERS

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft dit wetsontwerp tijdens haar vergaderingen van 8 en 9 juli 1993 besproken.

Dit wetsontwerp werd besproken in openbare Commissievergadering.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Vankeirsbilck.

A. — Vaste leden :	B. — Plaatsvervangers :
C.V.P. HH. Breyne, Tant, Van Eetvelt, Vankeirsbilck, Vanleenhove.	HH. Demuyt, Marsoul, Schuermans, Taylor, Van der Poorten, Van Peel.
P.S. HH. Dufour, Féaux, Harmegnies (M.), Namotte.	HH. Canon, Eerdeken, Henry, Janssens, Léonard.
V.L.D. HH. Beysen, Pierco, Vanhoutte.	HH. Cortois, Demeulenaere, Dewael, Taelman.
S.P. HH. Dielens, Peeters (L.), Schellens.	HH. Bourgois (M.), Sleeckx, Swennen, Vande Lanotte.
P.R.L. HH. Bertouille, Pivin.	HH. Hazette, Severin, Simonet.
P.S.C. HH. Detremmerie, Sénéca.	H. Charlier (Ph.), Mevr. de T'Serclaes, H. Hiance.
Ecolo/ HH. Cheron, Viseur.	Mevr. Aelvoet, H. Detienne, Mevr. Dua.
Agalev VI. H. Dewinter.	HH. De Man, Van den Eynde.
Blok V.U. H. Van Vaerenbergh.	HH. Anciaux, Lauwers.

Zie :

1099 - 92 / 93 :

- N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- N° 2 tot 4 : Amendementen.

(*) Tweede zitting van de 48e zittingsperiode.

- 1099 / 5 - 92 / 93

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

13 JUILLET 1993

PROJET DE LOI

portant certaines mesures
en matière de Fonction publique

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR, DES
AFFAIRES GENERALES ET
DE LA FONCTION PUBLIQUE (1)

PAR M. L. PEETERS

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné le présent projet de loi au cours de ses réunions des 8 et 9 juillet 1993.

Ce projet de loi a été examiné en réunion publique de Commission.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Vankeirsbilck.

A. — Titulaires :	B. — Suppléants :
C.V.P. MM. Breyne, Tant, Van Eetvelt, Vankeirsbilck, Vanleenhove.	MM. Demuyt, Marsoul, Schuermans, Taylor, Van der Poorten, Van Peel.
P.S. MM. Dufour, Féaux, Harmegnies (M.), Namotte.	MM. Canon, Eerdeken, Henry, Janssens, Léonard.
V.L.D. MM. Beysen, Pierco, Vanhoutte.	MM. Cortois, Demeulenaere, Dewael, Taelman.
S.P. MM. Dielens, Peeters (L.), Schellens.	MM. Bourgois (M.), Sleeckx, Swennen, Vande Lanotte.
P.R.L. MM. Bertouille, Pivin.	MM. Hazette, Severin, Simonet.
P.S.C. MM. Detremmerie, Sénéca.	M. Charlier (Ph.), Mme de T'Serclaes, M. Hiance.
Ecolo/ MM. Cheron, Viseur.	Mme Aelvoet, M. Detienne, Mme Dua.
Agalev VI. M. Dewinter.	MM. De Man, Van den Eynde.
Blok V.U. M. Van Vaerenbergh.	MM. Anciaux, Lauwers.

Voir :

1099 - 92 / 93 :

- N° 1 : Projet transmis par le Sénat.
- N° 2 à 4 : Amendements.

(*) Deuxième session de la 48e législature.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN AMBTENARENZAKEN

1. Voorgeschiedenis

Het wetsontwerp houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken werd, in zijn oorspronkelijke versie, door de regering goedgekeurd op 10 juli 1992, samen met een ontwerp van koninklijk besluit houdende uitvoeringsmaatregelen betreffende de mobiliteit van het personeel van sommige overheidsdiensten en een ontwerp van koninklijk besluit tot vereenvoudiging van een aantal bepalingen toepasbaar op het rijkspersoneel.

De onderhandelingen met de representatieve vakorganisaties werden beëindigd in het Comité B op 18 september 1992 voor het ontwerp van koninklijk besluit tot vereenvoudiging en op 28 september 1992 voor het wetsontwerp ambtenarenzaken en het ontwerp van mobiliteits-koninklijk besluit. Over het ontwerp van koninklijk besluit tot vereenvoudiging werd een akkoord met de vakbonden bereikt. Er werd ook een akkoord bereikt met de vakbonden over het wetsontwerp tenzij over alle bepalingen in verband met mobiliteit, vervat in hoofdstuk II van het ontwerp (protocol n° 156). Het ontwerp van mobiliteitsbesluit leidde tot een protocol van niet-akkoord (protocol n° 157).

Het ontwerp van wet evenals de voormelde ontwerpen van besluit werden vervolgens op 9 oktober 1992 door de regering goedgekeurd en voor advies aan de Raad van State overgemaakt.

Het wetsontwerp werd vorige week, op 29 juni laatstleden, door de Senaat goedgekeurd.

Tijdens de bespreking in de Senaat werd herhaaldelijk onderstreept dat het wetsontwerp een onderdeel, maar dan wel een belangrijk onderdeel, vormt van de hervorming van de federale overheidsdiensten. Om die reden werd de nota die de regering op 5 februari 1993 goedkeurde met een aantal maatregelen tot kwalitatieve verbetering van de werking van de overheidsdiensten naar aanleiding van de doorlichting van de personeelsbehoeften van de federale overheid, als bijlage bij het verslag van de senaatscommissie gevoegd.

2. Situering van het wetsontwerp ambtenarenzaken in het beleid ten opzichte van de federale overheidsdiensten, en meer in het bijzonder de oriëntatienota ambtenarenzaken

De oriëntatienota ambtenarenzaken, goedgekeurd op 10 juli 1992, bevat de grote beleidslijnen van de regering voor de federale overheidsdiensten, gegroepeerd rond de volgende punten :

1. een betere samenwerking tussen de regering en de administratie;

I. EXPOSE INTRODUCTIF DU MINISTRE DE L'INTERIEUR ET DE LA FONCTION PUBLIQUE

1. Antécédents

Le projet de loi portant certaines mesures en matière de fonction publique a été approuvé, dans sa version originale, par le Gouvernement le 10 juillet 1992, en même temps qu'un projet d'arrêté royal portant les mesures d'exécution relatives à la mobilité du personnel de certains services publics et un projet d'arrêté royal simplifiant un certain nombre de dispositions applicables aux agents de l'Etat.

Les négociations avec les organisations syndicales représentatives se sont terminées au Comité B le 18 septembre 1992 pour le projet d'arrêté royal relatif à la simplification et le 28 septembre 1992 pour le projet de loi en matière de fonction publique et le projet d'arrêté royal relatif à la mobilité. En ce qui concerne le projet d'arrêté royal relatif à la simplification, un accord a été conclu avec les syndicats. Un accord a également été conclu avec les syndicats au sujet du projet de loi, à l'exception de toutes les dispositions relatives à la mobilité, reprises au chapitre II du projet (protocole n° 156). Le projet d'arrêté relatif à la mobilité a abouti à un protocole de désaccord (protocole n° 157).

Le projet de loi ainsi que les projets d'arrêtés précités ont ensuite été approuvés le 9 octobre 1992 par le Gouvernement et soumis à l'avis du Conseil d'Etat.

Le projet de loi a été adopté au Sénat le 29 juin.

Au cours de l'examen au Sénat, il a été souligné à plusieurs reprises que le projet à l'examen s'inscrit dans le cadre de la réforme des services publics fédéraux et constitue un élément important de celle-ci. C'est la raison pour laquelle la note relative aux mesures poursuivant l'amélioration qualitative du fonctionnement des services publics à l'occasion de la radioscopie des besoins en personnel de la fonction publique administrative nationale, sur laquelle le Gouvernement a marqué son accord le 5 février 1993, a été jointe en annexe au rapport de la commission du Sénat.

2. Place du projet de loi fonction publique dans la politique relative aux services publics fédéraux et plus particulièrement au regard de la note d'orientation fonction publique

La note d'orientation fonction publique, approuvée le 10 juillet 1992, expose les grandes lignes de la politique qu'entend suivre le gouvernement au sein des services publics fédéraux; elles sont fondées sur les points suivants :

1. une meilleure coopération entre le gouvernement et l'administration;

2. een betere organisatie en werking van de overheidsdiensten;

3. een modern en efficiënt personeelsbeleid.

Veel van de op 10 juli 1992 goedgekeurde maatregelen werden ondertussen verder verdiept en aangevuld door de voormelde regeringsbeslissing van 5 februari 1993 naar aanleiding van de doorlichting van de overheidsdiensten.

I. — EEN BETERE SAMENWERKING TUSSEN DE REGERING EN DE ADMINISTRATIE

De afbakening van de verantwoordelijkheid van de regering en van de administratie moet gepaard gaan met afspraken die een constructieve samenwerking met de kabinetten mogelijk maken.

Om deze samenwerking te bevorderen, werd het koninklijk besluit van 20 mei 1965 gewijzigd omdat er nog een te strikte hiërarchische regeling gehanteerd werd.

Bovendien diende elke minister vóór 31 juli 1992 de gedragscode voor de betrekkingen tussen de minister en zijn administratie verder uit te werken en bij ministerieel besluit of bij protocol te bekrachtigen.

Ten slotte zal over het beleid tot herwaardering van de overheidsdiensten geregeld overleg worden gepleegd met het college van secretarissen-generaal. Namens de regering zullen de eerste minister, de minister van Ambtenarenzaken en de minister van Begroting aan het overleg deelnemen. Daartoe werd het koninklijk besluit van 4 januari 1989 (de oprichting van een college van secretarissen-generaal) gewijzigd (koninklijk besluit van 27 oktober 1992, *Belgisch Staatsblad* van 26 november 1992).

Op 5 februari 1993 besliste de regering om de taak van de secretaris-generaal en van het college van secretarissen-generaal te herwaarderen om meer dan nu mogelijk te maken of te optimaliseren :

- de beleidsondersteunende functie van de secretaris-generaal;

- de coördinatie van de verschillende diensten en de arbitrage van de aan het departement toegekende middelen binnen het perspectief van een grotere autonomie (de functionele personeelskredieten);

- het betrekken van de secretaris-generaal bij de uitvoering van de regeringsbeslissingen (waarborg van continuïteit in de werking van de overheid en in de uitvoering van de regeringsbeslissingen).

Nog vóór de zomer zullen er ontwerpen van koninklijk besluit aan de regering voorgelegd worden, die enerzijds de rol van het college van secretarissen-generaal versterken en van het college een echt adviesorgaan en gespreksforum voor de regering moeten maken voor alles wat het personeelsbeleid en de werking van de overheidsdiensten betreft, anderzijds aan de secretaris-generaal meer dan nu de mogelijkheid geven om de departementale diensten te

2. une amélioration de l'organisation et du fonctionnement des services publics;

3. une politique du personnel moderne et efficace.

De nombreuses mesures approuvées le 10 juillet 1992 ont entre-temps été développées et complétées par la décision précitée prise par le gouvernement en date du 5 février 1993 suite à la radioscopie des services publics.

I. — UNE MEILLEURE COLLABORATION ENTRE LE GOUVERNEMENT ET L'ADMINISTRATION

La délimitation de la responsabilité du gouvernement et de l'administration doit aller de pair avec des accords qui permettent une collaboration constructive avec les cabinets.

Afin de promouvoir cette collaboration, l'arrêté royal du 20 mai 1965 a été modifié, parce qu'il traduisait encore une réglementation hiérarchique trop stricte.

En outre, chaque ministre fut invité à élaborer avant le 31 juillet 1992 le code de conduite appelé à régler ses relations avec son administration et à le confirmer par un arrêté ministériel ou par un protocole.

Enfin, une concertation régulière avec le collège des secrétaires généraux sera menée au sujet de la politique de revalorisation des services publics. Pour le gouvernement, le premier ministre, le ministre de la Fonction publique et le ministre du Budget prendront part à cette concertation. L'arrêté royal du 4 janvier 1989 créant un collège des secrétaires généraux a été modifié à cet effet (arrêté royal du 27 octobre 1992, *Moniteur belge* du 26 novembre 1992).

Le gouvernement a décidé, le 5 février 1993, de revaloriser le rôle du secrétaire général et du collège des secrétaires généraux ne fût-ce que pour permettre de faire mieux ou d'optimiser :

- l'exercice de la mission de soutien de gestion du secrétaire général;

- la coordination des différents services et l'arbitrage des moyens octroyés au département dans la perspective d'une plus grande autonomie (les crédits fonctionnels de personnel);

- l'association du secrétaire général à l'exécution des décisions gouvernementales (garantie de la continuité dans le fonctionnement de l'autorité et dans l'exécution des décisions gouvernementales).

Le gouvernement sera saisi encore avant l'été de projets d'arrêtés royaux qui, d'une part, renforceront le rôle du collège des secrétaires généraux et qui feront de ce collège un véritable organe consultatif et un forum de discussion du gouvernement pour tout ce qui touche à la politique du personnel et au fonctionnement des services publics, et qui, d'autre part, permettront, davantage que ce n'est le cas aujourd'hui, au secrétaire général de coordonner les

coördineren en over de verdeling van gelden en personeel over de diensten te beslissen. Daartoe moet de secretaris-generaal de bevoegdheid krijgen over de algemene administratieve diensten van het departement.

Er kan niet genoeg gewezen worden op het belang van de goede samenwerking tussen de administratie en de regering.

De hervorming van de overheidsdiensten, de betere werking van de administratie zal maar succes hebben indien de administratie de kans krijgt te werken, dat wil zeggen om het beleid met de bevoegde minister mee voor te bereiden en de getroffen beslissingen uit te voeren. Dit is nu onvoldoende het geval : bepaalde secretarissen-generaal krijgen zelfs de agenda en de notificaties niet van de wekelijkse ministerraad.

Dit blijkt overduidelijk uit het verslag dat het college van secretarissen-generaal heeft opgesteld over de toepassing van de gedragscode tussen de minister en zijn administratie. Het is wenselijk dat ook dit verslag deze zomer in de regering wordt besproken.

Wat alle belangrijke dossiers betreft, zoals het nieuwe evaluatiestelsel of de hervorming van de reglementering op de verloven, wordt ook het advies van het College van secretarissen-generaal gevraagd.

II. — *EEN BETERE ORGANISATIE EN WERKING VAN DE OVERHEIDSDIENSTEN*

De dienstverlening aan de burger en de vertrouwensrelatie tussen de burgers en de overheidsdiensten kunnen slechts op een duurzame manier worden verbeterd als de openbare diensten efficiënt en goed gemotiveerd werken.

Daarvoor zijn een aantal beleidsmaatregelen noodzakelijk :

1. De hervorming van de federale overheidsdiensten, in opvolging van de doorlichting ervan. Dit werd op 5 februari 1993 door de regering beslist.

Nog tijdens de zomer 1993 zullen aan de regering voorstellen worden geformuleerd over een nieuwe structuur van de ministeriële departementen, rond een matrixstructuur. Er werd inderdaad beslist om ten laatste tegen 1 januari 1996 een departement Algemeen Bestuur op te richten, dat als horizontaal departement ondersteunend en coördinerend zal werken ten opzichte van een aantal verticale departementen, zoals Financiën.

In dit departement komen bijvoorbeeld het Vast Wervingssecretariaat en de Sociaal Medische Rijksdienst (zie punt 2.1. nota 5 februari 1993).

2. De vereenvoudiging van procedures en reglementering.

De doorlichting van de overheidsdiensten moet leiden tot de vereenvoudiging van procedures en reglementering. Belangrijke elementen hierbij zijn : de

services départementaux et de décider de la répartition des fonds et du personnel entre les services. Pour ce faire, il doit avoir autorité sur les services administratifs généraux du département.

On n'insistera jamais assez sur l'importance d'une bonne collaboration entre l'administration et le gouvernement.

La réforme des services publics et l'amélioration du fonctionnement de l'administration ne pourront réussir que si l'administration a l'occasion de travailler, c'est-à-dire de participer, avec le ministre, à l'élaboration de la politique et d'exécuter les décisions prises. Ce n'est pas suffisamment le cas actuellement, certains secrétaires généraux ne reçoivent même pas l'ordre du jour et les notifications du conseil des ministres hebdomadaires.

Cela ressort très clairement du rapport du collège de secrétaires généraux consacré à l'application du code de conduite entre le ministre et son administration. Il serait souhaitable que le gouvernement examine également ce rapport au cours de cet été.

Pour tous les dossiers importants, tels que le nouveau système d'évaluation et la réforme de la réglementation en matière de congés, l'avis du Collège des secrétaires généraux sera également demandé.

II. — *AMELIORATION DE L'ORGANISATION ET DU FONCTIONNEMENT DES SERVICES PUBLICS*

Les services offerts au citoyen et la relation de confiance qui doit exister entre les citoyens et les services publics ne peuvent être améliorés de façon durable qu'à la condition que les services publics fonctionnent efficacement et soient bien motivés.

Aussi certaines mesures de gestion sont-elles nécessaires :

1. La réforme des services publics fédéraux, découlant de la radioscopie qui a été faite. Cette réforme a été décidée par le gouvernement le 5 février 1993.

Dès l'été 1993, des propositions seront faites au gouvernement en ce qui concerne la nouvelle structure des départements ministériels, qui sera une structure matricielle. Il a en effet été décidé de créer, au plus tard le 1er janvier 1996, un département d'Administration générale qui, en tant que département horizontal, coordonnera et soutiendra les actions menées par une série de départements verticaux tels que les Finances.

Ce département comprendra notamment le SPR et l'Office médico-social de l'Etat (voir point 2.1. de la note du 5 février 1993).

2. La simplification des procédures et de la réglementation.

La radioscopie des services publics doit aboutir à la simplification des procédures et de la réglementation. Il faut à cet effet stimuler le sens des responsa-

verantwoordelijkheidszin van de ambtenaren stimuleren, de hiërarchische verhouding versoepelen, delegeren van meer bevoegdheden en een grotere autonomie voor de ambtenaren.

De advies- en beslissingsprocedures moeten vereenvoudigd, en vooral versneld worden. Tegelijk moeten de ambtenaren een grotere verantwoordelijkheid krijgen.

Hier worden voorstellen van het College van secretarissen-generaal verwacht. De minister zal alleszins aan de regering voorstellen om in de reglementering zelf bevoegdheden aan de secretarissen-generaal en niet aan de minister toe te wijzen. Het is aangewezen dat de secretaris-generaal en niet de minister de besluiten inzake verloven (bijvoorbeeld loopbaanonderbreking, verminderde prestaties,...) zelf ondertekent.

De ministerraad keurde reeds op 10 juli 1992 een eerste reeks voorstellen goed met het oog op de vereenvoudiging van procedures en reglementering :

a) De administratieve en begrotingscontrole die nog steeds in hoofdzaak geregeld wordt door het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 zal versoepeld worden.

Een werkgroep, die op initiatief van de minister van Begroting bijeenkomt, zal een voorstel uitwerken om het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 te wijzigen.

b) De Ministerraad keurde een ontwerp van koninklijk besluit goed dat een substantiële vereenvoudiging van de bestaande reglementering beoogt. Talloze koninklijke besluiten worden opgeheven, onder meer om rekening te houden met de staatshervorming : het koninklijk besluit van 4 maart 1993 tot wijziging of opheffing van sommige verordeningbepalingen die toepasselijk zijn op het personeel van de rijksbesturen, van de wetenschappelijke inrichtingen van de Staat en van sommige instellingen van openbaar nut (*Belgisch Staatsblad* van 23 maart 1993).

c) De bestaande stelsels van verloven, afwezigheden, beschikbaarheid en loopbaanonderbreking zullen worden hervormd met het oog op :

- een drastische vereenvoudiging;
- de toepassing ervan zodat de goede werking van de overheidsdiensten niet in het gedrang komt.

Een interdepartementale werkgroep, onder leiding van de Administrateur-Generaal van de Dienst Algemeen Bestuur, heeft een rapport opgesteld. Op basis van dit eindverslag zal tijdens de zomer een voorstel aan de Ministerraad worden voorgelegd om de reglementering te wijzigen.

d) Ook het voorliggende wetsontwerp bevat een aantal vereenvoudigingsmaatregelen zoals bijvoorbeeld :

- de vereenvoudiging van de procedure tot de wijziging van de wetgeving op de instellingen van openbaar nut. Zo zal onder meer de verplichting worden opgeheven om de beheersorganen van de instellingen te raadplegen voor elke wijziging van

bilités des agents, assouplir les rapports hiérarchiques, déléguer davantage de compétences et d'autonomie aux agents.

Les procédures de consultation et de décision doivent être simplifiées et, avant tout, accélérées. Les agents doivent en même temps être dotés d'une responsabilité plus grande.

Tout en attendant les propositions du Collège des secrétaires généraux en la matière, le ministre proposera de toute manière au gouvernement d'inscrire dans la réglementation elle-même l'attribution de certaines compétences aux secrétaires généraux et non au ministre. Il est préférable que ce soit le secrétaire général et non le ministre qui signe les arrêtés relatifs aux congés (par exemple interruption de carrière, prestations réduites, ...).

Le Conseil des ministres a déjà approuvé, le 10 juillet 1992, une première série de propositions en vue de la simplification des procédures et de la réglementation :

a) Le contrôle administratif et budgétaire, qui, à ce jour, est encore principalement réglé par l'arrêté royal du 5 octobre 1961, sera assoupli.

Un groupe de travail, qui se réunit à l'initiative du ministre du Budget, élaborera une proposition en vue de modifier l'arrêté royal du 5 octobre 1961.

b) Le Conseil des ministres a approuvé un projet d'arrêté royal procédant à une simplification substantielle de la réglementation existante. De nombreux arrêtés royaux ont été abrogés, notamment afin de tenir compte de la réforme de l'Etat : c'est l'arrêté royal du 4 mars 1993 modifiant ou abrogeant certaines dispositions réglementaires applicables aux agents des administrations de l'Etat, des établissements scientifiques de l'Etat et de certains organismes d'intérêt public (*Moniteur belge* du 23 mars 1993).

c) Les régimes actuels de congés, d'absences, de disponibilité et d'interruption de carrière seront revus en vue :

- d'une simplification radicale;
- d'une application qui ne porte pas préjudice au bon fonctionnement des services publics.

Un groupe de travail interdépartemental, sous la direction de l'administrateur général du Service d'Administration générale, a rédigé un rapport. Sur la base de ce rapport final, une proposition sera soumise en été au Conseil des ministres afin de modifier la réglementation.

d) Le présent projet de loi comporte également une série de mesures simplificatrices, par exemple :

- la procédure de modification de la législation relative aux organismes d'intérêt public. C'est ainsi que sera notamment supprimée l'obligation de consulter les organes de gestion des organismes pour chaque modification de l'arrêté royal du 8 janvier

het koninklijk besluit van 8 januari 1973 (statuut van het personeel van sommige instellingen van openbaar nut);

— de vereenvoudiging van de wervingsregels.

De resultaten van de doorlichting van de overheidsdiensten zullen een selectief wervingsbeleid mogelijk maken in functie van de werkelijke wervingsbehoeften.

Dit maakt het mogelijk om de ingewikkelde wervingsprocedure (vaststelling wervingsenveloppe, indienen wervingsplan, verlenen van wervingsmachtiging) drastisch te vereenvoudigen en over te gaan, na de begrotingscontrole, tot de veralgemening van de automatische werving.

Om de mogelijkheid te hebben om het stelsel van de wervingsenveloppe te wijzigen, voorziet het ontwerp van wet daarom de mogelijkheid om de wervingsregels te wijzigen of te vervangen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

De Regering nam op 5 februari 1993 nog een aantal belangrijke beslissingen op het vlak van de werving :

1° de wervingsstop wordt tot en met 1996 gehandhaafd voor de niveaus 3 en 4, tenzij de Minister van Ambtenarenzaken anders beslist op advies van de Adviescommissie voor Selectieve Wervingen;

2° vanaf 1994 wordt de stop opgeheven voor de niveaus 1 en 2, uiteraard binnen de grenzen van de toegestane kredieten.

e) De mobiliteit

Overeenkomstig het Regeerakkoord zal de mobiliteit maximaal worden bevorderd. Hierdoor worden de procedures vereenvoudigd.

Deze hervorming is van zeer groot belang, wil men aan de doorlichting van de overheidsdiensten een zo groot mogelijk resultaat geven en de mensen daar kunnen inzetten waar dit nodig is, zonder dat nieuwe wervingen noodzakelijk zijn.

Dat de bestaande mobiliteitsregeling niet voldoende werkt, heeft vooral te maken met het feit dat ze vrijwel volledig gebaseerd is op de anciënniteit van de ambtenaren. Daarvoor houdt ze weinig of geen rekening met beroepskwalificaties die de ambtenaar bezit of die door de administratie worden gevraagd.

III. — *EEN MODERN EN EFFICIENT PERSONEELSBELEID*

Voor van belang is hier de databank overheids-personeel. Het wetsontwerp ambtenarenzaken wijzigt de reglementering over de werking van de databank van het personeel van de overheidsdiensten, zodat de overheid op redelijk korte termijn over een efficiënt werkende databank kan beschikken. Voorts bevat het ontwerp de volgende wijzigingen van het syndicaal statuut :

— Het burgerpersoneel van het administratief en logistiek korps en het contractueel burgerhulperso-

1973 (statut du personnel de certains organismes d'intérêt public);

— des règles de recrutement.

Les résultats de la radioscopie des services publics doivent permettre une politique sélective de recrutement en fonction des besoins réels de recrutement.

Cela doit permettre de simplifier de façon radicale la procédure actuelle de recrutement, qui est quelque peu compliquée (fixation d'une enveloppe de recrutement, introduction d'un plan de recrutement, octroi d'autorisations de recrutement) et de passer, après le contrôle budgétaire, à la généralisation du recrutement automatique.

Afin que le système de l'enveloppe de recrutement puisse être modifié, le projet de loi prévoit la possibilité de modifier ou de remplacer les règles de recrutement par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Le Gouvernement a encore pris, le 5 février 1993, un certain nombre de décisions importantes au niveau du recrutement :

1° le blocage des recrutements est maintenu jusqu'en 1996 inclus, pour les niveaux 3 et 4, à moins que le ministre de la Fonction publique n'en décide autrement sur avis de la Commission consultative de recrutements sélectifs;

2° à partir de 1994, le blocage est levé pour les niveaux 1 et 2, dans les limites des crédits accordés bien évidemment.

e) La mobilité

Conformément à l'accord de Gouvernement, la mobilité sera favorisée au maximum. Les procédures seront à cet effet simplifiées.

Cette réforme est d'une extrême importance si l'on veut que la radioscopie des services publics sorte pleinement ses effets et que les personnes puissent être utilisées là où c'est nécessaire, sans procéder à de nouveaux recrutements.

Le fait que le régime actuel de la mobilité ne fonctionne pas de façon satisfaisante est surtout lié à ce qu'il est presque entièrement fondé sur l'ancienneté des agents. Il ne tient dès lors pas compte ou très peu des qualifications professionnelles que possède l'agent et qui sont demandées par l'administration.

III. — *UNE POLITIQUE DU PERSONNEL MODERNE ET EFFICACE*

A cet égard, la banque de données relatives aux membres du personnel du secteur public est particulièrement importante. Le projet de loi déposé modifie la réglementation relative au fonctionnement de la banque de données de façon à ce que l'autorité puisse disposer, dans un délai court, d'une banque de données efficace. En outre, le projet contient les modifications suivantes du statut syndical :

— Le personnel civil du corps administratif et logistique et le personnel auxiliaire civil contractuel

neel van de rijkswacht vallen onder het syndicaal statuut van de overige rijksambtenaren.

— De verplichting om syndicaal te onderhandelen over voorstellen inzake basisregelingen, zal nu ook voor de contractuelen van toepassing zijn.

— De Executieven worden voortaan enkel in de overheidsdelegatie van het Comité B opgenomen als ze rechtstreeks bij een voorstel betrokken zijn (bijvoorbeeld pensioen, syndicaal statuut). Nu maken ze deel uit van het Comité B, ook als er slechts voorstellen worden besproken die enkel gelden voor de federale overheid.

3. De voornaamste bepalingen van het wetsontwerp houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken

Tot slot vestigt de minister de aandacht op een aantal belangrijke bepalingen van het ontwerp.

1. Hoofdstuk 1 heeft betrekking op de werving in sommige overheidsdiensten.

Artikel 2 geeft de mogelijkheid om bij in minister-raad overlegd besluit de bestaande ingewikkelde wervingsregels te wijzigen of te vervangen.

Op 5 februari 1993 besliste de regering om vanaf 1 januari 1994 te werken met functionele personeelskredieten, welke jaarlijks tijdens aan de begrotingswerkzaamheden voorafgaande personeelsbilaterales worden vastgesteld (punt 2.4 en 6.3 nota 5 februari 1993).

Binnen deze kredieten krijgen de secretarissen-generaal de mogelijkheid om personen die weggaan te vervangen.

Het systeem van de wervingsenveloppe en van de automatische recrutering wordt dus vanaf 1 januari 1994 verlaten.

Naar aanleiding van opmerkingen van het Rekenhof werd de wijze waarop de nietigheid van een werving (van een statutair of van een contractueel) wordt vastgesteld gewijzigd (artikelen 8 en 9).

— de nietigheid wordt gezamenlijk door de Vaste Wervingssecretaris, de Administrateur-generaal van de Dienst Algemeen Bestuur en de korpschef van de Inspectie van Financiën vastgesteld;

— de vaststelling geschiedt binnen de zes maanden vanaf de datum van het besluit of van de beslissing tot benoeming of vanaf de datum van de overeenkomst, volgens een bij koninklijk besluit vastgestelde procedure;

— het Rekenhof krijgt de mogelijkheid om de nietigheid van een werving te signaleren, rekening houdend met de voormelde termijn.

2. De versoepeling van de mobiliteit in de overheidsdiensten (Hoofdstuk 2). Zowel de vrijwillige mobiliteit als de ambtshalve mobiliteit worden drastisch vereenvoudigd.

De ambtshalve mobiliteit moet de regering de mogelijkheid geven om de ambtenaren in te zetten daar

de la gendarmerie sont soumis au statut syndical des autres agents de l'Etat.

— L'obligation de négocier avec les syndicats les propositions relatives aux réglementations de base sera également d'application pour les contractuels.

— Les Exécutifs ne font désormais plus partie de la délégation de l'autorité au sein du Comité B que lorsqu'ils sont directement intéressés par une proposition (par exemple pension, statut syndical). Aujourd'hui, ils font partie du Comité B même si les propositions discutées ne concernent que l'autorité fédérale.

3. Les principales dispositions du projet de loi portant certaines mesures en matière de Fonction publique

Le Ministre conclut son intervention en attirant l'attention sur un certain nombre de dispositions importantes du projet à l'examen.

1. Le chapitre 1er traite du recrutement dans certains services publics.

L'article 2 vise à permettre au Roi de modifier ou de remplacer, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les règles de recrutement complexes qui sont actuellement en vigueur.

Le 5 février 1993, le gouvernement a décidé d'avoir recours, à partir du 1er janvier 1994, à des crédits de personnel fonctionnels qui seront fixés chaque année pendant les discussions bilatérales en matière de personnel qui précèdent les travaux budgétaires (points 2.4 et 6.3 de la note du 5 février 1993).

Les secrétaires généraux auront la possibilité dans les limites de ces crédits de recruter du personnel pour compenser les départs.

Le système de l'enveloppe de recrutement et du recrutement automatique sera donc abandonné à partir du 1er janvier 1994.

A la suite des observations de la Cour des comptes, des modifications ont été apportées à la procédure d'annulation d'un recrutement (d'un statutaire ou d'un contractuel) (articles 8 et 9) :

— le secrétaire permanent au recrutement, l'administrateur général du Service d'administration générale et le chef de corps de l'inspection des finances constatent ensemble la nullité;

— la constatation intervient dans les six mois à partir de la date de l'arrêté ou de la décision de nomination ou de la date du contrat et est soumise à une procédure fixée par arrêté royal;

— la Cour des comptes a la possibilité de signaler la nullité d'un recrutement, en tenant compte du délai prévu.

2. L'assouplissement du régime de mobilité dans les services publics (chapitre 2). Tant la mobilité volontaire que la mobilité d'office sont considérablement simplifiées.

La mobilité d'office doit permettre au gouvernement de transférer les fonctionnaires selon les be-

waar dit functioneel noodzakelijk is. Deze bepaling is essentieel wil de herstructurering van de federale overheid slagen. De ambtshalve mobiliteit zal ook toelaten om een selectief wervingsbeleid te voeren.

3. De databank van het overheidspersoneel (artikel 23 en volgende).

Het is absoluut noodzakelijk om over een goed werkende databank van het overheidspersoneel te beschikken. De overheid heeft momenteel onvoldoende zicht op een aantal gegevens, welke essentieel zijn voor een personeelsbeleid, aantal, verdeling over niveaus, leeftijd, kwalificatie, en dergelijke.

4. Het mandatenstelsel (artikelen 20 en 22).

Omwille van de responsabilisering van de leidend ambtenaren kunnen vacante betrekkingen van rang 17 (secretaris-generaal), 16 (directeur-generaal) en 15 (bestuursdirecteur met verantwoordelijkheid over een bestuur) aan een ambtenaar van niveau 1 worden toegekend voor maximum zes jaar. Een koninklijk besluit zal de modaliteiten bepalen. Uiteraard hangt de invoering van het mandatenstelsel samen met het nieuw evaluatiestelsel voor ambtenaren.

II. — ALGEMENE BESPREKING

De heer Tant wijst op de positieve aanpak van het voorliggende ontwerp : het strekt ertoe het personeelsbeleid nauwer te doen aansluiten bij de echte behoeften die ter zake bestaan. Bijzonder tekenend in dat verband zijn de gedetailleerde bepalingen van hoofdstuk II (« De mobiliteit in sommige overheidsdiensten »). De minister lijkt in elk geval de personeelsuitgaven in de hand te willen houden door — indien mogelijk — onregelmatige benoemingen te verhinderen.

De Raad van State heeft evenwel geweigerd de bepalingen van de hoofdstukken I en II te behandelen, en wel omdat : « het merendeel van de bij de ontworpen wet gewijzigde teksten (...) betrekking heeft op de werving en de mobiliteit van de rijksambtenaren. Zodanige regels behoren krachtens artikel 66, tweede lid, van de Grondwet, tot de uitsluitende bevoegdheid van de Koning » (Stuk Senaat n° 661/1, blz. 58).

Spreeker stipt immers aan dat artikel 66, tweede lid, van de Grondwet bepaalt dat de Koning « de ambtenaren bij het algemeen bestuur en bij de buitenlandse betrekkingen (benoemt), behoudens de door de wetten gestelde uitzonderingen ». Die bevoegdheid inzake benoemingen brengt mee dat de Koning het statuut van het Rijkspersoneel bepaalt, alsook hun geldelijke toestand en hun benoemingsvoorwaarden (zie het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het Rijkspersoneel).

Spreeker kan zich voor een deel terugvinden in de redenen die de regering ertoe gebracht hebben om

soins des services. Cette disposition est essentielle pour la réussite de la restructuration de l'administration fédérale. La mobilité d'office permettra également de mener une politique de recrutement sélective.

3. La banque de données relatives aux membres du personnel du secteur public (articles 23 et suivants).

Il est absolument nécessaire de disposer en l'occurrence d'une banque de données efficace. Les pouvoirs publics sont insuffisamment informés de certaines données qui sont essentielles pour mener une politique de personnel (nombre d'agents, répartition entre les différents niveaux, âge, qualification, etc.).

4. Le système des mandats (articles 20 et 22).

Afin de responsabiliser les fonctionnaires dirigeants, des emplois vacants des rangs 17 (secrétaire général), 16 (directeur général) et 15 (directeur d'administration ayant la responsabilité d'une administration) pourront être attribués à un fonctionnaire de niveau 1 pour une période maximale de six ans. Un arrêté royal fixera les modalités de cette attribution. Il va de soi que l'instauration du système des mandats est étroitement liée à celle du nouveau système d'évaluation des fonctionnaires.

II. — DISCUSSION GENERALE

M. Tant souligne l'aspect positif du projet à l'examen, en ce sens qu'il vise à aligner davantage la politique en matière de personnel sur les besoins réels existant en la matière. Les dispositions détaillées du chapitre II (relatif à la mobilité dans certains services publics) sont, en particulier, significatives à cet égard. Le ministre paraît en tout cas vouloir maîtriser les dépenses de personnel en empêchant si possible les nominations irrégulières.

Toutefois, le Conseil d'Etat a refusé d'examiner les dispositions contenues dans les chapitres I et II pour le motif que « la plupart des textes modifiés par la loi en projet sont relatifs au recrutement et à la mobilité des agents de l'Etat et que de telles règles sont, en vertu de l'article 66, alinéa 2, de la Constitution, de la compétence exclusive du Roi » (Doc. Sénat n° 661/1, p. 58).

L'intervenant signale en effet que l'article 66, alinéa 2, de la Constitution prévoit que « le Roi nomme aux emplois d'administration générale et de relation extérieure, sauf les exceptions établies par la loi ». Ce pouvoir de nomination implique, comme corollaire, que le Roi fixe le statut des agents de l'Etat, leur situation pécuniaire et leurs conditions de nomination (cf. l'arrêté royal du 2 octobre 1937 portant le statut des agents de l'Etat).

L'orateur peut, dans une certaine mesure, comprendre les raisons qui ont amené le gouvernement à

tegen het advies van de Raad van State in, wetgevend en niet regelgevend op te treden.

Met het oog op de goede werking van de overheidsdiensten is het immers wenselijk te voorkomen dat al te vaak in beroep wordt gegaan bij de Raad van State, met name op grond van de regelgeving inzake mobiliteit, zulks louter om tijd te winnen. Toch rijst de vraag of de ambtenaren, die niet langer bij de Raad van State in beroep kunnen gaan, niet geneigd zullen zijn zich tot het Arbitragehof te wenden, wat de toepassing van de voorgestelde bepalingen eveneens in het gedrang dreigt te brengen.

Overigens maken tal van bepalingen van het ontwerp het mogelijk, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, van het bepaalde in de hier beschouwde artikelen af te wijken, of, op z'n minst, daarbij aanvullende regels uit te vaardigen. Die koninklijke besluiten kunnen nu echter juist aanleiding geven tot een beroep bij de Raad van State.

Spreker vraagt zich dan ook af of deze bepalingen van het ontwerp in feite wel enige samenhang met voormelde regeringsintenties vertonen.

*
* *

De heer Pierco wijst erop dat hij voor een groot stuk kan instemmen met de krachtlijnen van dit ontwerp — die grotendeels op de oriëntatienota van de Ministerraad (van 5 februari 1993 — zie Stuk Senaat n° 661/2, blz. 65 en volgende) zijn gebaseerd.

Verder vindt hij het positief dat de regering die oriëntatienota al in het raam van de begroting 1994 wil toepassen.

Ook hij wijst erop dat de Raad van State geweigerd heeft de in hoofdstuk I en II opgenomen bepalingen van de voorgestelde tekst te onderzoeken omdat ze ongrondwettelijk zijn.

Hij begrijpt anderzijds dat de minister garanties wil inbouwen, maar vraagt zich af of men, wanneer men een aantal regels van het statuut van het overheidspersoneel gaat versoepelen, voor de betrokken ambtenaren niet de mogelijkheid om in beroep te gaan zal doen verdwijnen.

Ten slotte vraagt spreker zich af waarom de voorgestelde tekst de ambtshalve mobiliteit boven de vrijwillige mobiliteit verkiest.

Leidt de omgekeerde oplossing niet tot een betere werking van de betrokken dienst(en), gelet op de betere motivatie van de personeelsleden die voor vrijwillige mobiliteit in aanmerking wensen te komen?

*
* *

De heer Cheron meent dat de voorgestelde bepalingen belangrijk zijn voor de toekomst van het overheidsambt.

recourir, nonobstant l'avis du Conseil d'Etat, à la technique législative plutôt qu'à la technique réglementaire.

Dans un souci de préserver le bon fonctionnement des services publics, il est souhaitable, en effet, d'éviter des recours trop fréquents, à des fins purement dilatoires, devant le Conseil d'Etat, fondés (notamment) sur l'application de la réglementation en matière de mobilité. On peut se demander, néanmoins, si en ôtant aux fonctionnaires cette possibilité de recours devant le Haut-Collège, on ne les incite pas à s'adresser à la Cour d'Arbitrage, ce qui risque également d'entraver l'application des dispositions proposées.

Par ailleurs, de nombreuses dispositions du projet permettent, par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres, de déroger au prescrit des articles considérés ou, tout au moins, d'édicter des règles complémentaires à ces articles en question. Or, ces arrêtés royaux peuvent précisément donner lieu à des recours devant le Conseil d'Etat.

L'intervenant se demande dès lors si ces dispositions du projet en question sont réellement cohérentes avec les intentions précitées du gouvernement.

*
* *

M. Pierco signale qu'il peut souscrire, en grande partie, aux lignes de force du présent projet, qui s'inspirent, pour la plupart, de la note d'orientation au Conseil des ministres du 5 février 1993 (cf. Doc. Sénat n° 661/2, p. 65 et suivantes).

Il se réjouit, au demeurant, du fait que le gouvernement souhaite déjà appliquer cette note d'orientation dans le cadre du budget de 1994.

L'intervenant fait, lui aussi, observer que le Conseil d'Etat a refusé d'examiner les dispositions contenues dans les chapitres I et II du texte proposé à cause de leur inconstitutionnalité.

Il comprend, par ailleurs, le souci du ministre de s'entourer de certitudes mais il se demande si en assouplissant certaines règles du statut des agents de l'Etat, on ne va pas supprimer des possibilités de recours pour les fonctionnaires concernés.

Enfin, l'orateur se demande pourquoi le texte proposé a fait prévaloir la mobilité d'office par rapport à la mobilité volontaire.

La solution inverse n'entraîne-t-elle pas un meilleur fonctionnement du ou des services concernés, en raison de la plus grande motivation des agents qui sollicitent le bénéfice de la mobilité volontaire?

*
* *

M. Cheron estime que les dispositions proposées sont importantes pour l'avenir de la fonction publique.

De wetgevende initiatieven ter zake stoten reeds geruime tijd op problemen die volgens spreker alles te maken hebben met een te ruime interpretatie van artikel 66 van de Grondwet door de Raad van State.

Het advies van de Raad van State over het ter bespreking liggende ontwerp getuigt trouwens van grote standvastigheid.

Volgens spreker schenkt de allesomvattende benadering die de basis vormt voor de voorgestelde tekst geen voldoening : het is weliswaar wenselijk dat het overgrote deel van de principes die in het statuut van het rijkspersoneel zijn opgenomen bij wet wordt geregeld, maar een dergelijke aanpak moet zijn ingegeven door de zorg een coherent geheel te verkrijgen en mag niet uitsluitend tot doel hebben zich in de toekomst tegen beroep en bij de Raad van State in te dekken. Zo werd bijvoorbeeld meermaals beroep aangetekend tegen het koninklijk besluit van 22 november 1991, dat momenteel het statuut van de ambtenaren regelt.

De heer Cheron maakt vervolgens een analyse van de inhoud van het ontwerp. Het ontwerp bevat drie grote onderdelen, die volgens spreker evenwel weinig voldoening schenken.

1° Het eerste onderdeel betreft de werving van contractuele personeelsleden bij het overheidsambt en neemt woordelijk de bepaling over van de wet van 20 februari 1990 betreffende het personeel van de overheidsbesturen en van sommige instellingen van openbaar nut.

Spreker is niet gekant tegen het stelsel van de personeelsleden op arbeidsovereenkomst op zich : een bepaald quotum van contractuelen is immers verantwoord.

De voorgestelde bepalingen zijn evenwel vatbaar voor een te ruime interpretatie : een te groot aantal contractuelen zal nu — en in de toekomst — bij voorrang statutair ambtenaar kunnen worden, wat voor bepaalde ministers al te vaak een manier is om aan politiek cliëntelisme te doen. Er kan een parallel worden getrokken met artikel 18 van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel : deze bepaling die oorspronkelijk een deugdzzaam doel diende, werd in de loop der jaren voor laakbare doeleinden aangewend.

2° Het tweede onderdeel van het ontwerp heeft betrekking op de mobiliteit van het rijkspersoneel, die oorspronkelijk werd geregeld door het koninklijk besluit n° 103 van 20 oktober 1982.

Deze mobiliteit wordt in drie categorieën onderverdeeld :

a) mobiliteit in een betrekking van de graad van aanwerving

Tot nog toe werkte die regeling goed voor de ambtenaren, maar minder goed voor leidinggevende ambtenaren of voor ambtenaren van de directieraad.

Depuis longtemps, les initiatives législatives en la matière se sont heurtées à des problèmes afférents à l'interprétation, trop extensive aux yeux de l'orateur, de l'article 66 de la Constitution par le Conseil d'Etat.

L'avis du Conseil d'Etat afférent au présent projet témoigne, en demeurant, d'une grande constance à cet égard.

Selon l'intervenant, la démarche globale qui sous-tend le texte proposé n'est pas satisfaisante car s'il est souhaitable que l'essentiel des principes contenus dans le statut des agents de l'Etat soient réglés par la loi, une telle démarche doit procéder du souci d'obtenir un ensemble cohérent et ne peut avoir exclusivement comme but de se prémunir pour l'avenir contre des recours au Conseil d'Etat. Ainsi par exemple tous ceux introduits contre l'arrêté royal du 22 novembre 1991 qui règle actuellement le statut des agents de l'Etat.

M. Cheron procède ensuite à l'analyse du contenu du projet. Celui-ci comporte 3 parties importantes, peu satisfaisantes toutefois, aux yeux de l'orateur.

1° La première concerne l'engagement de contractuels dans la fonction publique et reprend mot pour mot les dispositions de la loi du 20 février 1990 relative à certains agents des administrations et de certains organismes d'intérêt public.

L'orateur ne récusé pas le système, en tant que tel, des agents sous contrat de travail : une certaine proportion de contractuels est en effet justifiée.

Néanmoins, les dispositions proposées peuvent se prêter à une interprétation trop large en la matière : il y a — et il y aura encore à l'avenir — un trop grand nombre de contractuels qui bénéficieront de priorités pour devenir statutaires, étant en effet trop souvent un outil de clientélisme politique pour un certain nombre de ministres. Un parallèle peut être établi à cet égard avec l'article 18 de l'arrêté royal du 2 octobre 1937 portant le statut des agents de l'Etat : initialement sous-tendue par une intention vertueuse, cette disposition s'est prêtée, au fil des ans, à un usage pervers.

2° La deuxième partie du projet a trait à la mobilité des agents de l'Etat, initialement régie par l'arrêté royal n° 103 du 20 octobre 1982.

Cette mobilité se répartit en trois catégories :

a) La mobilité au grade de recrutement

Celle-ci a bien fonctionné jusqu'à présent en ce qui concerne les agents mais moins bien au niveau des fonctionnaires dirigeants ou des fonctionnaires des conseils de direction.

Het voorliggende ontwerp besteedt blijkbaar weinig aandacht aan dat type van mobiliteit, hoewel er een belangrijke wijziging wordt in aangebracht, in die zin dat er nog steeds wordt uitgegaan van een verzoek van de ambtenaren, maar dat aan hun voorkeur minder belang wordt gehecht en er meer wordt voortgegaan op het oordeel van de overheid die bevoegd is voor de benoeming.

b) Mobiliteit in een betrekking van een hogere graad (hoger dan rang 11)

Die mobiliteit heeft volgens de heer Cheron nog nooit gefunctioneerd. Het ontwerp deelt ter zake een allesoverheersende rol toe aan de directieraad. Dat orgaan is in talrijke sectoren echter door en door gepolitiseerd en er mag dus worden gevreesd dat dit type van mobiliteit voor politieke benoemingen zal worden gebruikt.

c) Mobiliteit van ambtswege

Hier is het probleem dat er duidelijke criteria nodig zijn op grond waarvan kan worden bepaald of in een dienst of een bestuur een of meer betrekkingen overtoollig zijn.

3° Het derde onderdeel van het ontwerp heeft betrekking op het stelsel van de mandaten (van 6 jaar, vernieuwbaar) voor de betrekkingen van de rangen 17 of 16, alsmede van rang 15, waarbij de houder ervan verantwoordelijk is voor een bestuur.

Spreker staat niet vijandig tegenover het beginsel van het mandaat voor leidinggevende ambtenaren. Zij moeten nauw samenwerken met de minister die op zijn beurt moet kunnen rekenen op hun loyauteit. Toch moeten de doorslaggevende criteria op dit stuk evenwel de bekwaamheid en objectiviteit van die mensen zijn. De heer Cheron vreest dat de Staat zich door het opnemen in dit ontwerp van de mandatenregeling zoals bepaald bij het koninklijk besluit van 22 november 1991 (houdende hervorming van verscheidene verordeningsbepalingen die toepasselijk zijn op het rijkspersoneel) wil wapenen tegen latere beroepen bij de Raad van State.

Voor het overige biedt die regeling geen werkelijke waarborgen tegen willekeur: zou een minister bij het einde van een regeerperiode dit middel immers niet kunnen gebruiken om de belangrijkste medewerkers van zijn kabinet betrekkingen van leidinggevend ambtenaar toe te kennen?

Volgens de heer Cheron ware het beter geweest en had het van meer moed getuigd het toekennen van bepaalde mandaten van leidinggevend ambtenaar te koppelen aan de aanwezigheid van een bepaalde coalitie of een bepaalde minister aan het hoofd van een departement.

Tot slot geeft het lid te kennen dat zijn fractie het voorliggende ontwerp niet zal goedkeuren.

*
* *

Le projet à l'examen paraît peu s'intéresser à ce type de mobilité bien qu'il y apporte une modification importante, en ce sens que si elle fonctionne toujours à la demande des agents, ce sera moins à leur gré et davantage à la discrétion de l'autorité qui détient le pouvoir de nomination.

b) La mobilité dans un grade de promotion (au-delà du rang 11)

Celle-ci n'a pas fonctionné jusqu'à présent, selon M. Cheron. Le projet sacralise, quant à lui, le rôle du Conseil de direction en la matière. Or, cet organe est politisé à outrance dans de nombreux secteurs et on peut donc craindre les usages trop politisés de ce type de mobilité.

c) La mobilité d'office

Le problème qui peut ici se poser est celui de la pertinence des critères qui permettent de juger qu'un ou plusieurs emplois sont excédentaires dans un service ou dans une administration.

3° La troisième partie du projet concerne le système des mandats (de 6 ans, renouvelables) pour les emplois des rangs 17 ou 16 ainsi que ceux du rang 15 pour lesquels le titulaire doit assurer la responsabilité d'une administration.

L'intervenant n'est pas hostile au principe-même du mandat pour les fonctionnaires dirigeants. Ceux-ci doivent travailler en étroite collaboration avec le ministre, lequel doit pouvoir, en échange, compter sur leur loyauté. Néanmoins les critères essentiels à cet égard devraient être la compétence et l'objectivité. M. Cheron craint qu'en reprenant dans le présent projet ce système des mandats, tel que prévu par l'arrêté royal du 22 novembre 1991 (portant réforme de diverses dispositions réglementaires applicables aux agents de l'Etat), le gouvernement cherche à se prémunir de recours ultérieurs devant le Conseil d'Etat.

Pour le surplus, ce système ne comporte pas de garanties réelles contre l'arbitraire: un ministre ne pourrait-il pas, par ce biais, chercher à recaser, en fin de législature, les principaux collaborateurs de son cabinet dans des emplois de fonctionnaire dirigeant?

Selon M. Cheron, il eût été préférable, et plus courageux, de lier l'octroi de certains mandats de fonctionnaires dirigeants à la présence d'une coalition déterminée ou d'un ministre déterminé à la tête d'un département.

En conclusion, le membre indique que son groupe ne votera pas en faveur du projet à l'examen.

*
* *

De heer L. Peeters beklemtoont dat dit wetsontwerp van belang is voor het herdefiniëren van de krachtlijnen van de ambtenarij. Met dit ontwerp wordt grotendeels gestalte gegeven aan de op 10 juli 1992 door de regering goedgekeurde oriëntatienota inzake ambtenarenzaken (cf. Stuk Senaat n° 661/2, blz. 65 en volgende), alsmede aan de krachtlijnen van het regeerakkoord van maart 1992, waarin wordt gepreciseerd dat « de regering (...) alles in het werk (zal) stellen om de vertrouwensrelatie tussen de burgers en de openbare diensten te verbeteren » door de totstandbrenging van efficiënte en gemotiveerde openbare diensten, en dat daartoe de organisatie van de departementen en diensten onder meer moet worden verbeterd (Stuk Kamer n° 290/1-91/92 (B.Z.), blz. 14).

Wat zijn de krachtlijnen van dit ontwerp?

1. Vereenvoudiging van de bestaande regelgeving

De bepalingen met betrekking tot de werving van ambtenaren in vast en tijdelijk dienstverband worden in één hoofdstuk ondergebracht. Sommige beginselen worden opnieuw bevestigd en andere worden toegevoegd, zoals bijvoorbeeld het verbod om bij de werving van ambtenaren in vast dienstverband de bestaande personeelsformatie te overschrijden, of nog de verplichting om bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit te bepalen hoeveel ambtenaren in tijdelijk dienstverband per niveau zijn toegestaan.

Het wetsontwerp vereenvoudigt de wervingsprocedure dan ook aanzienlijk en behelst daarnaast een aantal strikte beperkingen op de mogelijkheid om van deze procedure af te wijken.

2. Mobiliteit in de overheidsdiensten

Het betrokken overheidspersoneel dat gevraagd heeft om de mobiliteit te mogen genieten, deed dat tot nog toe hoofdzakelijk om zo dicht mogelijk bij huis te kunnen werken. Het belang van de overheidsdienst als dusdanig kwam daarbij pas op de tweede plaats.

In de toekomst zullen dat belang van de overheidsdienst en de goede werking ervan niettemin de doorslag moeten geven, wat betekent dat overtallig personeel zal kunnen worden overgeplaatst naar andere besturen waar een reëel personeelsgebrek bestaat.

Spreker vraagt zich af of de vrijwillige mobiliteit in de ogen van de minister belangrijker is dan de ambtshalve mobiliteit.

3. Verruiming van de regeling betreffende de mandaten

De heer L. Peeters verwijst in dat verband naar artikel 22 van het ontwerp.

Het lid brengt vervolgens onder de aandacht dat het overheidsambt, dat zich tot nu toe tot op zekere

M. L. Peeters souligne l'importance du présent projet du point de vue de la redéfinition des grandes orientations de la fonction publique. Le texte proposé concrétise, pour une grande part, la note d'orientation « fonction publique » approuvée par le gouvernement le 10 juillet 1992 (cf. Doc. Sénat n° 661/2, p. 65 et suivantes) ainsi que les lignes directrices de l'accord du gouvernement de mars 1992 qui précise que celui-ci « mettra tout en œuvre afin d'améliorer la relation de confiance entre les citoyens et les services publics, par la mise sur pied de services publics, efficaces et motivés; et que pour ce faire, l'organisation des départements et des services devra entre autres être améliorée » (Doc. Chambre n° 290/1 - 91/92 (S.E.), p. 14).

Quelles sont les grandes options de ce projet?

1. La simplification de la réglementation existante

Les dispositions relatives au recrutement des agents statutaires et contractuels sont regroupées dans un seul chapitre. Certains principes sont nouvellement affirmés et d'autres sont réinsérés, comme l'interdiction de dépasser le cadre du personnel existant à l'occasion du recrutement des agents statutaires, l'obligation de déterminer, par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres, le nombre d'agents contractuels qui peuvent être occupés par niveau, et cetera.

Le projet procède donc à une simplification importante de la procédure en matière de recrutement mais prévoit également des limitations strictes quant aux dérogations possibles au niveau de cette même procédure.

2. La mobilité dans les services publics

Jusqu'à présent, les agents de l'Etat concernés sollicitaient le bénéfice de la mobilité — essentiellement dans le but de pouvoir travailler plus près de leur domicile. L'intérêt du service public en tant que tel passait au second plan.

A l'avenir, l'intérêt du service public et son bon fonctionnement devraient néanmoins prévaloir, en ce sens que le personnel en surnombre pourra être déplacé vers d'autres administrations où les besoins en matière de personnel sont réels.

L'intervenant se demande si, aux yeux du ministre, la mobilité volontaire prévaut sur la mobilité d'office.

3. L'extension du système des mandats

M. L. Peeters se réfère à cet égard à l'article 22 du projet.

L'intervenant fait ensuite observer que la fonction publique, jusqu'ici caractérisée par un certain immo-

hoogte kenmerkte door een aan behoudzucht te wijten verstarring, sinds enige tijd een steeds groeiende vitaliteit aan de dag legt en zulks dank zij de volgende maatregelen :

a) de vermindering van het aantal kabinetsleden waardoor de administratieve diensten beter konden worden betrokken bij de ministeriële besluitvorming;

b) de invoering van het Handvest van de gebruikers van de overheidsdiensten, waardoor de toegankelijkheid van die diensten voor hun klantenkring bevorderd werd;

c) het ontwikkelen van initiatieven op het stuk van de doorzichtigheid en de openbaarheid van bestuur, de verplichting om de bestuurshandelingen met redenen te omkleden, de oprichting van de ombudsdiensten;

d) de algemene herziening van de weddeschalen.

Het ter bespreking liggende ontwerp betekent tevens een belangrijke stap vooruit in dat perspectief van meer dynamische overheidsbesturen.

Ter afronding maakt *de heer L. Peeters* nog de volgende beschouwingen :

1. In de toekomst zal moeten worden gestreefd naar een zo objectief mogelijk systeem van evaluatie van het overheidspersoneel. Wat is de minister daarentrent van plan?

2. De neutraliteit en de bedrijfscultuur van het overheidspersoneel moeten worden veranderd. Daarvoor zijn wetteksten alleen niet voldoende en er moeten ter zake dan ook initiatieven worden genomen, terwijl het personeel zelf, van hoog tot laag, zich niet alleen bewust moet zijn van de noodzaak van een mentaliteitsverandering, maar daar ook actief aan mee moet werken.

*
* *

De heer Van der Poorten merkt op dat het besproken ontwerp inderdaad een belangrijk onderdeel is van de herstructurering van de overheidsdiensten, waarvan de werking volgens de minister doeltreffender moet worden gemaakt. De voorgestelde bepalingen zorgen voor een vereenvoudiging van de wervingsprocedure en van de verschillende regelgevingen betreffende de ambtenarij.

Spreker vindt het jammer dat de Vaste wervingssecretaris ter zake niet kon worden gehoord. De Commissie kan dat misschien het beste tijdens een latere vergadering doen.

Voorts is spreker van oordeel dat de wetgever de grondregels moet kunnen bepalen voor de regeling van de werking van de openbare diensten. Er moet worden opgemerkt dat het personeelsbeheer van het overheidsambt geregeld wordt door een hele reeks verschillende wet- en regelgevingen die bovendien moeilijk leesbaar zijn. De vereenvoudiging van de procedures die in het raam van dit ontwerp wordt aangevat, moet kunnen worden voortgezet. *De heer Van der Poorten* hoopte hierbij dat een grondiger

bilisme dû à son conservatisme, fait preuve, depuis quelque temps d'un dynamisme croissant, et ce, grâce aux mesures suivantes :

a) la diminution du nombre de membres de cabinet, qui a permis une meilleure implication de l'administration dans la prise de décision ministérielle;

b) l'instauration de la charte de l'utilisateur des services publics qui a favorisé l'accessibilité (accrue) des services publics à l'égard des « clients »;

c) la prise d'initiatives en matière de transparence et de publicité de l'administration, l'obligation de motivation des actes administratifs, l'institution des services de médiation;

d) la révision générale des barèmes.

Le projet à l'examen constitue également un pas important dans cette perspective du dynamisme accru de l'administration.

En conclusion, *M. L. Peeters* émet les observations suivantes :

1. Il s'agira de tendre, à l'avenir, vers un système d'évaluation des agents de l'Etat aussi objectif que possible. Quelles sont les intentions du ministre en la matière?

2. Il échet de changer les mentalités et la culture d'entreprise au sein des services publics. Au-delà des textes législatifs, il convient que des initiatives soient prises à ce sujet et que le personnel, lui-même, depuis le haut jusqu'au bas de la hiérarchie, soit non seulement conscient de la nécessité de changer les mentalités mais y contribue également de façon active.

*
* *

M. Van der Poorten fait valoir que le projet à l'examen constitue effectivement une partie importante de la restructuration des services publics que le Ministre entend d'ailleurs rendre beaucoup plus efficaces. Les dispositions envisagées amènent, en effet, une simplification de la procédure de recrutement et de différentes réglementations relatives à la Fonction publique.

L'orateur regrette cependant qu'on n'ait pas pu entendre, à ce propos, le Secrétaire permanent au recrutement. Lors d'une réunion ultérieure, la Commission pourrait utilement le faire.

Pour le reste, le membre est d'avis que le législateur doit pouvoir déterminer les principes de base qui régissent le fonctionnement des services publics. Il faut remarquer que la gestion du personnel de la Fonction publique est réglée par une série de législations et de réglementations différentes, qui sont, par ailleurs, assez illisibles. La simplification des procédures, entamée dans le cadre du présent projet, doit pouvoir être poursuivie. Dans cette optique, *M. Van der Poorten* avait espéré que la réforme introduite ici

vereenvoudiging kon worden doorgevoerd, maar getuget op het korte tijdsbestek is dat een utopie gebleken.

Spreker stelt vast dat terminologisch gezien in artikel 3, § 1, 2°, wordt verwezen naar « alle andere door de Koning aangewezen instellingen van openbaar nut », terwijl in 3°, wordt gesproken van « alle andere door de Koning aangewezen overheidsdiensten ». In artikel 16 heeft men het over « een nieuwe openbare dienst ».

Het lid pleit ervoor de indeling en opsomming van de instellingen volgens hun categorie en beheersvorm, zoals bepaald in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, ter wille van een grotere duidelijkheid te actualiseren, aangezien onder meer diverse instellingen inmiddels werden afgeschaft of overgeheveld naar de gemeenschappen en gewesten.

In het verlengde van de oriëntatienota van de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, alsook van zijn interpellatie inzake de herstructurering van de overheidsdiensten, onderstreept het lid nogmaals de noodzaak van een hechtere samenwerking tussen de regering en de administratie.

Hij brengt in herinnering dat de minister heeft aangekondigd dat iedere minister vóór 31 juli van dit jaar een gedragscode moet opstellen waarin, in de vorm van een protocol, de beginselen worden opgenomen tot regeling van de betrekkingen tussen de minister en zijn diensten. Hoever staat het daarmee? Wat zijn de krachtlijnen van de acties die tot nu toe zijn ondernomen?

In antwoord op de vraag van de vorige spreker, geeft dezelfde spreker toe dat de beperking van het personeel op de ministeriële kabinetten een goed initiatief was, dat ten dele is uitgevoerd. Volgens hem geeft dit echter blijk van een te lineaire aanpak. Er moet immers rekening worden gehouden met de respectieve bevoegdheden op het stuk van de verschillende ministeriële taken.

De heer Van der Poorten verwijst, bij wijze van voorbeeld, naar de Vlaamse regering en zegt dat hij het normaal vindt dat het kabinet van de minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden meer personeel heeft dan dat van de minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden. Er is immers een verschil vast te stellen tussen enerzijds een minister die voor de uitoefening van zijn bevoegdheden over een volwaardig departement kan beschikken, terwijl anderzijds bijvoorbeeld de minister bevoegd voor het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, niet in dezelfde zin over een departement met compleet uitgebouwde administratieve diensten kan beschikken voor het beleidsvoorbereidend en -ondersteunend of uitvoerend werk.

Er mag voorts niet uit het oog worden verloren dat aan sommige ministeriële kabinetten gratis personeel ter beschikking wordt gesteld. In het verleden

soit encore plus fondamentale mais, en si peu de temps, cela eût relevé de l'utopie.

L'intervenant constate qu'au 2° du § 1er de l'article 3, il est, pour ce qui concerne la terminologie, fait référence à « tous les organismes d'intérêt public désignés par le Roi », tandis qu'au 3°, on évoque les « autres services publics désignés par le Roi ». A l'article 16, on fait état d'un « nouveau service public ».

Le membre plaide en faveur d'une actualisation de l'énumération et de la répartition des organismes selon leur catégorie et leur mode de gestion, conformément à la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, et ce, dans un souci de clarté, étant donné que plusieurs organismes ont depuis lors été supprimés ou transférés aux communautés et aux régions.

Dans la foulée de la note d'orientation du Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique et de l'interpellation qu'il a développée à propos de la restructuration des services publics, le membre entend réaffirmer la nécessité d'une meilleure collaboration entre le Gouvernement et l'administration.

Il rappelle que le Ministre avait annoncé que chaque Ministre rédigerait, avant le 31 juillet de cette année, un code de conduite où seraient repris, par voie de protocole, les principes qui régissent les relations entre ledit Ministre et son administration. Où cela en est-il? Quelles sont les lignes directrices des actions déjà entreprises dans ce cadre?

En réponse à l'intervenant précédant, le même orateur concède que les restrictions opérées au niveau du personnel des Cabinets ministériels constituent effectivement une bonne initiative partiellement menée à bien. Toutefois, ce phénomène fait, à ses yeux, l'objet d'une approche par trop linéaire. Il faut notamment prendre les compétences respectives en ligne de compte, pour ce qui concerne les différentes charges ministérielles.

Se référant à l'Exécutif flamand, M. Van der Poorten juge normal que par exemple le Cabinet du Ministre des Travaux publics, de l'Aménagement du Territoire et des Affaires Intérieures soit plus fourni que celui du Ministre de la Culture et des Affaires bruxelloises. Force est en effet de constater qu'il y a une différence entre un ministre qui dispose d'un département à part entière pour exercer sa compétence et, par exemple, le ministre compétent en matière d'égalité des chances entre les hommes et les femmes, qui ne dispose pas d'une administration propre qui puisse effectuer le travail préparatoire, logistique et d'exécution.

Enfin, il ne faut pas perdre de vue que certains cabinets ministériels disposent de personnel gratuitement mis à leur disposition. Par le passé, le Minis-

beschikte de minister van PTT bijvoorbeeld over personeel van de RTT of van de NMBS.

Met al die gegevens moet bijgevolg rekening worden gehouden wanneer men het over de kostprijs van een ministerieel kabinet heeft.

Met betrekking tot de betere organisatie en de goede werking van de overheidsdiensten merkt de heer Van der Poorten nog op dat de minister het wenselijk heeft geacht de Sociaal Medische Rijksdienst te herstructureren en tot een vereenvoudiging te komen van procedures en reglementen. Bij een efficiënt management komt echter in eerste instantie de verantwoordelijkheid, en derhalve de motivatie, van het huidige personeel kijken.

De minister wil in dat verband wel een aantal maatregelen treffen, die weliswaar nuttig en nodig zijn, maar het lid erkent daarin toch onvoldoende datgene wat hem in dat opzicht als het belangrijkste voorkomt, met name de ambtenaren mee te betrekken bij het uitstippelen van het beleid en hen niet enkel technische aspecten van dossiers te laten behandelen. Er moet een groter aantal nauwkeurig afgebakende bevoegdheden worden gedelegeerd, en het betrokken personeel moet voor de uitoefening van zijn taken meer armslag krijgen.

Ook de vereenvoudiging van de wervingsprocedure past in dit kader. Het valt evenwel te betreuren dat nu al het licht op groen is gezet voor de werving van talrijke contractuele personeelsleden. Het ontwerp bepaalt dat andere wervingsregels zullen kunnen worden ingevoerd. Wat wordt hiermee bedoeld, en hoe ziet de minister dit? Kan hij de commissie hierover inlichten?

Het lid vindt het essentieel dat voortaan nog alleen het Vast Wervingssecretariaat bevoegd zal zijn om zowel personeel in vast dienstverband als contractueel personeel te werven. Het beschikt daarvoor over toereikende wervingsreserves. Op langere termijn kan dat de geloofwaardigheid van de politieke wereld alleen maar ten goede komen. De mensen die voor een dergelijk examen zijn geslaagd, verwachten namelijk dat men hen een kans geeft.

Het Vast Wervingssecretariaat moet zowel een algemene werving kunnen organiseren, als aan specifieke personeelsbehoeften kunnen beantwoorden: er worden namelijk soms mensen voor heel specifieke functies gezocht. De minister heeft voor de Senaatscommissie beweerd dat het « onmogelijk was voor het Vast Wervingssecretariaat op korte termijn een werving te houden » (Stuk Senaat n° 661/2, blz. 16). Indien men het Vast Wervingssecretariaat de nodige middelen geeft, moet het deze uitdaging perfect aankunnen.

De wervingsstop zal voor de niveaus 3 en 4 tot 1996 van toepassing blijven. Voor de niveaus 1 en 2 wordt de wervingsstop opgeheven vanaf 1994, althans voor zover de verleende kredieten daartoe de mogelijkheid bieden.

De heer Van der Poorten herkent daarin het gevaar dat er op termijn een nieuw soort proletariaat

tre des PTT se voyait adjoindre, en effet, à titre gracieux des membres du personnel de la RTT et de la SNCB.

De tous ces éléments, il s'agit donc de tenir compte, lorsqu'on met en exergue le coût d'un Cabinet ministériel.

Pour ce qui concerne encore la meilleure organisation et le bon fonctionnement des services publics, M. Van der Poorten relève que le Ministre a jugé utile de restructurer l'Office médico-social et de simplifier les procédures et les règlements. L'efficacité de la gestion dépend toutefois en premier chef des responsabilités exercées et par conséquent de la motivation du personnel en place.

Le ministre entend prendre à cet égard une série de mesures, qui sont certes utiles et nécessaires, mais auxquelles il manque, selon le membre, l'élément essentiel, qui est d'associer les fonctionnaires à l'élaboration de la politique au lieu de se contenter de leur confier uniquement les aspects techniques des dossiers. Il faut, dès lors, déléguer davantage de compétences parfaitement délimitées, tout en laissant au personnel concerné une marge de manœuvre dans l'exercice de ses fonctions.

C'est dans ce contexte que se situe aussi la simplification des règles de recrutement. Toutefois, il est regrettable que l'on ait d'ores et déjà fait massivement appel à des contractuels. Le projet prévoit que d'autres modes de recrutement pourront être instaurés. Le ministre pourrait-il fournir des précisions à ce sujet?

Le membre juge primordial qu'à l'avenir, seul le SPR soit encore habilité de procéder à des recrutements, qu'il s'agisse de personnel définitif ou contractuel. Il dispose, à ce propos, de réserves de recrutement suffisantes. Cela ne pourra, à terme, que renforcer le crédit du monde politique. Les lauréats d'un tel examen attendent, en effet, désormais qu'on veuille bien leur accorder leur chance.

Le SPR doit pouvoir organiser tant un recrutement général que répondre à des besoins en personnel spécifiques, eu égard à des fonctions parfois très particulières à pourvoir. Devant la Commission du Sénat, le Ministre a prétendu qu'il « était impossible, pour le SPR, d'organiser le recrutement dans un bref délai » (Doc. Sénat n° 661/2, p. 16). Si l'on donne les moyens nécessaires et suffisants au SPR, ce dernier doit parfaitement pouvoir relever un tel défi.

Quant au blocage des recrutements, il sera maintenu pour les niveaux 3 et 4 jusqu'en 1996 inclus. A partir de 1994, le blocage sera levé pour les niveaux 1 et 2, dans la limite des crédits accordés.

M. Van der Poorten émet la crainte de voir, à terme, une nouvelle forme de prolétariat se créer.

kan ontstaan. Wat wil de overheid aanvangen met mensen die slechts een diploma van lager secundair onderwijs of zelfs van hoger secundair onderwijs hebben? Het kan niet de bedoeling zijn dat die mensen massaal naar de ambtenarij worden verwezen, maar dit zou binnenkort een sociaal probleem kunnen worden, waarover de overheid zich te gelegener tijd zal moeten kunnen buigen.

Wanneer de organisatie en de werking van de overheidsdiensten ter sprake komt, wordt vaak verwezen naar beheersvormen en naar organisatiestructuren die in de bedrijfswereld worden toegepast. Deze vergelijking is ongetwijfeld een beetje simplistisch, maar men moet toch erkennen dat de « general manager » van een bedrijf over een reeks managers beschikt die zich ontfemen over de aankoop, de verkoop, het financiële beheer, het personeelsbeheer, enz... Ook zij zijn op hun beurt omringd door een staf van kaderpersoneel.

Bij een onderzoek van de organisatiestructuur van de overheidsdiensten kan men zich afvragen of die structuur op het hoogste niveau niet te log is. De piramidale besluitvormingsstructuur is op het niveau I van de departementen, en zeker vanaf rang 13 tot rang 17, zo log dat de doorstroming op dat hoger vlak vaak remt, waardoor het systeem vaak tot enig immobilisme leidt.

Op dat vlak moet er dus gewerkt worden aan een betere doorstroming, grotere doorzichtigheid, vereenvoudiging en meer motivatie. De oriëntatienota van de minister en de inhoud van het ontwerp volstaan daarvoor niet.

Met betrekking tot de contractuele personeelsleden wijst het lid erop dat hij een amendement n° 4 heeft ingediend (Stuk n° 1099/1), dat ertoe strekt de werving door het VWS te laten organiseren.

*
* *

Antwoorden van de minister

— Aanpak van de problematiek van ambtenarenzaken op federaal en gewestelijk niveau

Sommigen leggen een verband tussen een verschil in aanpak en een verschil in « cultuur ». Dat is onjuist : het gaat om fundamenteel andere realiteiten en uitgangspunten.

De Vlaamse minister van Ambtenarenzaken houdt zich al meer dan vier jaar met die problematiek bezig, terwijl op het federale vlak de effecten en resultaten van de doorlichting nog maar sinds een jaar worden bekeken.

Bovendien vertegenwoordigen de administratieve diensten van de Vlaamse regering amper een derde van het personeel van het ministerie van Financiën (12 000 tegen 39 000).

Daarenboven had de Vlaamse overheid het enorme voordeel dat ze vrijwel met een schone lei kon beginnen wat organisatie en structuur van de dien-

Qu'est-ce que les autorités feront, en effet, vis-à-vis de ceux qui ne détiennent qu'un diplôme de l'enseignement secondaire inférieur ou même de l'enseignement secondaire supérieur? Il ne s'agit certainement pas de les drainer en masse vers la Fonction publique. Dans quelque temps, cela risque pourtant de devenir un problème social que les autorités devront, en temps opportun, pouvoir aborder.

Lorsqu'on évoque l'organisation et le fonctionnement des services publics, il est souvent fait référence à des formes de gestion et à des structures d'organisation utilisées dans le monde des entreprises. Certes, cette comparaison est un peu simple et même simpliste mais force est de reconnaître que le « general manager » d'une entreprise dispose d'une série de managers pour s'occuper des achats, des ventes, de la gestion financière et du personnel. Ceux-ci sont, à leur tour, assistés par du personnel de cadre.

Lorsqu'on étudie la structure d'organisation des services publics, on peut se demander si celle-ci n'est, au niveau le plus élevé, trop lourde et trop peu mobile. La structure pyramidale de décision au niveau I dans les départements et, particulièrement, du rang 13 au rang 17 est tellement lourde qu'elle freine fréquemment la circulation de l'information, ce qui confère au système quelque immobilisme.

C'est à ce niveau qu'il faut dès lors œuvrer pour une meilleure circulation de l'information, davantage de transparence, de simplicité et de motivation. La note d'orientation du Ministre et le contenu du projet se révèlent, à cet égard, insuffisants.

Pour ce qui concerne enfin les contractuels, le membre indique qu'il a déposé un amendement n° 4 (Doc. n° 1099/1), qui vise à confier leur recrutement au SPR.

*
* *

Réponses du Ministre

— Approche de la problématique de la Fonction publique au niveau fédéral et régional

D'aucuns mettent une approche différente en rapport avec une « culture » différente. C'est inexact, puisque les réalités et les points de départ ne sont fondamentalement pas les mêmes.

Le Ministre de la Fonction publique flamande est saisi de cette problématique depuis plus de quatre ans, tandis qu'au niveau fédéral, les effets et les résultats de la radioscopie ne sont étudiés que depuis une seule année.

De plus, l'Administration de l'Exécutif flamand ne représente à peine qu'un tiers du personnel du Ministère des Finances (12 000 pour 39 000).

Enfin, l'Administration flamande a eu l'énorme avantage de pouvoir pratiquement démarrer de zéro, pour ce qui est de l'organisation et de la structure des

sten betreft. De toestand zou ook volkomen verschillend zijn, als men op federaal vlak van nul af aan zou kunnen beginnen, en niet uitgaande van de huidige rampzalige beginsituatie.

Gedurende jaren vertikte men het immers zich op een selectieve manier over belang en omvang van de departementen uit te spreken of een aantal onderdelen ervan op te doeken; personeel dat afvloeiende werd niet lineair vervangen. Gevolg : een slechts voor 75 % opgevulde organieke formatie. Vanaf 1988 werd nieuw personeel maar met mondjesmaat aangeworven. Anderzijds bleef men maar bevorderingen toekennen. De personeelsformatie is er dus niet meer om het eigenlijke personeelsbestand te bepalen, maar om promoties te verantwoorden; men doet daarbij alsof die personeelsleden aanwezig waren of dat binnen afzienbare tijd zouden zijn. Op die manier werd dus een heus « legioen » van hogere ambtenaren gecreëerd.

Op zich is dat nog niet onoverkomelijk : met de almaar grotere diversiteit en specialisatie worden dergelijke topambten steeds noodzakelijker. Bovendien ligt de loonlast heel wat minder hoog dan in de privé-sector. Promotiemogelijkheden zijn overigens vaak de zekerste manier om de meest veelbelovende elementen in dienst te houden.

— Boventallig personeel van de niveaus 3 en 4

De doorlichting heeft aangetoond dat er een teveel aan dergelijk personeel was. Het is ongetwijfeld nuttig na te denken over de vraag wat onze maatschappij moet beginnen met mensen die alleen een lagere middelbare studie hebben afgemaakt.

De minister van Ambtenarenzaken is echter niet van plan de overheidsdiensten tot een soort opvangcentra voor de minst bedeelden uit onze samenleving om te vormen. Dat zou het einde van het openbaar ambt betekenen. Sinds 1974 — op het ogenblik van de eerste oliecrisis — werd echter wel zo'n beleid gevoerd, met alle bekende gevolgen vandien. Dat beleid werd echter door niemand in dank afgenomen, zeker niet door de particuliere sector die wel heel wat « sociale ellende » bespaard bleef, maar intussen niet te beroerd was de al te grote personeelsbezetting in de overheidsdiensten aan de kaak te stellen.

Kortom : men is ondankbaren ter wille geweest.

Het is wel niet de taak van het overheidsambt dergelijke mensen massaal op te vangen, maar men moet hen wel maximale vormings- of herscholingskansen bieden, om met name nieuwe perspectieven te openen voor de — thans boventallige — niveaus 3 en 4.

— Het voorliggende ontwerp tegen de achtergrond van de herstructurering van het Openbaar Ambt

Dit ontwerp is ongetwijfeld nog niet volmaakt, maar toch reeds een essentiële hoeksteen van die

services. La situation serait également tout à fait différente si, au niveau national, on pourrait faire table rase au lieu de démarrer à partir des données catastrophiques actuelles.

En effet, pendant des années, sans se prononcer de façon sélective sur l'ampleur ou l'importance des Départements et sans davantage en supprimer certains pans, on n'a pas procédé, de façon linéaire, au remplacement du personnel en partance, ce qui a fait que le cadre organique n'est finalement pourvu qu'à concurrence de 75 %. A partir de 1988, ces recrutements ne se sont ensuite faits qu'au compte-gouttes. On a, par contre, toujours continué à accorder les promotions. Le cadre ne sert donc plus à déterminer les véritables effectifs en personnel mais à justifier les promotions, comme si ces effectifs étaient encore présents ou le seraient dans un futur proche. On a donc créé, de cette manière, une « armée mexicaine » de fonctionnaires supérieurs.

Cela n'est en soi pas trop grave, puisque la diversité et la spécialisation toujours plus poussées rendent de telles fonctions au sommet plus indispensables. De plus, par rapport au secteur privé, la charge salariale à supporter est nettement moindre. Les possibilités de promotion constituent d'ailleurs parfois la façon la plus sûre de conserver les éléments les plus prometteurs.

— Personnel en surnombre des niveaux 3 et 4

La radioscopie a démontré qu'ils étaient en surnombre. Il est certes indiqué de réfléchir sur la question de savoir ce que notre société va faire à l'avenir par rapport aux personnes qui n'ont atteint que le niveau des études secondaires inférieures.

Cependant, le Ministre de la Fonction publique n'a pas l'intention de transformer les services publics en centres d'accueil pour les moins favorisés de notre société. Ce serait alors la fin de la Fonction publique nationale. Cette politique a pourtant été suivie, à partir de 1974, au moment de la première crise pétrolière, avec les conséquences que l'on sait. Personne ne s'en est pour autant montré reconnaissant, surtout pas le secteur privé, qui s'est vu épargné d'une bonne part de « misère sociale » mais qui ne se gêne pas pour dénoncer une Fonction publique trop pléthorique.

Bref, on a « obligé des ingrats ».

Si la politique de la Fonction publique n'est pas d'accueillir massivement ces personnes, elle se doit de leur donner un maximum de chances de formation et de recyclage, pour notamment ouvrir de nouveaux horizons aux niveaux 3 et 4 actuellement en surnombre.

— Le présent projet dans la restructuration de la Fonction publique

S'il n'en constitue pas la pièce de voûte, le présent projet est un élément essentiel de cette restructura-

herstructurering. Als het niet snel wordt goedgekeurd, zal het probleem in september 1993, wanneer de begrotingsbeslissingen voor het jaar 1994 worden genomen, opnieuw opduiken.

In de tussentijd zal de regering zich moeten uitspreken over de reorganisatie of de afschaffing van sommige diensten, maatregelen die met ingang van 1 januari 1994 van kracht moeten worden. In september aanstaande moeten deze maatregelen in budgettaire vooruitzichten en beslissingen zijn omgezet.

Zonder dit wetsontwerp wordt de inwerkingtreding van al die maatregelen met ten minste zes maanden vertraagd.

— Aan de nieuwe beslissingen inherent gevaar op misbruik

Sommige leden van zowel meerderheid als oppositie verklaren zich voorstander van mobiliteit, maar zijn tegelijk bevreesd voor willekeurige overplaatsingen. Op dezelfde wijze staat de overweging dat een ambtenaar in rang 17 niet voor het leven hoeft te worden benoemd, tegenover de vraag of geen misbruik zal worden gemaakt van de tijdelijke aanwijzing van topambtenaren.

Het is niet mogelijk de kool en de geit te sparen. Ter voorkoming van eventuele misbruiken moet worden voorzien in een dwingend en naar behoren werkend controlesysteem. Deze rol komt het Parlement toe.

De minister geeft dan ook te kennen dat hij artikel 18 ten volle onderschrijft. Dit artikel wordt evenwel niet langer toegepast doordat er al te vaak op een idiote wijze misbruik van is gemaakt. Zodoende is men in een andere fout vervallen. Uit vrees om door de Raad van State te worden terechtgewezen, wordt immers vaak voor een interne en niet geheel voldoende schenkende kandidaat gekozen, terwijl er een buitengewoon geschikte externe gegadigde voorhanden is.

Daaruit kan worden geconcludeerd dat iedere vorm van soepelheid tot misbruik aanleiding kan geven. Het Parlement moet dergelijke misbruiken aan de kaak stellen.

Volgens *de heer Cheron* zijn er grenzen aan de controle.

De Minister memoreert dat sinds 1990 achtereenvolgens de mogelijkheid om in kort geding verzet bij de Raad van State aan te tekenen en de motiveringsplicht van bestuurshandelingen tot stand zijn gebracht. Aan eensluidende adviezen van de Raad van State kan dan ook moeilijk worden voorbijgegaan. Bovendien is het verzet opschortend en kan een dwangsom worden opgelegd.

Zelfs in het kader van artikel 18 is willekeur voortaan een veel kiesere aangelegenheid geworden.

Wanneer het de bedoeling was om ambtenaren tegen dergelijke misbruiken te wapenen, moet de beheerder alle middelen worden verschaft om zijn beheertaken te vervullen.

tion. S'il n'est pas adopté dans les meilleurs délais, un problème se posera en septembre 1993, au moment de la prise des décisions budgétaires pour l'année 1994.

Entretemps, le Gouvernement aura eu à se prononcer sur la restructuration ou la suppression de certains services, mesures qui devront entrer en vigueur dès le 1er janvier 1994. En septembre, ces mesures devront être traduites en prévisions et décisions d'ordre budgétaire.

Faute du présent projet, l'ensemble de ces mesures sera retardé d'au moins six mois.

— Risques d'abus inhérents aux nouvelles décisions

D'aucuns, dans la majorité comme dans l'opposition, font valoir qu'ils sont partisans de la mobilité mais, en même temps, craignent les mutations arbitraires. De même, il ne faudrait pas nommer un rang 17 à vie mais ne risque-t-on pas de faire un usage abusif de ces dispositions temporaires au plus haut niveau?

On ne peut vouloir une chose et son contraire. Il faut s'assurer, face à ces risques éventuels, qu'un système de contrôle contraignant existe et fonctionne. C'est le rôle imparti au Parlement.

Ainsi, le Ministre se déclare fervent partisan de l'article 18. On ne l'applique cependant plus, tant on en a fait un usage aussi abusif qu'idiot. On est donc désormais tombé dans l'autre travers, qui veut que même si on a un candidat extérieur exceptionnel, on préfère prendre quelqu'un de l'intérieur ne convenant pas tout à fait, de peur d'être sanctionné par le Conseil de l'Etat.

Il faut donc convenir que chaque forme de souplesse ouvre une possibilité d'en abuser. C'est le rôle du Parlement de dénoncer ces abus.

M. Cheron fait remarquer que ce contrôle a ses limites.

Le Ministre rappelle que depuis 1990, ont été instaurés successivement le recours en référé devant le Conseil d'Etat et la motivation des actes administratifs. Il devient, dès lors, difficile de passer outre l'avis unanime du Conseil de Direction. Le recours est d'ailleurs suspensif et le paiement d'une astreinte également envisageable.

Même dans le cadre de l'article 18, l'arbitraire est désormais beaucoup plus délicat.

Si l'on a, face à de telles situations, souhaité armer le fonctionnaire contre les abus éventuels, il faut désormais pouvoir donner au gestionnaire les outils de sa gestion.

Een uit de ambtenarij voortgekomen pressiegroep beweert dat het geen zin heeft om kandidaten door de directieraden te laten voordragen, aangezien de directieraden zelf gepolitiseerd zijn. De minister is ervan overtuigd dat het hoofd van deze pressiegroep pas zal afstappen van zijn bewering dat de benoemingen op grond van politieke criteria geschieden, als hijzelf over de voordrachten kan beslissen.

Kunnen de beslissingen nog objectiever zijn dan wanneer over de selecties en benoemingen door de secretaris-generaal en de directeurs-generaal gezamenlijk in de directieraad wordt beslist? Wie anders kan met deze opdracht worden belast?

Bovendien gaat het hier doorgaans om topambtenaren die aan het einde van hun loopbaan zijn en die al hun laatste benoeming op zak hebben, al is die dan politiek gekleurd. Er kan overigens van worden uitgegaan dat zij in staat zijn voldoende onafhankelijk op te treden en niet langer hun minister achterna hoeven te hollen. Kan overigens worden beweerd dat over de bevorderingen in de privé-sector met de grootst mogelijke objectiviteit wordt beslist?

— Mobiliteit van het personeel

De minister laat weten voorstander te zijn van een absolute voorkeur voor vrijwillige mobiliteit. Het zou overigens absurd zijn om de mobiliteit verplicht te maken, al was het maar uit overwegingen die te maken hebben met de doeltreffendheid van de ambtenaren.

De voorkeur gaat dus onmiskenbaar uit naar vrijwillige mobiliteit, wat echter niet belet dat ambtshalve mobiliteit moet kunnen wanneer zulks noodzakelijk blijkt te zijn.

— Advies van de Raad van State

De regering wou ter zake het advies van de Raad van State inwinnen over de vraag wat ze zelf mocht doen en wat aan de wetgever diende te worden overgelaten. Dat advies, alsook het antwoord van de minister, staat in de memorie van toelichting van het ontwerp (Stuk Senaat n° 661/1, blz. 2 tot 6). De Raad van State was met name van oordeel dat hij geen advies hoefde uit te brengen over de hoofdstukken I en II.

De minister merkt op dat de wetgever ervoor dient te zorgen dat de Staat bestuurbaar blijft. Er werd weliswaar gesteld dat de ter bespreking liggende bepalingen ertoe strekken elk bij de Raad van State ingediende hoger beroep te omzeilen. Beseft men wel terdege wat voor een gigantische chaos er zou ontstaan mocht de Raad van State in de toekomst het koninklijk besluit over de algemene principes vernietigen?

Zulks ware minder erg op federaal vlak dan voor de gewesten en gemeenschappen, die twee jaar lang alleen op grond van het voornoemde koninklijk besluit hebben gehandeld. Ze zouden opnieuw van voor af aan moeten beginnen. Wie de goede werking van

Un groupe de pression issu de la Fonction publique prétend que faire procéder aux présentations par le Conseil de Direction ne sert à rien, puisque ce Conseil est lui-même politisé. Le Ministre a la conviction que tant que la personne à la tête de ce groupe ne décidera pas lui-même des nominations, celles-ci seront, selon cette personne, toujours politisées.

Si l'on ne peut pas faire procéder aux sélections et nominations par le Secrétaire général et par les Directeurs généraux réunis en Conseil de Direction, quelle est alors la possibilité d'objectiver encore davantage les décisions? A qui confier cette mission?

Il s'agit, en plus, généralement de hauts fonctionnaires en fin de carrière, qui ont déjà obtenu leur ultime nomination — fût-elle politique — et qui doivent être considérés comme étant capables d'une indépendance suffisante que pour ne plus être à la traîne d'un Ministre. Peut-on, par ailleurs, prétendre que les promotions dans le secteur privé sont toutes empreintes de la plus grande objectivité?

— Mobilité du personnel

Le Ministre se déclare favorable au fait que la mobilité volontaire passe avant toute autre. Il serait d'ailleurs absurde, au niveau d'une décision en la matière, de préférer une mobilité obligatoire, ne serait-ce que pour des considérations évidentes liées à l'efficacité de l'agent.

Il est donc clair que la mobilité volontaire prévaut, ce qui n'empêche pas que la mobilité volontaire doit pouvoir s'appliquer où elle est nécessaire.

— Avis du Conseil d'Etat

Le Gouvernement était, en la matière, d'avis de demander au Conseil d'Etat ce qui pouvait être entrepris à son propre profit et ce qui devait être confié au législateur. Cet avis, ainsi que les réponses du Ministre, sont repris, dans l'exposé des motifs du projet (Doc. Sénat n° 661/1 - pp. 2 à 6). Le Conseil d'Etat a notamment estimé ne pas devoir donner d'avis sur les chapitres I et II.

Le Ministre fait valoir que cela doit demeurer la préoccupation du législateur de garder un Etat administrable. Certes, il a été prétendu que les dispositions à l'examen visent à court-circuiter les recours pendants devant le Conseil d'Etat. Pourrait-on cependant, ne fût-ce qu'imaginer l'immense « chaos » qui règnerait si demain, le Conseil d'Etat annulait l'arrêté royal sur les principes généraux?

Pour le niveau fédéral, cela serait moins grave que pour les niveaux communautaire et régional qui, pendant deux ans, ont travaillé uniquement sur base de l'arrêté royal précité. Il leur faudrait donc tout recommencer à partir de zéro. Tout qui est favorable

de overheidsdiensten genegen is, kan een dergelijke ontwikkeling alleen maar afkeuren.

Voorts memoreert de minister inzake het IWONL dat zowel de Raad van State als het Parlement in het raam van de bespreking van het ontwerp houdende sociale en diverse bepalingen (Stuk Kamer n° 1040/16) van oordeel waren dat artikel 66 van de Grondwet voldoende soepel dient te worden toegepast. Wat daarentegen het nu voorliggende ontwerp betreft, krijgt de regering het verwijt toegestuurd dat ze datzelfde artikel niet toepast.

In verband met het IWONL was er immers een meerderheid die oordeelde dat de Koning zo maar niet een dienst mag afschaffen na de personeelsleden ervan eerst vastbenoemd te hebben.

De heer Tant merkt op dat het hier in feite gaat om een dienst die werd opgericht nog voordat de wetgeving op de instellingen van openbaar nut aangenomen werd. Aangezien die wetgeving als dusdanig niet op het IWONL van toepassing was, rees voor het personeel ervan een specifiek probleem.

De minister is zich volkomen bewust van de ernst van het probleem voor de betrokken personeelsleden. Alleen betreurt hij dat « à la carte » naar artikel 66 van de Grondwet verwezen wordt.

— Mogelijkheid van beroep

De minister ziet niet goed in op grond waarvan in voorkomend geval beroep zou kunnen worden ingesteld bij de Raad van State. Er wordt hier immers een voor een ieder geldende wettelijke bepaling ontworpen die geen enkel individueel recht aantast.

Als een dergelijke wettelijke grondslag ontbreekt, verdwijnt elke zekerheid aangezien elke individuele beslissing vatbaar zou zijn voor beroep bij de Raad van State, waar nog bijkomt dat de desbetreffende rechtsspraak allesbehalve onveranderlijk is.

De minister is dus voorstander van een wettelijke bepaling die niet kan worden betwist, maar waarvan de toepassing bij koninklijk besluit geregeld wordt. De besluiten kunnen daarentegen wel worden aangevochten als zij van die wetsbepaling afwijken. Een en ander kan de rechtszekerheid alleen maar vergroten en daar moet een ieder baat bij vinden. Die rechtszekerheid is van groot belang op een moment dat men eraan denkt bepaalde diensten geheel of gedeeltelijk af te schaffen of over te hevelen.

*
* *

De heer Tant merkt op dat de antwoorden van de minister hem er nog meer toe aanzetten zijn steun toe te zeggen aan de ontworpen regeling. In verband met de mobiliteit voegt hij eraan toe dat de overwogen maatregelen soms worden voorgesteld als een « stap achteruit ». Logischerwijze moet die mobiliteit echter volgen nadat de ontwikkeling van de over-

à un bon fonctionnement des services publics, ne peut souhaiter une telle évolution des choses.

Par ailleurs, le Ministre rappelle que pour ce qui est de l'IRSIA, tant le Conseil d'Etat que le Parlement ont estimé, dans le cadre de la discussion du projet portant des dispositions sociales (Doc. n° 1040/16), qu'il fallait se montrer assez souple à l'égard de l'article 66 de la Constitution, alors que dans le cadre du présent projet, on reproche au Gouvernement de ne pas s'aligner sur le même article.

Par rapport à l'IRSIA, il se trouvait, en effet, une majorité pour considérer que le Roi ne peut supprimer un service qu'après avoir nommé tout le personnel à titre définitif.

M. Tant observe qu'il s'agit ici, en fait, d'un service qui a été créé, avant même l'adoption de la législation relative aux organismes d'intérêt public. Comme la législation, en tant que telle, n'était pas applicable à l'IRSIA, un problème spécifique se posait pour son personnel.

Le Ministre indique qu'il est parfaitement conscient de l'importance du problème pour les agents concernés. Il déplore simplement la référence « à la carte » à l'article 66 de la Constitution.

— Possibilités de recours

Le Ministre ne voit pas sur quels éléments pourrait se baser un éventuel recours devant le Conseil d'Etat. On crée, en effet, une disposition légale, applicable à tous et qui n'enlève aucun moyen de droit aux individus.

Faute d'une telle base légale, aucune sécurité ne subsiste, puisque toute décision individuelle serait susceptible de recours devant le Conseil d'Etat; à cela s'ajoute que la jurisprudence est loin d'être constante.

Le Ministre opte donc pour une disposition légale ne pouvant être contestée mais dont l'application se règle par voie d'arrêté royal. Les arrêtés pourraient quant à eux faire l'objet d'une telle contestation, s'ils dérogent à ce dispositif légal. Cela ne pourra, de fait, que renforcer la sécurité juridique, au plus grand bénéfice de tous. Cette sécurité importe, au moment où l'on envisage de supprimer ou de transférer, en tout ou en partie, certains services.

*
* *

M. Tant fait valoir que les réponses du Ministre le renforce dans son intention d'apporter son soutien aux dispositions à l'examen. A propos de la mobilité, il ajoute que les mesures envisagées sont parfois présentées comme un vaste « retour en arrière ». La mobilité doit cependant logiquement suivre l'adéquation du développement des services publics à celui de

heidsdiensten eerst is afgestemd op die van de maatschappelijke « entourage », die al bijna 10 jaar razendsnel evolueert.

Het lid herinnert eraan dat het gebrek aan geloofwaardigheid waarmee het politieke milieu te kampen heeft ook voor een deel het gevolg is van de slechte werking van de overheidsdiensten. De « klanten » van die overheidsdiensten wraken op dat vlak dan ook met recht en reden de politici op grond van hun vermeende bedoelingen.

De heer Tant merkt bovendien op dat het aan de orde zijnde ontwerp verre van bevattelijk is, iets wat *de minister* graag toegeeft. De moeilijkheid is hoofdzakelijk te zoeken in het feit dat het toepassingsgebied van het ontwerp van artikel tot artikel verschilt.

Inzake de mogelijkheid om naar het Arbitragehof te stappen zij er ten slotte aan herinnerd dat sommige ambtenaren aan de toepassing van die bepalingen ontsnappen of dat die helemaal niet voor hen gelden, zodat het in de artikelen 6 en 6bis gehuldigde gelijkheidsbeginsel in dit geval terecht zou kunnen worden ingeroepen. Dit risico is derhalve niet denkbeeldig.

Tot slot wijst spreker er met betrekking tot het IWONL op dat men er beter aan zou hebben gedaan om het personeel van dat instituut onder het ambtenarenstatuut te laten vallen. Dat is echter niet gebeurd en het amendement dat bij de Commissie voor de Landbouw en de Volksgezondheid werd ingediend was bedoeld om de gevolgen van de splitsing van dat instituut op te vangen. Men zou dus geen baanbrekend werk verricht hebben als men de wettelijke bepalingen met betrekking tot het statuut van dat personeel had aangepast want die aanpassing vond reeds plaats naar aanleiding van de Staatshervorming van 1980.

De minister merkt op dat die wettelijke bepaling bindend was voor de Koning.

De heer Tant antwoordt dat het er voor het IWONL op aan kwam om met een specifieke maatregel een oplossing aan te reiken voor een al even specifiek vraagstuk.

De minister werpt op dat de personeelsleden van het INWONL op dit ogenblik inderdaad de kwalijke gevolgen ondergaan van het feit dat het ambtenarenstatuut niet op hen wordt toegepast. Eertijds hebben zij daarvan evenwel de meer weldoende uitwerkingen mogen ondervinden.

De minister voegt daar nog aan toe dat mocht het bewuste oorspronkelijke amendement zijn aangenomen, zulks de Staat de mogelijkheid zou hebben verschaft om met de medewerking van het Rekenhof een aanzienlijke winst op te strijken.

De heer Tant merkt op dat de bepalingen de mogelijkheden om bij de Raad van State in beroep te gaan onverkort handhaven. Dat lijkt hem nogal voor de hand te liggen, aangezien de basisregels die voor Ambtenarenzaken gelden tot dusver bij koninklijk besluit werden vastgelegd, wat meteen vorenbedoelde beroepsmogelijkheid opende. Die beginselen wor-

l'environnement social, en évolution rapide depuis près de dix ans.

Le membre rappelle que le manque de crédibilité auquel est confronté le monde politique provient également, pour une part, du mauvais fonctionnement des services publics. A juste titre, les utilisateurs de ces services publics font, à ce propos, un procès d'intention aux hommes politiques.

M. Tant observe encore que le projet à l'examen est difficilement lisible, ce que *le Ministre* concède volontiers. Cette difficulté provient essentiellement du fait que le champ d'application du projet varie d'article en article.

Enfin, pour ce qui concerne les recours devant la Cour d'Arbitrage, il faut rappeler que certains fonctionnaires échappent ou ne tombent pas sous l'application de ces dispositions, si bien que le principe de l'égalité consacré dans les articles 6 et 6bis de la Constitution pourrait donc parfaitement être invoqué. Ce risque n'est, dès lors, pas illusoire.

En conclusion, pour ce qui est de l'IRSIA, l'orateur indique qu'il aurait été préférable d'appliquer au personnel de l'Institut le statut de la Fonction publique. Cela ne fut pas le cas. L'amendement qui fut déposé, en Commission de l'Agriculture et de la Santé publique, visait à corriger les effets de la scission de ce service. Il n'aurait donc pas été novateur d'adapter les dispositions légales relatives au statut de ce personnel, puisque cette adaptation avait déjà été réalisée, lors de la réforme de l'Etat de 1980.

Le Ministre précise que cette disposition légale liait le Roi.

M. Tant répond qu'il s'agissait pour l'IRSIA de répondre, par une mesure spécifique, à un problème tout aussi spécifique.

Le Ministre rétorque que pour l'instant, le personnel de l'IRSIA subit effectivement les conséquences néfastes de la non-application du statut de la Fonction publique à son égard. Il en a pourtant subi autrefois les conséquences plus bénéfiques.

Le Ministre ajoute encore que si l'amendement initial en question avait été adopté, il aurait permis, à l'Etat, avec le concours de la Cour des Comptes, d'engranger un bénéfice substantiel.

M. Tant relève que les dispositions ne changent en rien les possibilités de recours devant le Conseil d'Etat. Cela lui semble plutôt évident, puisque les règles de base de la Fonction publique étaient jusqu'à présent déterminées dans des arrêtés royaux, ce qui permettait lesdits recours. Ces principes sont désormais repris dans un dispositif légal. N'insère-t-on

den voortaan in een wet neergelegd. Beknot men op die manier niet de rechtsmiddelen die voor de betrokkenen openstaan?

De minister antwoordt dat men hen weliswaar een aantal mogelijkheden ontnemt, maar geen rechtsmiddelen als dusdanig.

*
* *

Volgens *de heer Bertouille* is het eerste wat de wetgever zich moet afvragen wanneer hij dit wetsontwerp ter hand neemt, of hij, — zoals de regering wil doen geloven — krachtens de Grondwet bevoegd is om de voorgestelde maatregelen aan te nemen, dan wel of hij, — zoals de Raad van State in zijn advies voorhoudt — daarmee in de exclusieve bevoegdheid treedt van de federale uitvoerende macht.

Paradoxaal genoeg vraagt de uitvoerende macht zelf aan de wetgevende macht om wat, volgens de Raad van State haar exclusief bevoegdheidsgebied zou zijn, te betreden. Een tweede punt is vanzelfsprekend dat ze op bevredigende wijze haar echte bevoegdheden zal moeten toelichten.

Een advies van de Raad van State verdient altijd de grootste aandacht : men kan er slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden en dan nog om behoorlijk gestaafde redenen aan voorbijgaan. Voorzichtigheid is nog meer geboden sinds in zeven haasten doorgedrukte institutionele hervormingen verwarring en wanorde hebben gesticht in ons rechtskundig bouwwerk en sinds sommige regeringen — met name die van de gewesten, die misbruik maken van het ontbreken van een grondwettelijk hof dat afglijdingen zou kunnen voorkomen — het als een gewone zaak zijn gaan beschouwen de meest gegronde adviezen van de Raad van State naast zich neer te leggen. Mocht die juridische verwarring aanhouden, dan zal België zijn federalisering mislopen, net zoals het de decolonisering van zijn kolonie mislopen heeft. De leerling-tovenaars zullen ze verknoeid hebben.

Bijgevolg neemt spreker zich voor dit ontwerp met de grootst mogelijke objectiviteit en gestrengheid te behandelen. Daarbij zal hij geen a priori van opposant aankleven, want hij hoopt dat de aanwezige leden allen bereid zijn naar oplossingen te zoeken die dan misschien niet de makkelijkste zijn, maar alleszins het best de Grondwet in acht nemen, zelfs al vraagt dat een pendelbeweging tussen Kamer en Senaat, wat overigens niets ontorends heeft.

*
* *

Het advies van de Raad van State is dus formeel : het ontwerp druist in tegen de Grondwet en in het

pas, de la sorte, une diminution des moyens de droit pour les concernés?

Le Ministre répond qu'on leur ôte certes des possibilités mais pas des moyens de droit en tant que tels.

*
* *

Selon *M. Bertouille*, la première question qui se pose au législateur devant ce projet de loi est de savoir si, constitutionnellement, il est compétent pour adopter les mesures proposées — comme l'affirme le gouvernement — ou si, ce faisant, il empiète sur les compétences exclusives du pouvoir exécutif fédéral — comme l'objecte l'avis du Conseil d'Etat.

Paradoxalement c'est le pouvoir exécutif lui-même qui invite le pouvoir législatif à ainsi envahir ce qui, selon le Conseil d'Etat, serait son champ réservé. Une deuxième question sera, bien entendu, d'éclaircir de façon satisfaisante ses motifs réels.

Un avis du Conseil d'Etat doit toujours être considéré avec la plus grande attention et on ne peut y passer outre qu'exceptionnellement et pour des motifs absolument étayés. La prudence s'impose davantage encore depuis que des réformes institutionnelles bacées sont venues apporter confusion et désordre dans notre édifice juridique et que certains exécutifs notamment régionaux, abusant de l'absence d'une Cour constitutionnelle qui pourrait éviter les dérives, banalisent le « passons outre » aux avis les plus fondés du Conseil d'Etat. Si cette confusion juridique se poursuit, la Belgique ratera sa fédéralisation comme jadis elle a raté la décolonisation de sa colonie. Les apprentis sorciers l'auront « cochonnée ».

L'orateur se propose donc d'examiner ce projet avec le plus d'objectivité et de rigueur possible et, pour sa part, sans adopter un a priori d'opposant, espérant que les membres présents sont tous prêts à rechercher les solutions sinon les plus faciles du moins respectueuses de la Constitution, même si cela doit entraîner une navette qui n'a rien d'humiliant avec le Sénat.

*
* *

L'avis du Conseil d'Etat est donc catégorique : le projet ne respecte pas la Constitution et plus particu-

bijzonder tegen het bepaalde van artikel 66, tweede lid, van de Grondwet, op grond waarvan volgens hem de materies die met name aan bod komen, te weten de werving en de mobiliteit van de rijksambtenaren, tot de exclusieve bevoegdheid van de Koning behoren. Het advies van de Raad van State is zo categorisch dat de Raad gewoon weigert de hoofdstukken I en II te behandelen; « om ervoor te zorgen dat de Grondwet in acht wordt genomen » stelt de Raad voor om de wetsbepalingen betreffende de werving en de mobiliteit van het Rijkspersoneel op te heffen (wat neerkomt op het goedmaken van bepalingen die tegen het advies van de Raad van State in eertijds werden aangenomen) en die regels bij koninklijk besluit vast te stellen.

De heer Bertouille betreurt de wellicht ondoordachte verklaringen van de minister in de Senaatscommissie, als zou « het Hoge College aldus voor een gemakkelijksoplossing hebben gekozen ». De Raad van State heeft helemaal niet voor de gemakkelijkste weg gekozen; dat advies ligt in het verlengde van zijn meest vaste rechtspraak. Om zich daarvan te vergewissen volstaat het zijn adviezen over de talloze wetsvoorstellen tot wijziging of aanvulling van het statuut van de rijksambtenaren opnieuw ter hand te nemen.

Allereerst zij aangestipt dat België op grond van een handeling van de uitvoerende macht zijn rijksambtenaren een heel bijzonder statuut heeft gegeven. Dat is bij wet vastgelegd, zoals het geval is in Frankrijk, Nederland of de Bondsrepubliek Duitsland (om het bij de buurlanden te houden); die landen hebben het statuut van hun overheidsambtenaren wel bij wet geregeld.

Spreeker wijst er voorts op dat het voorschrift dat de Koning « de ambtenaren bij het algemeen bestuur en bij de buitenlandse betrekkingen (benoemt), behoudens de door de wetten gestelde uitzonderingen » ook impliceert dat Hij als enige het statuut van de rijksambtenaren mag bepalen, pas opduikt in het verslag-Camu van 1936; van 1830 tot dat verslag van 1936 werden in verscheidene wetten tot instelling van welomschreven ambten (personeel voor de diensten van douane en accijnzen, belastingontvangers, leraars voor het middelbaar onderwijs enz.) ook de toegangs- en uitoefeningsvoorwaarden vastgesteld. Als koninklijk commissaris voor de hervorming van het Rijksbestuur gaf de heer Camu in zijn verslag overigens toe dat een wet tot vaststelling van het statuut van de rijksambtenaren niet noodzakelijk ongrondwettig hoefde te zijn (verslag, blz. 10).

Benevens het van artikel 66, tweede lid, van de Grondwet afgeleide juridisch argument had de heer Camu een opportuiniteitsargument om zijn keuze voor het bij koninklijk besluit bepaalde statuut van de rijksambtenaren kracht bij te zetten. Hij stelt dat « elke hervorming in de Staat noodzakelijkerwijze

lièrement le prescrit de l'article 66, alinéa 2, de la Constitution en vertu duquel, selon lui, les matières principalement concernées, à savoir le recrutement et la mobilité des agents de l'Etat, sont de la compétence exclusive du Roi. L'avis du Conseil d'Etat est si catégorique qu'il refuse tout simplement d'examiner les chapitres Ier et II, en préconisant « pour assurer le respect de la Constitution » d'abroger les dispositions légales relatives au recrutement et à la mobilité des agents de l'Etat — c'est-à-dire faire amende honorable pour des dispositions adoptées antérieurement contre l'avis du Conseil d'Etat — et de fixer ces règles par arrêté royal.

M. Bertouille regrette la déclaration du ministre en commission du Sénat, à savoir qu'en refusant de donner son avis « le Haut Collège a agi ainsi par facilité ». Le Conseil d'Etat n'a pas cédé à la facilité mais il s'est conformé à sa doctrine la plus constante et il suffit pour s'en rendre compte de relire ses avis sur les innombrables propositions de loi visant à modifier ou à compléter le statut des agents de l'Etat.

Il faut relever tout d'abord que la Belgique, sur base d'un acte du pouvoir exécutif, a donné un statut particulier à ses fonctionnaires. Celui-ci n'est pas fixé par une loi comme c'est le cas en France, aux Pays-Bas ou en République fédérale d'Allemagne; ces pays ont fixé par loi le statut de leurs fonctionnaires publics.

L'orateur relève aussi que la déduction du prescrit que le Roi « nomme aux emplois d'administration générale et de relation extérieure, sauf les exceptions établies par les lois », comme impliquant que le Roi est aussi seul habilité à fixer le statut des agents de l'Etat, ne date que du rapport Camu de 1936 alors que depuis 1830 jusqu'à 1936, date de ce rapport, plusieurs lois créant des fonctions déterminées (douaniers et accisiens, receveurs des contributions, membres du personnel de l'enseignement moyen, et cetera) en fixaient les conditions d'accès et de leur accomplissement. *M. Camu*, lui même, admettait d'ailleurs en son rapport comme commissaire royal à la réforme de l'administration de l'Etat qu'une loi fixant le statut des agents de l'Etat ne serait pas nécessairement inconstitutionnelle (rapport, p.10).

A côté de l'argument juridique déduit de l'article 66, alinéa 2, de la Constitution, *M. Camu* appuyait son option pour la formulation du statut des agents de l'Etat par arrêté royal par un argument d'opportunité : « Or, toute réforme de l'Etat implique nécessairement aujourd'hui une restauration des no-

impliceert dat er heden een herstel van de begrippen orde en gezag moet zijn. Op het ogenblik dat de notie zelf van het gezag steeds onbestemder wordt, is het noodzakelijk om telkens wanneer de kans zich voordoet, de rechten en de prerogatieven van de uitvoerende macht op zeer krachtige wijze voorop te stellen ».

Wil men de door de heer Camu aangehaalde opportuniteit goed inschatten, dan moet men zich voor de geest halen wat die « heden » waarnaar hij verwijst precies inhield. De Westerse democratieën, met inbegrip van ons land, moesten steeds meer rekening houden met de dreiging die uitging van het Hitlerregime, dat pas een « as » had aangegaan met het fascistische regime in Rome, en met het meedogenloze bewind van hun « führer » en « duce ». Onze toenmalige voornaamste bondgenoot Frankrijk was fel verzwakt door de weinig stabiele regeringen van de Derde Republiek. In België waren velen net als Camu van mening dat alleen een sterkere uitvoerende macht een uitweg kon bieden in de storm die over Europa dreigde te razen.

Het hedendaagse « heden » is vanzelfsprekend niet meer het « heden » waar Camu het over had. Wellicht wordt de « notie zelf van het gezag » met de dag opnieuw onbestemder, maar om totaal andere redenen dan wat in het begin in herinnering werd gebracht.

Impliceert de uitsluitende bevoegdheid om iemand in overheidsdienst te benoemen ook een zelfde onbeperkte bevoegdheid om de wijze te bepalen waarop ambtenaren moeten worden aangetrokken alsook de andere voorwaarden om het ambt uit te oefenen? Zulks is niet zo vanzelfsprekend.

Krachtens artikel 101 van de Grondwet « benoemt en ontslaat de Koning de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de hoven en rechtbanken ». Daaruit werd nooit gededuceerd dat hun statuut (behoudens hun bezoldiging) niet bij wet mocht worden bepaald.

De Grondwet zelf bepaalt overigens bij artikel 6 dat de Belgen gelijkelijk toegang krijgen tot de burgerlijke en militaire bedieningen, wat met name de in artikel 66, tweede lid, bedoelde ambten van het algemeen bestuur omvat. Het principe zelf van het statuut van de rijksambtenaren, dit zijn de objectieve regels die van toepassing zijn op alle ambtenaren (ten minste voor een zelfde categorie) werd afgeleid van de rechtsleer over dit principe, die rond artikel 6 van de Grondwet bestaat.

Anderzijds spreekt het voor zich dat de laksheid inzake aanwerving of beperkingen van de mobiliteit budgettaire gevolgen hebben, en dat de goedkeuring van de begroting een van de belangrijkste prerogatieven is van het Parlement, ook al wordt de Senaat daar eerlang niet meer bij betrokken.

tions d'ordre et d'autorité. A une époque où l'idée même du pouvoir devient de plus en plus confuse, il est indispensable, chaque fois que l'occasion s'en présente, d'affirmer d'une manière très énergique, les droits et les prérogatives de l'exécutif ».

Pour apprécier l'opportunité invoquée par Camu, il faut se souvenir de ce qu'était l'« aujourd'hui » auquel il se réfère. La dictature hitlérienne qui venait de s'allier par un « axe » avec la dictature fasciste, sous la conduite de fer de leur « führer » et « duce », apparaissait de plus en plus menaçante pour les démocraties occidentales dont notre pays, tandis que notre principale alliée de l'époque, la France, s'affaiblissait dans l'instabilité gouvernementale de la IIIème République. Nombreux étaient ceux en Belgique qui, comme Camu, voyait dans le renforcement de l'autorité de l'exécutif, le seul moyen de survivre dans la tempête qui s'annonçait en Europe.

L'« aujourd'hui » d'« aujourd'hui » — si l'on peut dire — n'est évidemment plus l'« aujourd'hui » de Camu. Sans doute « l'idée même du pouvoir » devient-elle à nouveau « de plus en plus confuse » mais c'est pour un tout autre motif que celui rappelé en commençant.

L'exclusivité de compétence pour nommer à un emploi d'administration implique-t-elle nécessairement une même exclusivité absolue de compétence pour fixer les conditions de recrutement et les autres conditions d'accomplissement de la fonction? Ce n'est pas si évident.

En vertu de l'article 101 de la Constitution, « le Roi nomme et révoque les officiers du ministère public près des cours et des tribunaux » et on n'en a jamais déduit que la loi ne pouvait intervenir pour fixer leur statut (à l'exclusion de leur rémunération).

La Constitution fixe d'ailleurs elle-même, en son article 6, l'égalité des Belges dans l'accès aux emplois civils et militaires, ce qui comprend notamment les emplois de l'administration générale visés à l'article 66, alinéa 2. Or le principe même du statut des agents de l'Etat, c'est-à-dire des règles objectives applicables à tous les agents du moins dans une même catégorie d'emploi, a été déduit de la doctrine au sujet de ce principe qui existe à propos de l'article 6 de la Constitution.

Il est d'autre part évident que le laxisme dans le recrutement ou les obstacles dans la mobilité ont des incidences budgétaires et que l'adoption du budget est une des premières prérogatives du parlement, même si le Sénat en sera bientôt écarté.

Het advies van de Raad van State is op dit vlak dus blijkbaar te onbuigzaam en te doctrinair. Misschien is de Raad van State het slachtoffer van zijn eigen rechtspraak.

De heer Bertouille meent dat een federale wet een reeks principes zou kunnen codificeren die betrekking hebben op het gehele overheidsambt : niet alleen op de federale overheidsdiensten, maar ook op de diensten van de deelgebieden van de federatie en van de ondergeschikte overheden, en zelfs op de instellingen van openbaar nut.

Het betreft uiteraard niet de graden, weddeschalen en andere details waarvan sprake is in de beruchte koninklijke besluiten van 22 november 1991, maar bijvoorbeeld wel :

- de gelijkheid voor de toegang tot de betrekkingen;
- het statuut van de ambtenaar;
- hun gewaarborgde rechten en vrijheden in de zin van het Europees verdrag van de rechten van de mens;
- de deontologie van de overheidsdienst;
- het gewaarborgd recht op verdediging in tuchtrechtelijke aangelegenheden;
- de burgerlijke aansprakelijkheid van de ambtenaren;

en enkele andere aangelegenheden van hetzelfde niveau.

Bepaalde van die aangelegenheden worden reeds geregeld in specifieke maar fragmentaire wetten. De burgerlijke aansprakelijkheid werd bijvoorbeeld geregeld door een wet die enkel van toepassing is op de ambtenaren van de politiediensten. Dit is discriminerend indien er niet snel een soortgelijke oplossing wordt goedgekeurd voor alle ambtenaren in overheidsdienst.

Het principe zelf van een dergelijke federale wet op het overheidsambt zou op de een of andere dag zelfs moeten worden opgenomen in de Grondwet als aanvulling op artikel 66, tweede lid.

*
* *

Nadat hij op die manier zijn standpunt heeft uiteengezet over de interpretatie van artikel 66, 2de lid van de Grondwet — waarvan men zal vaststellen dat het niet zo strikt is als dat van de Raad van State — komt de heer Bertouille tot de vraag of de aanwerving en de mobiliteit van het overheidspersoneel voor een optreden van de wetgever, volgens zijn interpretatie, in aanmerking kunnen komen.

De regering voert de weerslag op begrotingsvlak aan; ze voegt eraan toe dat ze in het wetsontwerp alleen de « grondprincipes » voorlegt « die inzake aanwerving en mobiliteit van sommige overheids-

Il apparaît donc que l'avis du Conseil d'Etat est trop rigide, trop doctrinaire en cette matière. Il est peut-être prisonnier de sa propre jurisprudence.

M. Bertouille estime, pour sa part, qu'une loi fédérale pourrait codifier une série de principes applicables à toute la fonction publique; pas seulement la fonction publique fédérale mais aussi à celles des composantes fédérées et des pouvoirs subordonnés ainsi même qu'aux organismes d'intérêt public.

Il ne s'agirait évidemment pas de grades, de barèmes, et d'autres détails comme il en est question dans les fameux arrêtés royaux du 22 novembre 1991. Mais par exemple :

- de l'égalité dans l'accès aux emplois;
- de la situation statutaire de l'agent;
- des droits et libertés qui leur sont garantis au sens de la Convention européenne des droits de l'homme;
- de la déontologie qui résulte du service public;
- des garanties de droit de la défense en matière disciplinaire;
- de la responsabilité civile des agents;

et de quelques autres matières du même niveau.

Certaines de ces matières font déjà l'objet d'une loi particulière mais fragmentaire. Ainsi la responsabilité civile a fait l'objet d'une loi pour les seuls agents de la fonction de police, ce qui est discriminatoire si une solution égale n'est pas rapidement adoptée pour tous les agents de la fonction publique.

Le principe même d'une telle loi fédérale de la fonction publique devrait même un jour ou l'autre prendre place dans la Constitution en complément de l'article 66, alinéa 2.

*
* *

Ayant ainsi exposé son point de vue sur l'interprétation de l'article 66, alinéa 2, de la Constitution — dont on constatera qu'il n'est pas aussi rigide que celui du Conseil d'Etat — M. Bertouille en vient à examiner si le recrutement et la mobilité des agents de l'Etat peuvent figurer parmi les matières ouvertes à l'intervention du législateur, selon son interprétation.

Le Gouvernement argue de l'impact budgétaire; il ajoute qu'il ne présente dans le projet de loi que « les principes fondamentaux qui doivent présider au recrutement et à la mobilité des agents de certains

diensten moeten gelden; voor de uitvoering van die principes is de Koning bevoegd ».

Als dat inderdaad zo was, zou de onverenigbaarheid van het ontwerp met het grondwettelijk voorschrift misschien niet evident zijn, als men dat voorschrift ten minste ruim interpreteerde.

Helaas gaat het duidelijk niet over « fundamentele principes » maar, integendeel, over pietluttige regels die, wat de uitvoering ervan betreft, niet meer vrijheid laten dan een gewone wet. Kortom : men brengt de uitdrukkelijke machtiging van de Koning krachtens artikel 66, 2de lid van de Grondwet terug tot zijn algemene bevoegdheid inzake de uitvoering van de wetten krachtens artikel 67. Dat is uiteraard ontoelaatbaar.

Bekijken we, inzake aanwerving, de in de artikelen 7 tot 9 uiterst gedetailleerde bepalingen over de controle en de bestraffing van de niet-naleving van de in de artikelen 1 tot 5 opgelegde regels. Hoe kan men ernstig staande houden dat het daarbij « algemene principes » betreft ?

Men zou nog wel het principe van de nietigverklaring van de op die manier verrichte wervingen en, voor zover nodig, de weigering tot visering door het Rekenhof kunnen verdedigen. Dat moet niet ten koste gaan van de opportuniteit van het principe van niet-teruggave van oneigenlijk verkregen lonen en voordelen in de gevallen waarin de rechthebbenden geen « slachtoffer » zijn, waarover in het commentaar sprake is, en wat vooral bij « politieke vriendjespolitiek » het geval is.

Is het algemene principe niet dat iedereen wordt geacht de wet te kennen : onweerlegbare onwetendheid moet worden aangetoond. Maar daarbij lopen wij al vooruit op de grond van de zaak.

Een van de « juridische gruwels » die in het wetsontwerp zijn vervat, behelst het feit dat aan sommige bepalingen van dit ontwerp (niet-genummerde) koninklijke besluiten ten grondslag liggen. De lagere rechtsnorm is ondergeschikt aan de hogere en niet omgekeerd (zo is bijvoorbeeld het uitvoeringsbesluit ondergeschikt aan de wet). In zijn advies over hoofdstuk III (Stuk Senaat n° 661/1, blz. 59) geeft de Raad van State een voorbeeld van dit soort juridische aberraties.

Er zijn nog heel veel andere voorbeelden voorhanden voor het niet naleven van de normenhiërarchie, met name in de eerste twee hoofdstukken van dit ontwerp.

Een andere technische fout (waarvan de hele tekst wemelt) betreft de verwijzing naar diensten of instanties waaraan slechts bestuursrechtelijke bepalingen ten grondslag liggen (zie met name het bepaalde in de artikelen 7 tot 9).

Weliswaar staat niets in de weg dat de tekst van het wetsontwerp melding maakt van het door de Grondwet zelf ingestelde Arbitragehof of van het

services publics, principes dont l'exécution sera de la responsabilité du Roi ».

S'il en était effectivement ainsi, l'incompatibilité du projet avec le prescrit constitutionnel ne serait peut-être pas évidente, si du moins on adoptait l'interprétation large de ce prescrit.

Hélas, il ne s'agit manifestement pas de « principes fondamentaux » mais au contraire de règles pointilleuses qui ne laissent pas plus de liberté dans leur exécution qu'une loi habituelle; bref, on ramène l'habilitation expresse du Roi en vertu de l'article 66, alinéa 2, de la Constitution à sa compétence générale en matière d'exécution des lois en vertu de l'article 67. Cela est évidemment inadmissible.

Prenons en matière de recrutement, les dispositions ultra détaillées des articles 7 à 9 sur le contrôle et la sanction de l'irrespect des règles imposées aux articles 1er à 5. Comment pourrait-on soutenir sans rire qu'il s'agit là de « principes généraux »?

On concevrait peut-être le principe de la nullité des recrutements ainsi effectués (article 6) et, pour autant que nécessaire, le refus du visa de la Cour des comptes. Ceci sans préjudice de l'opportunité du principe de non-restitution des traitements et autres avantages indûment acquis dans les cas où les bénéficiaires ne sont pas les « victimes » dont parle le commentaire, surtout lors des « pistonages politiques »!

Le principe général n'est-il pas que tout le monde est présumé connaître la loi; l'ignorance invincible est à établir. Mais ceci anticipe déjà sur le fond.

Une des « horreurs juridiques » du texte du projet est d'appuyer certaines de ses dispositions sur des arrêtés royaux (non numérotés). C'est à la norme de niveau inférieur à se soumettre à la norme de niveau supérieur (par exemple l'arrêté d'exécution à la loi) et non le contraire. Dans son avis sur le chapitre III (document Sénat n° 661/1, p. 59) le Conseil d'Etat donne un exemple de ce genre d'aberrations juridiques.

Il y a de nombreux autres exemples de cet irrespect de la hiérarchie des normes, particulièrement dans les deux premiers chapitres.

Une autre erreur technique qui se répète tout au long du texte est la référence à des services ou des autorités qui n'existent qu'en vertu de textes réglementaires (voir notamment les articles 7 à 9).

S'il n'y a aucun inconvénient à ce que la loi se réfère à la Cour des comptes instituée par la Constitution elle-même, ni même au Secrétariat perma-

Vast Wervingssecretariaat, waarvan het bestaan op grond van artikel 87, § 2, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen is verankerd. Niettemin getuigt het van dubbelzinnigheid en onhandigheid dat bijvoorbeeld de Centrale dienst voor Vaste Uitgaven in de wet wordt vermeld.

De kritiek geldt hier niet de wenselijkheid van het optreden van de dienst die met betaling van de lonen is belast, maar wel de hoedanigheid die deze overeenkomstig het koninklijk besluit van 13 maart 1952 bezit. Net zoals in vele soortgelijke gevallen staat men hier voor het volgende dilemma : heeft de wetgever de betrokken dienst willen verankeren bij wijze van een wet en met inachtneming van de ten tijde van de aanneming van deze wet geldende voorschriften inzake de werking? Dat zou impliceren dat de desbetreffende bepalingen alleen bij wet kunnen worden gewijzigd. Of betreft de bovengenoemde verankering alleen de benaming van de betrokken dienst? Aangezien bestuursrechtelijke bepalingen onbeperkt kunnen worden gewijzigd, is de verwijzing totaal zinloos. Het is immers mogelijk om bij wijze van koninklijk besluit zelfs de vereffening van de lonen geheel of gedeeltelijk aan de bevoegdheid van deze dienst te onttrekken.

Antwoord van de minister op de vragen van de heer Bertouille

Wat de reactie op het standpunt van de Raad van State met betrekking tot de respectieve bevoegdheden van de Koning en de wetgevende macht inzake ambtenarenzaken betreft, kan worden verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsontwerp (Stuk Senaat, n° 661/1, blz. 2 tot 5).

Niettemin spreekt de minister er zijn ontgoocheling over uit dat de Raad van State, omwille van overwegingen van grondwettelijke aard, heeft nagelaten een advies ten gronde te formuleren over de hoofdstukken I en II van het wetsontwerp. Gelet op de complexiteit van de materie, die tot op heden in vaak onleesbare en onbegrijpelijk teksten is gegoten, zou dit advies zeer nuttige diensten hebben kunnen bewijzen. De Raad van State had eventueel zelfs een advies kunnen verstrekken, onder voorbehoud van hun grondwettelijke bezwaren.

Ten slotte benadrukt de minister dat hij zich, met het oog op de noodzakelijke hervormingen in het Openbaar Ambt, zoveel als mogelijk wil laten indekken door de wetgever, alleszins wat de basisprincipes (van bijvoorbeeld werving en mobiliteit) betreft.

Een zo weinig mogelijk aanvechtbare wettelijke basis is vereist, mede gelet op de recente Staatshervorming.

Uiteraard moet men voor meer gedetailleerde regelingen kunnen terugvallen op de krachtens arti-

nent du recrutement — dont l'existence est consacrée par l'article 87, § 2, de la loi spéciale de réformes institutionnelles, il est en revanche très équivoque et malencontreux de se référer, par exemple, au Service central des dépenses fixes.

La critique ne porte pas ici sur l'opportunité de l'intervention du service chargé du paiement du traitement mais sur sa qualification selon l'arrêté royal du 13 mars 1952. En effet, dans pareil cas et les nombreux autres semblables, se pose le dilemme : le législateur a-t-il voulu consacrer sur le plan législatif le service en question dans son organisation et avec les règles de fonctionnement existantes à la date de l'adoption de la loi — ce qui interdirait toute modification de ces dispositions autrement que par une autre loi — ou seule l'appellation du service est-elle ainsi consacrée? Mais comme aucune limite n'est fixée à des modifications de niveau réglementaire, la référence perdrait complètement son sens puisqu'un arrêté royal pourrait même soustraire la liquidation des traitements ou d'une partie d'entre eux à ses attributions.

Réponse du ministre aux questions de M. Bertouille

En ce qui concerne la réaction au point de vue du Conseil d'Etat à propos des compétences respectives du Roi et du pouvoir législatif en matière de Fonction publique, il y a lieu de se référer à l'exposé des motifs du projet de loi (Doc. Sénat n° 661/1, pp. 2 à 5).

Le ministre déplore néanmoins que le Conseil d'Etat ait omis, pour des raisons d'ordre constitutionnel, de formuler un avis quant au fond sur les chapitres I et II du projet de loi. Cet avis aurait été d'une très grande utilité, vu la complexité de la matière, qui a jusqu'ici été réglée par des textes souvent illisibles et incompréhensibles. Le Conseil d'Etat aurait même pu rendre un avis, sous réserve des objections constitutionnelles qu'il formule.

Le ministre souligne enfin qu'en ce qui concerne la réforme de la Fonction publique, il souhaite avoir le plus souvent possible l'aval du législateur, du moins au niveau des principes de base (le recrutement et la mobilité, par exemple).

Compte tenu également de la récente réforme de l'Etat, il est indispensable de se fonder sur une base légale qui prête le moins possible à discussion.

Il va sans dire que pour des réglementations plus détaillées, il faudra toujours en revenir à l'exercice de

kel 66 van de Grondwet aan de Koning gegeven bevoegdheid.

Men mag echter het risico niet lopen om de haverklap te worden geconfronteerd met beroepen tot nietigverklaring van koninklijke besluiten bij de Raad van State.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

De heer Tant geeft weliswaar te kennen geen fundamentele bezwaren ter zake te hebben, maar verzoekt om verduidelijking bij drie punten :

1. In § 1 wordt de notie « administratief Openbaar Ambt » gehanteerd. Spreker is van mening dat kan worden volstaan met de notie « Openbaar Ambt » om aan te geven dat het hier het personeel van de administratieve diensten betreft.

Om die reden is de term « administratief Openbaar Ambt » een tautologie, ook al wordt deze in diverse koninklijke besluiten gehanteerd. Is het niet wenselijker dan wordt uitgegaan van de personen die tot de ambtenarij behoren?

2. In § 2 wordt « de wervingsenvelop » als criterium gehanteerd. Ofschoon dat criterium naderhand door verwijzing naar de begroting wordt gepreciseerd, is het wenselijk dat ter zake enige verduidelijking wordt gegeven.

3. Paragraaf 2, tweede volzin, luidt als volgt : « De Koning bepaalt jaarlijks (...) de wervingsenvelop (...) ». Is het mogelijk om deze kredieten in de loop van het jaar te wijzigen?

De heer Van der Poorten wijst erop dat het bepaalde in § 1, 2°, refereert aan de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut. Verschillende van deze instellingen vallen niet langer onder de bevoegdheden van de federale overheid. Voor de duidelijkheid van de teksten is het wenselijk dat in een uitputtende lijst wordt aangegeven op welke instellingen dit wetsontwerp van toepassing is.

*
* *

De minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken stemt in met de kanttekening van de heer Tant met betrekking tot het begrip « administratief Openbaar Ambt ». Hij wijst er evenwel op dat voor dit begrip is gekozen, omdat het in diverse wettelijke en bestuursrechtelijke teksten voorkomt.

Ter verduidelijking van de notie « wervingsenvelop » preciseert de minister dat artikel 1, waarin de

la compétence accordée au Roi en vertu de l'article 66 de la Constitution.

On ne peut toutefois pas risquer d'être confronté à tout bout de champ à des recours en annulation d'arrêtés royaux devant le Conseil d'Etat.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

M. Tant, tout en ne formulant pas d'objections fondamentales, souhaite obtenir les trois précisions suivantes :

1. Le paragraphe 1er fait référence à la notion de « Fonction publique administrative ». Pour l'orateur, la notion de « Fonction publique » est en elle-même suffisante pour signifier qu'il s'agit du personnel de l'Administration.

En conséquence, retenir l'ensemble des termes « Fonction publique administrative » constitue une tautologie même si ceux-ci ont été utilisés dans différents arrêtés royaux. Ne serait-il pas préférable de retenir comme critère les personnes qui appartiennent à la Fonction publique?

2. Le paragraphe 2 utilise le critère de « l'enveloppe de recrutement ». Si ce critère est précisé ultérieurement par le renvoi au budget, des éclaircissements sont néanmoins souhaitables.

3. L'alinéa 2 du paragraphe 2 prévoit que « le Roi fixe chaque année l'enveloppe de recrutement. La possibilité existe-t-elle en cours d'année, d'adapter cette enveloppe?

M. Van der Poorten remarque que le paragraphe 1er, 2° se réfère à la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public. Parmi ces organismes, plusieurs ne relèvent plus du pouvoir fédéral. Pour la clarté des textes, il serait opportun de pouvoir disposer d'une liste exhaustive des organismes qui tombent sous le champ d'application du projet.

*
* *

Le ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique partage l'observation émise par M. Tant quant à la notion de « Fonction publique administrative ». Cette notion a néanmoins été retenue étant donné qu'elle figure dans plusieurs textes légaux et réglementaires.

Pour expliciter la notion d'« enveloppe de recrutement », le Ministre précise que l'article 1er qui décrit

huidige stand van zaken wordt omschreven, moet worden gelezen in samenhang met artikel 2, dat de mogelijkheid biedt om in deze situatie wijzigingen aan te brengen.

Momenteel wordt de wervingsenvelop jaarlijks bij koninklijk besluit vastgesteld. Op grond van artikel 2 kan het systeem worden vereenvoudigd door de bilaterale begrotingsbesprekingen te doen voorafgaan door besprekingen over het overheidspersoneel, tijdens welke de personeelsbehoeften worden bepaald. De werkingskredieten voor het personeel zullen op grond van deze besprekingen per departement worden vastgesteld. Binnen de perken van deze personeelskredieten zal een ruime autonomie op het stuk van de werving bestaan.

De minister beantwoordt de derde vraag van de heer Tant bevestigend. De wervingsenvelop is een van te voren vastgesteld aantal ambtenaren die binnen een bepaald budget in dienst kunnen worden genomen. Wanneer de wervingsenvelop ontoereikend blijkt te zijn, kan een en ander bij wijze van koninklijk besluit en onder de in het derde lid vastgestelde voorwaarden worden verholpen.

In antwoord op de heer Van der Poorten erkent de minister dat de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen ter zake dienen te worden gecodificeerd. Niettemin kan zulks pas naar aanleiding van dit ontwerp geschieden. Dit gezegd zijnde, bevestigt de minister dat het wetsontwerp alleen op de onder federale bevoegdheid vallende instellingen van toepassing is.

De heer Feaux wijst erop dat in de Franse tekst van § 1, 2°, d), de woorden « beaux-arts » met hoofdletter moeten worden geschreven.

Hij wijst tevens op de geringe leesbaarheid van de tekst. Ter illustratie verwijst hij naar volgende zin uit de eerste paragraaf :

« Het administratief Openbaar Ambt van de centrale overheid omvat :

(...)

2° instellingen van openbaar nut (...) *met uitzondering van :*

a) instellingen van de categorie A, *met uitzondering van :*

De minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken wijst erop dat het ontwerp de thans vigerende teksten overneemt.

De heer Beysen vraagt of het derde lid van paragraaf 2 en artikel 2 elkaar niet overlappen. In dat derde lid staat immers het volgende : « De Koning kan bovendien volgens de in het vorige lid bedoelde procedure bijzondere voorwaarden van wervingsmachtiging boven de envelop bepalen voor elk van deze diensten », terwijl artikel 2 als volgt gaat : « Bij een in Ministerraad overlegd besluit, kan de Koning wervingsregels vaststellen die deze bepaald bij artikel 1 wijzigen of vervangen. »

la situation actuelle, doit être lu avec l'article 2 qui permet de modifier cette situation.

Actuellement, l'enveloppe de recrutement est fixée chaque année par un arrêté royal. L'article 2 permettra de simplifier le système en faisant précéder les discussions bilatérales budgétaires par des discussions bilatérales sur le personnel au cours desquelles l'on définira les besoins en personnel. C'est sur la base de ces discussions que les crédits fonctionnels pour le personnel seront fixés pour chaque département. A l'intérieur des limites de ces crédits du personnel, il y aura une grande autonomie en matière de recrutement.

Quant à la troisième observation de M. Tant, le Ministre répond par l'affirmative. L'enveloppe de recrutement est un nombre préfixé d'agents qui peuvent être recrutés dans le cadre d'une enveloppe budgétaire. Si l'enveloppe de recrutement devait se révéler insuffisante, il est possible d'y remédier par un arrêté royal pris dans les conditions de l'alinéa 3.

En réponse à M. Van der Poorten, le Ministre reconnaît qu'une codification des textes légaux et réglementaires devrait être entreprise mais si cette codification est nécessaire, elle ne peut se faire à l'occasion de ce projet. Cela étant, il confirme que le projet s'applique uniquement aux organismes qui relèvent de l'autorité fédérale.

M. Feaux fait remarquer que dans le texte français du paragraphe 1er, 2°, d), les mots « beaux arts » doivent être écrits avec une majuscule.

Il relève également le peu de lisibilité du texte. A titre exemplatif, il cite la phrase suivante du paragraphe 1er :

« La Fonction publique administrative du pouvoir central comprend :

(...)

2° les organismes d'intérêt public à l'exception :

a) des organismes de la catégorie A, à l'exception de : ».

Le Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique rappelle que le texte du projet reprend la formulation des textes actuellement en vigueur.

M. Beysen demande s'il n'existe pas un chevauchement entre l'alinéa 3 du paragraphe 2 et l'article 2. Cet alinéa 3 prévoit en effet que « Le Roi peut en outre déterminer selon la procédure visée à l'alinéa précédent des conditions particulières d'autorisation de recrutements au-delà de l'enveloppe pour chacun de ces services » tandis que l'article 2 dispose : « Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi peut définir des règles de recrutement qui modifient ou remplacent celles fixées par l'article 1er.

Wat is, gelet op het 3de lid van paragraaf 2 van artikel 1, nog de zin van artikel 2?

De minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken wijst erop dat er geen overlapping is. Totnogtoe werd de wervingsenvelop in december bij koninklijk besluit voor het komende jaar vastgelegd. De toestand lag dus voor een heel jaar vast, wat niet altijd met de behoefte aan personeel overeenstemde. Hij wenst dat systeem dus af te schaffen. Wanneer, na bilaterale besprekingen inzake personeel, de kredieten op de begroting zullen opgevoerd zijn, zal men in een dienst kunnen aanwerven op voorwaarde dat men die kredieten niet overschrijdt. Of concreter nog: verlaat iemand een dienst, dan zal de personeelschef hem, binnen de krijtlijnen van de uitgetrokken kredieten, mogen vervangen. Een dergelijke soepelheid was met het systeem van de wervingsenvelop onmogelijk.

Nog afgezien van het voordeel inzake soepelheid, zal dit nieuwe systeem twee andere euvels voorkomen:

1. wil men werven boven de wervingsenvelop, dan zal men de hele procedure niet meer opnieuw moeten opstarten om wervingen mogelijk te maken: men beschikt immers over een vastgesteld bedrag;

2. men zal kunnen afstappen van het kunstmatig onderscheid tussen diensten die van criteria van automatische werving gebruik kunnen maken, en de diensten die dat niet kunnen.

De heer Beysen vindt dat antwoord niet erg overtuigend. Hij vraagt zich dan ook af of het wel iets nieuws brengt ten aanzien van het tweede en derde lid van paragraaf 2 van artikel 1.

De minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken geeft toe dat hier een moeilijkheid rijst. Hij herinnert eraan dat artikel 1 de huidige toestand beschrijft. Voor het geval een nieuwe dienst moet worden opgericht, biedt het derde lid van paragraaf 2 van artikel 1 de Koning wel de mogelijkheid volgens de bij het 2^e lid bedoelde regels aparte wervingsvoorwaarden vast te stellen, maar dat betekent niet dat het hele systeem mag worden gewijzigd.

Krachtens artikel 2 daarentegen zullen, in het door de minister reeds eerder toegelichte perspectief, nieuwe wervingsregels kunnen worden vastgelegd.

Na die toelichting is *de heer Beysen* ervan overtuigd dat de tekst voor verbetering vatbaar is. De inhoud van de artikelen 1 en 2 toont bovendien aan dat, ervan uitgaande dat er een personeelsgebrek bestaat en dat daaraan iets moet worden gedaan, tal van uitzonderingen mogelijk zijn. Volgens het lid zou men daarentegen eerder van een surplus moeten spreken.

Hij constateert derhalve dat op alle mogelijke manieren « geïntrigeerd » wordt om uitzonderingsregelingen te kunnen creëren.

Quel est le sens de cet article 2 au regard de l'alinéa 3 du paragraphe 2 de l'article 1er?

Le ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique fait valoir qu'il n'existe pas de chevauchement. Jusqu'à présent, l'enveloppe de recrutement était déterminée par un arrêté royal pris au mois de décembre pour l'année suivante. La situation était dès lors figée pour toute une année, ce qui ne correspondait pas toujours avec les besoins en personnel. Il souhaite en conséquence abroger ce système. Lorsque suite aux discussions bilatérales sur le personnel, les crédits seront inscrits au budget, on pourra, dans un service, recruter à l'intérieur de ces crédits. Plus concrètement encore, si quelqu'un part d'un service, le chef du personnel pourra le remplacer à l'intérieur des crédits prévus. Une telle souplesse n'était pas possible dans le système de l'enveloppe de recrutement.

Outre cet avantage de la souplesse, ce nouveau système permettra d'éviter deux dysfonctionnements:

1. lorsque l'on voudra recruter en dehors de l'enveloppe de recrutement, on ne devra plus recommencer toute la procédure pour pouvoir recruter puisque l'on dispose d'un crédit déterminé;

2. la distinction artificielle entre les services qui bénéficient de critères de recrutement automatique et ceux qui n'en bénéficient pas, pourra être abandonnée.

M. Beysen n'est pas convaincu par cette réponse. Il redemande dès lors ce que l'article 2 vient apporter de neuf au regard des alinéas 2 et 3 du paragraphe 2 de l'article 1er.

Le ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique reconnaît la difficulté de la matière. Il rappelle que l'article 1er décrit la situation actuelle. Si un nouveau service doit être créé, l'alinéa 3 du paragraphe 2 de l'article 1er permet au Roi de déterminer selon les règles visées à l'alinéa 2 des conditions particulières de recrutement mais tout le système ne peut être modifié.

Par contre, l'article 2 permettra de définir des règles nouvelles de recrutement, dans l'optique qu'il a précédemment expliquée.

Suite à ces explications, *M. Beysen* est persuadé que des améliorations devraient être apportées au texte. En outre, la lecture des articles 1er et 2 montre que de nombreuses exceptions sont possibles, partant de l'idée qu'il y a un manque de personnel qu'il faudrait pouvoir combler. Pour l'orateur, au contraire, on devait plutôt parler d'un excédent.

Il constate dès lors que toutes des « machinations » sont mises en place afin de pouvoir créer des régimes d'exception.

De heer Dufour vindt de nagestreefde soepelheid een pluspunt want zij betekent een zeer belangrijke innovatie op het vlak van het beheer van het overheidspersoneel.

Hij vermoedt dat er ook morgen nog een personeelsformatie zal bestaan hoewel daar volgens hem in hoofdstuk I « De werving in sommige overheidsdiensten » niets van terug te vinden is.

De minister van Binnenlandse Zaken en van Ambtenarenzaken verwijst naar artikel 4, § 5, waarin het volgende bepaald wordt : « In de in § 1 bedoelde overheidsdiensten mag het aantal statutaire contractuele personeelsleden het aantal waarin door de personeelsformatie is voorzien, niet overschrijden, behalve voor de behoeften en opdrachten bedoeld in § 1, 1° en 3° ».

De heer Dufour vraagt zich af of dit concreet zal betekenen dat de secretaris-generaal twee niveaus 2 door één niveau 1 zal mogen vervangen.

De minister antwoordt ontkennend. Er zal altijd een organiek kader voorhanden zijn maar dat zal veel meer dienen voor de bevorderingen en om het aantal ambtenaren aan te geven. Hij herinnert eraan dat de personeelsformaties al jarenlang niet meer voor wervingen worden gebezigd omdat ze niet meer werden aangevuld. Volgens de minister overschrijden de meeste personeelsformaties van de ministeries het reële personeelsbestand met 20 à 25 %.

Voorts werden weinig personeelsformaties aangepast na de regionalisering; de minister wil nu uitgerend in deze toestand verandering brengen. Voor het departement van Binnenlandse Zaken werkt men aan een organieke formatie die de huidige personeelsformatie overneemt (min 1 %, hoewel in de vroegere formatie 25 % meer ambtenaren waren opgenomen dan het aantal personeelsleden dat op heden effectief aan de slag is op het departement). Met een dergelijke toestand kreeg men de indruk dat er te weinig ambtenaren waren.

De heer Féaux wijst erop dat een dergelijk tekort onbekend is op de Dienst Vreemdelingenzaken.

De minister zegt dat dit klopt : wellicht is dat de enige federale dienst die materieel kan aantonen dat de werkzaamheden met factor 4 zijn toegenomen en die daarvoor amper 10 % meer ambtenaren kreeg toegewezen.

*
* *

De heer Bertouille dient een amendement n° 1 in dat ertoe strekt in het tweede lid van § 1, de eerste volzin en het 1° te vervangen door wat volgt :

« Het federale administratief Openbaar Ambt omvat :

M. Dufour estime que l'objectif recherché à savoir la souplesse est positif. On se trouve en face d'une innovation très importante dans la gestion du personnel de l'Etat.

Il présume que demain un cadre existera encore mais il n'en a retrouvé trace dans le chapitre 1er intitulé « Du recrutement dans certains services publics ».

Le ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique renvoie à l'article 4, § 5, qui dispose : « Dans les services publics visés au § 1er, le nombre des agents statutaires et contractuels ne peut dépasser celui prévu au cadre organique, sauf pour les besoins et tâches visés au § 1er, 1° et 3° ».

M. Dufour demande si concrètement cela signifiera que le secrétaire général pourra remplacer deux niveaux 2 par un niveau 1.

Le ministre répond par la négative. Il y aura toujours un cadre organique mais il servira beaucoup plus à assurer les promotions tout en mentionnant également le nombre total de fonctionnaires. Il rappelle que depuis de nombreuses années, le cadre n'a plus jamais servi au recrutement vu qu'il n'a plus été rempli. Selon le ministre, la majorité des cadres dépasse de 20 à 25 % le personnel effectivement présent dans les départements.

En outre, peu de cadres ont été adaptés suite à la régionalisation. C'est cette situation que le ministre veut changer. Pour le département de l'Intérieur, il existe en préparation un cadre organique qui reprendra l'effectif actuel diminué d'1 % alors que l'ancien cadre comportait 25 % de plus que ce qui existe aujourd'hui comme effectif au département de l'Intérieur. Une telle situation donnait une impression de trop peu de fonctionnaires.

M. Féaux remarque que ce trop peu de fonctionnaires n'existe pas à l'Office des Etrangers.

Le ministre en convient. Il s'agit peut-être de la seule instance au niveau fédéral qui peut physiquement démontrer que son travail a quadruplé et qui n'a reçu que 10 % de personnel supplémentaire.

*
* *

M. Bertouille introduit l'amendement n° 1 tendant à remplacer au paragraphe 1er, la première phrase et le 1° du 2ème alinéa par ce qui suit :

« La Fonction publique administrative fédérale comprend :

1° de besturen en andere diensten van de federale ministeries en van de ministeries van buitenlandse betrekkingen; ».

Het arrest van de Raad van State n° 3 015 De Muynck van 24 december 1953, dat is gegrond op het onderscheid dat wordt gemaakt in artikel 66, tweede lid, van de Grondwet tussen de ambtenaren « bij het algemeen bestuur » enerzijds en die « bij de buitenlandse betrekkingen » anderzijds, bepaalt immers dat de ambtenaren bij de buitendiensten van het ministerie van Buitenlandse Zaken niet kunnen worden beschouwd als behorende tot een algemeen bestuur van de Staat en dat inzonderheid het statuut van de rijksambtenaren niet van rechtswege op hen van toepassing is.

De ambtenaren van de loopbaan van de kanselarij verkeren in hetzelfde geval, maar de ambtenaren van het centraal bestuur van datzelfde ministerie natuurlijk niet.

Voornoemd onderscheid wordt bevestigd door de algemene richtlijn van 31 juli 1964. Voor de ambtenaren van de buitendiensten en van de loopbaan van de kanselarij van het ministerie van Buitenlandse Zaken gelden trouwens om dezelfde reden bijzondere statutaire regels, welke verschillen van de regels voor het personeel van het centraal bestuur van het ministerie van Buitenlandse Zaken; op dat personeel is het statuut van het rijkspersoneel van rechtswege van toepassing.

In de huidige lezing zou artikel 1, tweede lid, 1°, dus niet van toepassing zijn op de ambtenaren « bij de buitenlandse betrekkingen » bedoeld in artikel 66, tweede lid, van de Grondwet, wat evenwel niet in de bedoeling van de indieners blijkt te liggen.

Het amendement strekt ertoe die zonder twijfel onvrijwillige weglating in de opsomming van de samenstellende delen van het federale Openbaar Ambt te herstellen.

Het amendement gebruikt de nieuwe terminologie van de recente grondwetsherziening. De terminologie die in diverse andere bepalingen van het ontwerp wordt gebruikt, zou op dezelfde wijze door middel van amendementen moeten worden aangepast.

*
* *

Wat de terminologische opmerking betreft, kan de *minister* zich ermee akkoord verklaren — indien de Senaat tenminste bereid is om dit bij wijze van technische correctie door te voeren — het woord « ministeries » te vervangen door de woorden « federale ministeries ».

Wat evenwel de buitendiensten van het departement Buitenlandse Zaken betreft, is er, mede ingevolge het door de heer Bertouille geciteerde arrest van de Raad van State, reeds een lang aanslepende discussie aan de gang binnen de administratie.

1° les administrations et autres services des ministères fédéraux et de relations extérieures; ».

En effet, l'arrêt n° 3 015 De Muynck du 24 décembre 1953 du Conseil d'Etat, se fondant sur la distinction que fait l'article 66, alinéa 2, de la Constitution entre, d'une part, les « emplois d'administration générale » et, d'autre part, ceux « de relation extérieure » a constaté que les agents du service extérieur du ministère des Affaires étrangères ne pouvaient être considérés comme appartenant à une administration générale de l'Etat et que notamment le statut des agents de l'Etat ne leur était pas applicable de plein droit.

Cette situation est la même pour les agents de la carrière de chancellerie mais, évidemment pas pour ceux de l'administration centrale du même ministère.

Ladite distinction se trouve confirmée par l'instruction générale du 31 juillet 1964. Il est aussi à noter que les agents du service extérieur et ceux de la carrière de chancellerie du ministère des Affaires étrangères font, pour la même raison, l'objet de règles statutaires particulières distinctes de celles visant le personnel de l'administration centrale du ministère des Affaires étrangères auxquels le statut des agents de l'Etat est applicable de plein droit.

Dans son libellé actuel le 1° du deuxième alinéa de l'article 1er ne serait donc pas applicable aux services « de relation extérieure » visés à l'article 66, alinéa 2, de la Constitution, ce qui pourtant ne paraît pas être l'intention des auteurs du projet de loi.

L'amendement vise donc à réparer une omission sans doute involontaire dans l'énumération des composantes de la Fonction publique fédérale.

L'amendement adopte la nouvelle terminologie issue de la récente révision constitutionnelle. Des amendements devraient adapter de même manière la terminologie utilisée dans diverses autres dispositions du projet.

*
* *

En ce qui concerne l'observation concernant la terminologie, le ministre accepte de remplacer le mot « ministères » par les mots « ministères fédéraux » du moins si le Sénat est disposé à apporter cette modification sous la forme d'une correction technique.

Quant aux services extérieurs du département des Affaires étrangères, ils font depuis longtemps l'objet d'un débat au sein de l'administration, notamment à la suite de l'arrêt du Conseil d'Etat cité par M. Bertouille.

Volgens de dienst Algemeen Bestuur van het departement Ambtenarenzaken vallen de buitendiensten van het departement Buitenlandse Zaken onder het toepassingsgebied van het koninklijk besluit n° 56 van 16 juli 1982 betreffende de werving in sommige overheidsdiensten.

Deze interpretatie wordt evenwel aangevochten door het departement Buitenlandse Zaken.

Aangezien het toepassingsgebied van het koninklijk besluit n° 56 onder meer ook in onderhavig artikel wordt overgenomen, dient er volgens de minister dezelfde interpretatie aan te worden gegeven als hierboven vermeld.

De gehanteerde terminologie is inderdaad voldoende ruim om deze wet toepasselijk te maken op de buitendiensten van Buitenlandse Zaken, zelfs zonder deze laatste specifiek te citeren.

Art. 2

De commissie verwijst voor de bespreking van artikel 2 naar artikel 1.

De heer Clerfayt dient een amendement n° 9 (Stuk n° 1099/2) in, dat ertoe strekt dit artikel weg te laten omdat het onwettig is dat de Koning de mogelijkheid krijgt om een wetsebepaling te wijzigen.

Art. 3

De heer Feaux vraagt of de gewesten en de gemeenschappen niet moeten worden opgenomen in de lijst van de uitzonderingen onder § 2.

De minister antwoordt dat alleen datgene moet worden vermeld waarop het ontwerp van toepassing zou kunnen zijn. De Grondwet en de bijzondere wet maken voldoende duidelijk dat het ontwerp niet van toepassing kan zijn op de gewesten en de gemeenschappen.

De heer Feaux vraagt dan ook waarom de gemeenten en de provincies wel vermeld worden.

De minister merkt op dat de federale overheid via de gemeentewet het disciplinair statuut van het gemeentepersoneel regelt. Bovendien zou het ontwerp eventueel kunnen worden toegepast op de gemeenten van het Duitstalige gebied, die nog steeds onder het federale toezicht vallen. De vermelding van de provincies en de gemeenten is bijgevolg verantwoord.

De heer Tant merkt op dat § 2 het volgende bepaalt : « Dit artikel is niet van toepassing op : ». Betekent dit dat de andere artikelen wel van toepassing zijn?

De minister antwoordt ontkennend.

Volgens *de heer Beysen* is dit artikel net zoals de vorige moeilijk verstaanbaar. Het kon eenvoudiger worden gesteld.

Selon le service d'Administration générale du département de la Fonction publique, les services extérieurs du département des Affaires étrangères relèvent du champ d'application de l'arrêté royal n° 56 du 16 juillet 1982 relatif au recrutement dans certains services publics.

Cette interprétation est cependant contestée par le département des Affaires étrangères.

Le ministre estime qu'étant donné que le champ d'application de l'arrêté royal n° 56 est inclus dans celui de l'article à l'examen, il convient de lui donner la même interprétation que ci-dessus.

La terminologie utilisée est en effet suffisamment générale pour rendre la loi en projet applicable aux services extérieurs des Affaires étrangères, même sans citer spécifiquement ces derniers.

Art. 2

La commission se réfère à l'article 1er quant à la discussion de l'article 2.

M. Clerfayt dépose un amendement n° 9 (Doc. n° 1099/2) qui tend à supprimer cet article vu qu'il est illégal de permettre au Roi de modifier une disposition légale.

Art. 3

M. Feaux demande si les communautés et les régions ne doivent être reprises dans la liste des exclusions au paragraphe 2.

Le Ministre répond qu'il ne faut mentionner que ce à quoi le projet pourrait être rendu applicable. La Constitution et la loi spéciale précisent suffisamment que le projet ne peut leur être rendu applicable.

M. Féaux pose en conséquence la question de savoir pourquoi les communes et les provinces sont-elles bien mentionnées.

Le Ministre fait remarquer que par le biais de la loi communale, le pouvoir fédéral règle le statut disciplinaire du personnel communal. Par ailleurs, on pourrait imaginer de rendre le projet applicable aux communes de la région de langue allemande qui sont toujours sous la tutelle fédérale. La mention des provinces et des communes se justifie dès lors.

M. Tant remarque que le paragraphe 2 dispose que « Le présent article ne peut être rendu applicable ». Cela signifie-t-il que les autres articles sont eux applicables?

Le Ministre répond par la négative.

M. Beysen estime que cet article comme les précédents est difficilement compréhensible. Une écriture plus simple aurait été possible.

De minister erkent dat alle teksten betreffende Ambtenarenzaken ingewikkeld zijn. Die ingewikkeldheid vinden we derhalve ook in dit ontwerp terug. Teneinde de teksten makkelijker begrijpbaar te maken, stelt de minister bij wijze van voorbeeld een tabel ter hand waarin het toepassingsgebied van elk artikel wordt afgebakend (bijlage 1).

De heer Breyne vraagt zich af of een gedeelte van de opsomming in paragraaf 2 niet overbodig is. De diensten van de Kamer van volksvertegenwoordigers hebben bijvoorbeeld hun eigen reglement op basis van de Grondwet. Een analoge redenering geldt voor het Arbitragehof. Wanneer die opsomming werkelijk nodig is, kan dan niet beter al wat betrekking heeft op het toepassingsgebied worden gegroepeerd in artikel 1?

De minister is van oordeel dat een nauwkeurige opsomming nodig is ten einde elke betwisting te voorkomen.

De heer Féaux vraagt wat de betekenis is van de woorden « alle andere door de Koning aangewezen overheidsdiensten » (§ 1, 3°).

De minister antwoordt dat die woorden geen bijzondere betekenis hebben, maar dat men zich een dienst kan indenken die door de Koning is aangewezen en die niet onder 1° of 2° valt.

De heer Féaux merkt op dat de Franse tekst van paragraaf 2 niet overeenstemt met de Nederlandse tekst. De Franse tekst moet derhalve als volgt luiden : « Le présent article n'est pas applicable : »

De minister merkt tevens op dat het woord « représentants » (§ 2, 1°) met een hoofdletter moet worden geschreven.

De heer Bertouille dient een amendement n° 2 in (Stuk n° 1099/2) dat ertoe strekt in paragraaf 1, het 1° te vervangen als volgt :

« 1° in de besturen en andere diensten van de federale ministeries en van de ministeries van Buitenlandse Betrekkingen ».

Voor de verantwoording ervan verwijst de heer Bertouille naar de bespreking van artikel 1.

Art. 4

Op onderhavig artikel werden 3 amendementen ingediend.

1) Amendement n° 3 van de heer Bertouille (Stuk n° 1099/2)

Voor de verantwoording ervan verwijst de heer Bertouille naar de bespreking van artikel 1.

2) Amendement n° 4 van de heer Van der Poorten (Stuk n° 1099/3)

Dit amendement strekt ertoe in de wet te bepalen dat ook voor alle contractuele aanstellingen een be-

Le Ministre admet que tous les textes en matière de Fonction publique sont complexes. Cette complexité se retrouve dès lors dans le présent projet. Afin de faciliter sa compréhension, le ministre communique, à titre exemplatif, un tableau qui, par article, délimite le champ d'application (Annexe 1).

M. Breyne se demande si une partie de l'énumération faite au paragraphe 2 n'est pas superflue. Ainsi, sur base de la Constitution, les services de la Chambre des Représentants ont leur propre réglementation. Un raisonnement analogue peut être tenu pour la Cour d'arbitrage. Au cas où cette énumération serait néanmoins nécessaire, n'aurait-il pas mieux valu regrouper à l'article 1er tout ce qui concerne le champ d'application de projet?

Le ministre est d'avis qu'en vue d'éviter toute contestation, la sécurité juridique implique une énumération précise.

M. Féaux demande la signification des termes « tous les autres services publics désignés par le Roi » (§ 1er, 3°).

Le ministre communique qu'il n'en existe pas mais qu'on peut imaginer un service qui serait désigné par le Roi et qui ne tomberait pas sous le 1° ou le 2°.

M. Féaux remarque que le texte français du paragraphe 2 ne correspond pas au texte néerlandais. En conséquence, il y a lieu de corriger le texte français par ces termes : « Le présent article n'est pas applicable. »

Le ministre observe également que l'on a omis de mettre une majuscule au mot « représentants » (§ 2, 1°).

M. Bertouille dépose un amendement n° 2 (Doc n° 1099/2) qui vise à remplacer au paragraphe 1er, le 1° par :

« dans les administrations et autres services des ministères fédéraux et de relations extérieures ».

En ce qui concerne la justification, M. Bertouille renvoie à la discussion de l'article 1er.

Art. 4

Trois amendements sont présentés à cet article.

1) Amendement n° 3 de M. Bertouille (Doc. n° 1099/2)

Pour la justification de cet amendement, M. Bertouille renvoie à la discussion de l'article 1er.

2) Amendement n° 4 de M. Van der Poorten (Doc. n° 1099/3)

Cet amendement tend à prévoir que pour tous les emplois contractuels il faut également puiser dans

roep moet worden gedaan op de wervingsreserves van het VWS. Zo kan een totale depolitisering op dat vlak tot stand worden gebracht.

De minister erkent het belang van een volgens objectieve criteria verlopende werving, inbegrepen deze van contractuele personeelsleden. Het is evenwel overbodig zulks in de wet zelf te regelen, gelet op het koninklijk besluit van 18 november 1991 tot vaststelling van de voorwaarden voor de indienstneming bij arbeidsovereenkomst in sommige overheidsdiensten (Belgisch Staatsblad van 18 januari 1992).

Dit koninklijk besluit voorziet in artikel 2 het volgende :

« Art. 2. § 1. Om bij een arbeidsovereenkomst in dienst te worden genomen, moeten de personen bedoeld in artikel 8, § 2, van het koninklijk besluit n° 56 van 16 juli 1982 betreffende de werving in sommige overheidsdiensten en in artikel 94, § 2, van de programmawet van 30 december 1988 :

1° voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 16, eerste lid, 2°, 3° en 4°, van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het Rijkspersoneel;

2° Belg zijn voor de betrekkingen die een werkelijke participatie aan de uitoefening van het openbaar gezag impliceren. Voor de andere betrekkingen staan de betrekkingen open voor alle onderdanen van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen;

3° houder zijn van een diploma of een studiegetuigschrift dat vereist is krachtens artikel 16, eerste lid, 6°, en tweede lid, of voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 1, A, B, E en F van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937.

§ 2. Voor een contractuele indienstneming in de graad van bestuurssecretaris, opsteller, correspondent, klerk-typist, klerk, adjunct-correspondent der vorsing, bode-kamerbewaarder en expeditieair, moeten de gegadigden voldoen aan de in paragraaf 1 gestelde voorwaarden en bovendien één van de hierna opgesomde voorwaarden vervullen :

1° op de datum van inwerkingtreding van dit besluit in dienst of tewerkgesteld zijn in één van de in artikel 1 bedoelde diensten :

a) ofwel in het kader van het koninklijk besluit n° 230 van 21 december 1983 betreffende de stage en de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces;

b) ofwel in de hoedanigheid van contractueel personeelslid;

c) ofwel in de hoedanigheid van gesubsidieerd contractueel personeelslid;

d) ofwel in de hoedanigheid van tijdelijk personeelslid op basis van het besluit van de Regent van 30 april 1947 houdende vaststelling van het statuut van het tijdelijk personeel;

les réserves de recrutement du SPR. Cela permettrait une dépolitisation totale à ce niveau.

Le Ministre reconnaît l'importance de recruter les agents, y compris les agents contractuels, selon des critères objectifs. Il est toutefois inutile de régler cela dans la loi même, étant donné que cette matière est réglée par l'arrêté royal du 18 novembre 1991 fixant les conditions d'engagement par contrat de travail dans certains services publics (Moniteur belge du 18 janvier 1992).

Cet arrêté royal prévoit en son article 2 ce qui suit :

« Art. 2. § 1er. Pour être engagées par contrat de travail, les personnes visées à l'article 8, § 2, de l'arrêté royal n° 56 du 16 juillet 1982 relatif au recrutement dans certains services publics et à l'article 94, § 2, de la loi-programme du 30 décembre 1988, doivent :

1° remplir les conditions fixées à l'article 16, alinéa 1er, 2°, 3° et 4° de l'arrêté royal du 2 octobre 1937 portant le statut des agents de l'Etat;

2° être de nationalité belge pour les fonctions qui impliquent une participation effective à l'exercice de la puissance publique. Pour les autres fonctions, les emplois sont ouverts à tous les ressortissants des pays membres des Communautés européennes;

3° être porteur d'un diplôme ou certificat d'étude requis en vertu de l'article 16, alinéa 1er, 6° et alinéa 2 ou remplir les conditions fixées par l'article 17, § 1er, A, B, E et F de l'arrêté royal du 2 octobre 1937.

§ 2. Pour un engagement contractuel dans les grades de secrétaire d'administration, de rédacteur, de correspondant de commis-dactylographe, de commis, de correspondant adjoint de la recherche, de messenger-huissier et d'expéditionnaire, les candidats doivent remplir les conditions prévues au paragraphe 1er et doivent en outre remplir une des conditions énumérées ci-après :

1° être en service ou mis au travail dans un des services visés à l'article 1er à la date d'entrée en vigueur du présent arrêté :

a) soit dans le cadre de l'arrêté royal n° 230 du 21 décembre 1983 relatif au stage et à l'insertion professionnelle des jeunes;

b) soit en qualité d'agent contractuel;

c) soit en qualité d'agent contractuel subventionné;

d) soit en qualité d'agent temporaire sur la base de l'arrêté du Régent du 30 avril 1947 fixant le statut des agents temporaires;

e) ofwel in de hoedanigheid van tijdelijk werkmán op basis van het besluit van de Regent van 10 april 1948 houdende statuut van het tijdelijk werkliedenpersoneel;

f) ofwel met toepassing van artikel 51, § 2, van de wet van 28 december 1973 betreffende de budgettaire voorstellen 1973-1974, of van de artikelen 161 tot 171 van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid, of van artikel 5 van het koninklijk besluit van 3 juli 1985 betreffende de onderbreking van de beroepsloopbaan in de besturen en de andere diensten van de ministeries of van hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 28 februari 1991 betreffende de onderbreking van de beroepsloopbaan in de besturen en andere diensten van de ministeries;

2° behoren tot een van de categorieën bedoeld in 1°, a, b, c, d, e of f en in dienst of tewerkgesteld geweest zijn in één of meer van de in artikel 1 bedoelde diensten gedurende een, eventueel onderbroken, tijdsperiode van ten minste twaalf maanden die na 31 december 1987 en vóór de datum van inwerkingtreding van dit besluit valt;

3° geslaagd zijn of geweest zijn voor een door het Vast Wervingssecretariaat georganiseerd vergelijkend wervingsexamen;

4° geslaagd zijn of geweest zijn voor een door het Vast Wervingssecretariaat georganiseerd vergelijkend examen voor werving van tijdelijken;

5° geslaagd zijn of geweest zijn voor een bekwaamheidsexamen, door het Vast Wervingssecretariaat georganiseerd overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit n° 275 van 31 december 1983 betreffende sommige wetenschappelijke inrichtingen van de Staat;

6° geslaagd zijn of geweest zijn voor een selectietest, door het Vast Wervingssecretariaat georganiseerd met het oog op de tewerkstelling van volledig uitkeringsgerechtigde werklozen bij het ministerie van Justitie, het ministerie van Binnenlandse Zaken, het ministerie van Openbaar Ambt, het ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu en het ministerie van Sociale Voorzorg;

7° geslaagd zijn voor een selectietest, door het Vast Wervingssecretariaat georganiseerd met het oog op de indienstneming van contractuelen.

De inhoud van die selectietests wordt door de Vast Wervingssecretaris vastgesteld.

In de loop van het eerste kwartaal van elk jaar organiseert de Vast Wervingssecretaris een selectietest met het oog op de tewerkstelling van contractuelen in de in het eerste lid vermelde graden.

§ 3. De kandidaten moeten het bewijs leveren dat zij behoren tot één van de hierboven bepaalde categorieën. »

De minister van Binnenlandse Zaken verzekert de indiener van amendement n° 4 ten stelligste dat het

e) soit en qualité d'ouvrier temporaire sur la base de l'arrêté du Régent du 10 avril 1948 portant le statut du personnel ouvrier temporaire;

f) soit en application de l'article 51, § 2, de la loi du 28 décembre 1973 relative aux propositions budgétaires 1973-1974, ou des articles 161 à 171 de l'arrêté royal du 20 décembre 1963 relatif à l'emploi et au chômage, ou de l'article 5 de l'arrêté royal du 3 juillet 1985 relatif à l'interruption de la carrière professionnelle dans les administrations et les autres services des ministères ou du chapitre II de l'arrêté royal du 28 février 1991 relatif à l'interruption de la carrière professionnelle dans les administrations et autres services des ministères;

2° appartenir à l'une des catégories visées au 1°, a, b, c, d, e ou f et avoir été en service ou mis au travail dans un ou plusieurs services visés à l'article 1er pendant une période de douze mois au moins, éventuellement interrompue, cette période se situant après le 31 décembre 1987 et avant la date d'entrée en vigueur du présent arrêté;

3° être ou avoir été lauréats d'un concours de recrutement organisé par le Secrétariat permanent de recrutement;

4° être ou avoir été lauréats d'un concours de recrutement; d'agents temporaires organisé par le Secrétariat permanent de recrutement;

5° être ou avoir été lauréats de l'examen de capacité organisé par le Secrétariat permanent de recrutement, conformément aux dispositions de l'arrêté royal n° 275 du 31 décembre 1983 relatif à certains établissements scientifiques de l'Etat;

6° être ou avoir été lauréats d'un test de sélection organisé par le Secrétariat permanent de recrutement en vue de la mise au travail de chômeurs complets indemnisés au Ministère de la Justice, au Ministère de l'Intérieur, au Ministère de la Fonction publique, au Ministère de la Santé publique et de l'environnement et au Ministère de la Prévoyance sociale;

7° être lauréats d'un test de sélection organisé par le Secrétariat permanent de recrutement en vue de la mise au travail de contractuels.

Le contenu de ces tests de sélection est fixé par le Secrétaire permanent au recrutement.

Au cours du premier trimestre de chaque année, le Secrétaire permanent au recrutement organise un test de sélection en vue de la mise au travail des contractuels dans les grades mentionnés à l'alinéa 1er.

§ 3. Les candidats doivent apporter la preuve qu'ils appartiennent à l'une des catégories précitées. »

Le Ministre de l'Intérieur donne à l'auteur de l'amendement n° 4 l'assurance formelle que l'inter-

de bedoeling is om artikel 4 van het ontwerp te interpreteren op de wijze die laatstgenoemde met zijn amendementen nastreeft.

Hij verwijst in dat verband ook naar artikel 2, § 2, 3° tot 7° van het bovengenoemde koninklijk besluit, waaruit duidelijk blijkt dat hoofdzakelijk geworven wordt uit laureaten van door het Vast Wervingssecretariaat (VWS) georganiseerde wervingsexamens of selectietests.

De minister acht het echter niet nodig om, zoals de heer Van der Poorten voorstelt, in artikel 4, § 2, 1°, van het wetsontwerp te bepalen dat uitsluitend een beroep kan worden gedaan op de geslaagden die voor de betrokken kwalificaties zijn opgenomen in de wervingsreserves van het VWS.

Aangezien voor sommige overheidsdiensten zeer snelle aanwervingen vereist zijn van mensen met een vaak specifiek profiel (zoals momenteel voor de Dienst Vreemdelingenzaken), zijn momenteel besprekingen aan de gang met de Vast Wervingssecretaris om bepaalde wijzigingen aan te brengen aan het artikel 2, § 2, 7° van voormeld koninklijk besluit.

Bovendien is het uit een organisatorisch oogpunt voor het VWS niet mogelijk om binnen minder dan 3 maanden wervingsexamens te organiseren, temeer daar men over preciezere functiebeschrijvingen moet beschikken om doeltreffende wervingsreserves te kunnen aanleggen.

De minister vraagt dat de commissie begrip zou tonen voor die situatie en amendement n° 4 zou verworpen.

De heer Van der Poorten vindt dat de verwijzing naar het koninklijk besluit van 18 november 1991 niet helemaal opgaat, omdat de 1° en de 2° van de door de minister geciteerde § 2 van artikel 2 precies voorzien in uitzonderingen op het principe van de werving onder de geslaagden voor de examens van het VWS, onder meer ten gunste van personeelsleden die al in dienst zijn.

Omwille van de geloofwaardigheid zou het bijgevolg zinvol zijn, dat fundamentele principe in de wet op te nemen.

Het lid heeft echter begrip voor de argumenten van de minister en is in het licht van diens verklaringen bereid zijn amendement n° 4 in te trekken.

3) Amendement n° 5 van de heer Cheron (Stuk n° 1099/3)

Dit amendement strekt ertoe om in § 1, 1° lid, de woorden « met uitzondering van deze die een financiële, industriële of handelsactiviteit uitoefenen » te doen vervallen.

Volgens *de heer Cheron* is deze omschrijving te vaag, laat ze tal van uiteenlopende interpretaties toe en heeft ze geen nauwkeurige juridische inhoud.

prétation qu'il convient de donner à l'article 4 du projet est conforme à celle que préconise cet amendement.

Il renvoie également, à cet égard, à l'article 2, § 2, 3° à 7°, de l'arrêté royal précité, dont il ressort que les recrutements s'effectuent essentiellement parmi les lauréats des examens de recrutement ou des épreuves de sélection organisés par le Secrétariat permanent de recrutement (SPR).

Le ministre estime qu'il n'est toutefois pas nécessaire de prévoir à l'article 4, § 2, 1°, du projet de loi, comme le propose M. Van der Poorten, qu'il ne peut être fait appel qu'aux lauréats versés, pour les qualifications concernées, dans les réserves de recrutement du SPR.

Etant donné que pour certains services publics, il faut procéder très rapidement au recrutement de personnes ayant souvent un profil spécifique (comme actuellement en ce qui concerne l'Office des étrangers), on se concerte actuellement avec le secrétaire permanent au recrutement en vue d'apporter certaines modifications à l'article 2, § 2, 7°, de l'arrêté royal précité.

Par ailleurs, d'un point de vue organisationnel, il n'est pas possible pour le SPR d'organiser des concours de recrutement en moins de trois mois, d'autant plus qu'il est nécessaire de disposer de descriptions de fonctions plus précises pour pouvoir constituer des réserves de recrutement valables.

Le ministre demande que la commission fasse preuve de compréhension pour cette situation et rejette l'amendement n° 4.

M. Van der Poorten estime que la référence à l'arrêté royal du 18 novembre 1991 n'est pas tout à fait pertinente, parce que les 1° et 2° du § 2 de l'article 2, cités par le ministre prévoient précisément des exceptions au principe de recrutement parmi les lauréats des examens du SPR, notamment en faveur des personnes déjà en service.

Par souci de crédibilité, il conviendrait dès lors d'inscrire ce principe fondamental dans la loi.

Le membre comprend toutefois les arguments du ministre et se déclare disposé à retirer son amendement n° 4, compte tenu des explications qu'il a fournies.

3) Amendement n° 5 de M. Cheron (Doc. n° 1099/3)

Cet amendement vise à supprimer, au § 1er, premier alinéa, les mots « à l'exception de ceux qui exercent une activité financière, industrielle ou commerciale ».

M. Cheron estime que cette définition est trop vague, permet trop d'interprétations divergentes et n'a aucun contenu juridique précis.

De minister is het hiermee niet eens. Er is geen interpretatie mogelijk. Ter zake verwijst hij naar zijn verklaring in de Senaatscommissie (Stuk Senaat n° 661/2, blz. 24) en naar de bijlage bij onderhavig verslag met betrekking tot het toepassingsgebied van de wet.

*
* *

De heer Tant begrijpt dat de overheid in sommige omstandigheden personen onder het stelsel van een arbeidsovereenkomst moet kunnen in dienst nemen.

Volgens deze wet kan dit onder meer om « bijkomende of specifieke opdrachten » te vervullen. Is deze terminologie niet te vaag en wordt aldus niet de mogelijkheid geschapen om in onbeperkte mate contractueel personeel in dienst te nemen?

De minister deelt de bekommernis van de heer Tant. De aanwerving van contractuelen dient de uitzondering te blijven. Daarom ook werd, bij koninklijk besluit van 1 februari 1993 tot bepaling van de bijkomende of specifieke opdrachten in de besturen en andere diensten van de ministeries en in sommige instellingen van openbaar nut (*Belgisch Staatsblad* van 25 februari 1993), in artikel 1 limitatief vastgesteld aan wie de zogenaamde « bijkomende of specifieke opdrachten » kunnen worden toevertrouwd.

Daarenboven verduidelijkt artikel 2 van hetzelfde koninklijk besluit de term « specifiek personeel ».

Deze artikelen luiden als volgt :

« Art. 1. — Voor de toepassing van artikel 8, § 2, eerste lid, c), van het koninklijk besluit n° 56 van 16 juli 1982 betreffende de werving in sommige overheidsdiensten en van artikel 94, § 2, van de programwet van 30 december 1988 dient onder bijkomende of specifieke opdrachten te worden verstaan de opdrachten die kunnen worden toevertrouwd :

1° aan de personeelsleden belast met de schoonmaak of met de bediening in de restaurants;

2° aan het seizoenpersoneel;

3° aan de leden van het hulppersoneel van de Koninklijke Munt van België, Administratie der Theaurie, ministerie van Financiën, binnen de perken van de daartoe opgemaakte personeelsformatie;

4° aan de leden van het specifiek personeel dat nodig is voor de uitvoering van de onderzoeksprogramma's die zijn goedgekeurd door de Minister-raad;

5° aan de personen die belast zijn met de exploitatie van de buitendiensten van de Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap, welke in de Bondsrepubliek Duitsland zijn opgericht;

Le ministre ne partage pas cet avis. Il n'y a aucune interprétation possible. Il renvoie à cet égard à l'explication qu'il a donnée au Sénat (Doc. Sénat n° 661/2, p. 24), et à l'annexe du présent rapport concernant le champ d'application de la loi.

*
* *

M. Tant comprend que les pouvoirs publics doivent pouvoir, dans certaines circonstances, engager des personnes sous le régime du contrat de travail.

La loi en projet prévoit cette possibilité, notamment pour accomplir des « tâches auxiliaires ou spécifiques ». Cette terminologie n'est-elle pas trop vague et ne permettra-t-elle pas d'engager du personnel contractuel sans que cela se justifie?

Le ministre partage la préoccupation de M. Tant. Le recrutement de contractuels doit demeurer l'exception. C'est pour cette raison également que l'article 1er de l'arrêté royal du 1er février 1993 déterminant les tâches auxiliaires ou spécifiques dans les administrations et autres services des ministères ainsi que dans certains organismes d'intérêt public (*Moniteur belge* du 25 février 1993), désigne de façon limitative, quelles sont les personnes à qui des « tâches auxiliaires ou spécifiques » peuvent être confiées.

Par ailleurs, l'article 2 du même arrêté royal précise ce qu'il y a lieu d'entendre par « personnel spécifique ».

Ces articles sont libellés comme suit :

« Art. 1er. — Pour l'application de l'article 8, § 2, alinéa 1er, c), de l'arrêté royal n° 56 du 16 juillet 1982 relatif au recrutement dans certains services publics et de l'article 94, § 2, de la loi-programme du 30 décembre 1988, il y a lieu d'entendre par tâches auxiliaires ou spécifiques, les tâches qui peuvent être confiées :

1° aux membres du personnel chargés des travaux de nettoyage ou du service des restaurants;

2° aux membres du personnel saisonnier;

3° aux membres du personnel auxiliaire de la Monnaie royale de Belgique, Administration de la Trésorerie, ministère des Finances, dans les limites du cadre établi à cet effet;

4° aux membres du personnel spécifique nécessaire à l'exécution de programmes de recherche approuvés par le Conseil des Ministres;

5° aux préposés à l'exploitation des services extérieurs en République fédérale d'Allemagne de l'Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire;

6° aan de baakhouders, stagedoende landmeters en aan het specifiek personeel dat nodig is voor de uitvoering van werken voor rekening van derden bij het Nationaal Geografisch Instituut;

7° bij beslissing van de raad van bestuur van het Paleis voor Schone Kunsten, aan zes personeelsleden van niveau 1 (drie per taalrol) en aan de personeelsleden van de niveaus 2 en 3, en wel voor bepaalde tijd of voor een duidelijk omschreven werk;

8° aan de leden van het medisch, apotheek-, verplegend en verzorgend, administratief, paramedisch en arbeidspersoneel van de rusthuizen, de rust- en verzorgingstehuizen en de ziekenhuisdiensten beheerd door het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers;

9° aan de adviserend geneesheren bedoeld in het koninklijk besluit n° 35 van 20 juli 1967 houdende het statuut en het barema van de adviserende geneesheren die tot taak hebben bij de verzekeringsinstellingen in te staan voor de geneeskundige controle op de primaire arbeidsongeschiktheid en op de gezondheidszorgverstrekingen, overeenkomstig de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering;

10° aan de personeelsleden bedoeld in artikel 1, 1 en 3, van het personeelsstatuut van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel, goedgekeurd bij het besluit van de Regent van 15 mei 1949;

11° aan de personeelsleden bedoeld in artikel 13, eerste en derde lid, van de wet van 22 april 1958 houdende statuut van het Nationaal Orkest van België;

12° aan de personeelsleden bedoeld in de artikelen 15 en 16, §§ 1 en 2, van de wet van 19 april 1963 tot oprichting van een openbare instelling genaamd Koninklijke Muntshouwborg;

13° aan de personeelsleden bedoeld in artikel 33, G, van het koninklijk besluit van 14 januari 1954 houdende organiek reglement van het ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel;

14° aan de personeelsleden bedoeld in artikel 10 van het koninklijk besluit van 24 mei 1971 houdende statuut, organisatie en werkingsmodaliteiten van het Planbureau;

15° aan de personeelsleden bedoeld in artikel 7 van het koninklijk besluit van 6 maart 1989 tot vaststelling van het administratief en geldelijk statuut van het personeel van het Paleis voor Schone Kunsten;

16° aan de personeelsleden bedoeld in artikel 7 van het ministerieel besluit van 3 november 1971 tot wijziging van de ministeriële besluiten van 13 december 1967 en 25 september 1968 houdende oprichting bij het Algemeen Rijksarchief van een Navorsings- en Studiecentrum voor de geschiedenis van de tweede wereldoorlog;

6° aux porte-mire, aux géomètres stagiaires et au personnel spécifique nécessaire à l'exécution de travaux pour compte de tiers à l'Institut géographique national;

7° sur décision du conseil d'administration du Palais des Beaux-Arts, à six membres du personnel du niveau 1 (trois par rôle linguistique) et aux membres du personnel des niveaux 2 et 3, et ce, pour une durée déterminée ou pour un travail nettement défini;

8° aux membres du personnel médical, pharmacien, infirmier et soignant, administratif, paramédical et ouvrier des maisons de repos, maisons de repos et de soins et services hospitaliers gérés par l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre;

9° aux médecins-conseil visés par l'arrêté royal n° 35 du 20 juillet 1967 portant le statut et le barème des médecins-conseil chargés d'assurer auprès des organismes assureurs le contrôle médical de l'incapacité primaire et des prestations de santé en vertu de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité;

10° aux membres du personnel visés à l'article 1er, 1 et 3, du statut du personnel de l'Office belge du Commerce extérieur, approuvé par l'arrêté du Régent du 15 mai 1949;

11° aux membres du personnel visés à l'article 13, alinéa 1er et 3 de la loi du 22 avril 1958 portant statut de l'Orchestre national de Belgique;

12° aux membres du personnel visés aux articles 15 et 16, §§ 1er et 2, de la loi du 19 avril 1963 créant un établissement public dénommé Théâtre royal de la Monnaie;

13° aux membres du personnel visés à l'article 33, G, de l'arrêté royal du 14 janvier 1954 portant règlement organique du ministère des Affaires étrangères et du Commerce extérieur;

14° aux membres du personnel visés à l'article 10 de l'arrêté royal du 24 mai 1971 portant statut du Bureau du Plan et en déterminant l'organisation et les modalités de fonctionnement;

15° aux membres du personnel visés à l'article 7 de l'arrêté royal du 6 mars 1989 fixant le statut administratif et pécuniaire du personnel du Palais des Beaux-Arts;

16° aux membres du personnel visés à l'article 7 de l'arrêté ministériel du 3 novembre 1971 modifiant les arrêtés ministériels des 13 décembre 1967 et 25 septembre 1968 portant création auprès des Archives générales du Royaume, d'un Centre de recherches et d'études historiques de la Seconde guerre mondiale;

17° aan de personeelsleden bedoeld in artikel 21 van het koninklijk besluit van 1 maart 1989 houdende instelling van een stelsel van studie- en stagebeurzen, in België, ten gunste van onderhorigen van ontwikkelingslanden;

18° aan de personeelsleden bedoeld in artikel 5, 15° van het koninklijk besluit van 31 maart 1987 betreffende de groepering van de wetenschappelijke inrichtingen van de Staat, die ressorteren onder de beide Ministers van Onderwijs, en hun nadere organisatie als staatsdiensten met afzonderlijk beheer;

19° aan de personeelsleden van de Rijksdienst voor pensioenen die belast zijn met het onderhoud van de Zuidertoren;

20° aan deskundigen om de opdrachten uit te voeren die beantwoorden aan functies van niveau 1 en die een beroepskwalificatie vergen welke voor een bepaalde tijd of voor een duidelijk omschreven werk is vereist.

De in het eerste lid bedoelde personeelsleden kunnen bij een voltijdse of deeltijdse arbeidsovereenkomst worden aangeworven op machtiging van de Inspecteur van Financiën of op voorafgaande machtiging van de regeringscommissaris aangewezen op voordracht van de Minister van Financiën of van de afgevaardigde van de Minister van Financiën.

Art. 2. — Voor de toepassing van artikel 1, eerste lid, 4°, dient onder specifiek personeel te worden verstaan het personeel dat de wetenschappelijke of technische bekwaamheid bezit die vereist is voor de uitvoering van de onderzoeksprogramma's en voor de uitvoering van de activiteiten inzake onderzoek of openbare dienststopdrachten die geen deel uitmaken van de permanente bevoegdheden van de wetenschappelijke instelling maar die haar door de betrokken minister worden toevertrouwd.

Voor de toepassing van artikel 1, eerste lid, 6°, dient onder specifiek personeel te worden verstaan het personeel dat de nodige technische kwalificatie bezit voor de uitvoering van de werkzaamheden voor rekening van derden.

Voor de toepassing van artikel 1, eerste lid, 20°, is de deskundige ten minste houder van een diploma dat toegang verleent tot de betrekkingen van niveau 1 en moet hij beantwoorden aan de bijzondere beroepskwalificaties die in een functieanalyse zijn aangegeven. De arbeidsovereenkomst omschrijft de opdrachten die aan de deskundige worden toevertrouwd en ook de beroepskwalificatie welke voor bepaalde tijd of voor een duidelijk omschreven werk is vereist. »

Art. 5

Dit artikel geeft geen aanleiding tot verdere bespreking.

17° aux membres du personnel visés à l'article 21 de l'arrêté royal du 1er mars 1989 organisant le régime des bourses d'études et de stage, en Belgique, au bénéfice de ressortissants de pays en voie de développement.

18° aux membres du personnel visés à l'article 5, 15°, de l'arrêté royal du 31 mars 1987 relatif au groupement des établissements scientifiques de l'Etat relevant des deux Ministres de l'Education nationale et aux modalités de leur organisation en tant que services de l'Etat à gestion séparée;

19° aux membres du personnel de l'Office national des Pensions chargés de la maintenance et de l'entretien de la Tour du Midi;

20° à des experts pour exercer des tâches correspondant à des fonctions de niveau 1 et qui exigent une qualification professionnelle requise pour une durée limitée ou pour une activité nettement définie.

Les membres du personnel visés à l'alinéa 1er peuvent être engagés en vertu d'un contrat de travail conclu à temps plein ou à temps partiel sur autorisation de l'inspecteur des Finances ou sur autorisation préalable du commissaire du gouvernement désigné sur proposition du Ministre des Finances ou du délégué du Ministre des Finances.

Art. 2. — Pour l'application de l'article 1er, alinéa 1er, 4°, il y a lieu d'entendre par personnel spécifique le personnel qui possède les qualifications scientifiques ou techniques requises pour l'exécution des programmes de recherche ainsi que pour l'exécution des activités de recherche ou de missions de service public qui ne font pas partie des attributions permanentes de l'établissement scientifique mais qui sont confiées à celui-ci par le ministre intéressé.

Pour l'application de l'article 1er, alinéa 1er, 6°, il y a lieu d'entendre par personnel spécifique le personnel qui possède les qualifications techniques requises pour l'exécution des travaux pour compte de tiers.

Pour l'application de l'article 1er, alinéa 1er, 20°, l'expert est au moins titulaire d'un diplôme donnant accès aux emplois de niveau 1 et doit répondre aux qualifications professionnelles particulières précisées dans une analyse de fonction. Le contrat de travail définit les tâches confiées à l'expert ainsi que la qualification professionnelle requise pour une durée limitée ou pour une activité nettement définie. »

Art. 5

Cet article ne donne lieu à aucune discussion.

Art. 6

De heer Tant stelt vast dat « elke beslissing of akte van werving of tewerkstelling die wordt uitgevoerd met miskenning van het bepaalde in de artikelen 1 tot 5 of van de besluiten genomen ter uitvoering ervan, van rechtswege nietig is. »

Spreker wenst te vernemen waaruit deze nietigheid materieel blijkt. In vele gevallen zal het immers gaan om koninklijke of ministeriële besluiten die inmiddels in het *Belgisch Staatsblad* werden bekendgemaakt. Zullen die dan ook effectief worden ongedaan gemaakt?

De minister verduidelijkt dat in onderhavig artikel een algemeen principe wordt vastgesteld, dat verder wordt uitgewerkt in de artikelen 7 tot 9. Een nieuwigheid ter zake is dat de akte van vaststelling der nietigheid moet ter kennis worden gebracht van het betrokken personeelslid binnen een termijn van zes maanden vanaf de datum van het besluit of van de beslissing tot benoeming of vanaf de datum van de overeenkomst.

De heer Tant merkt evenwel op dat de artikelen 7 tot 9 helemaal niet regelen op welke manier het nietige besluit ook effectief wordt ongedaan gemaakt. Zal het vervangen worden door een ander besluit?

Zal ook op enigerlei manier de nietigheid van de omstreden akte worden bekendgemaakt? Volgens spreker is zulks nodig om de fout van de aanwervende overheid aan de kaak te stellen.

De minister antwoordt dat de nietigheid van een akte van rechtswege impliceert dat deze laatste nooit bestaan heeft.

Hoewel de nietigheid niet steeds het gevolg is van een foutieve beslissing van de aanwervende overheid, zou er kunnen aan gedacht worden om er, op de één of andere manier, publiciteit aan te geven.

Volgens de minister voorziet de wet in de mogelijkheid daartoe, aangezien, overeenkomstig artikel 9, laatste lid, de Koning de procedure vaststelt tot vaststelling van de nietigheid van rechtswege.

Art. 7

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 8

Amendement n° 14 (Stuk n° 1099/4) van *de heren Beysen en Van houtte*, wil eensdeels § 1, het 2° en het 3° weglaten, anderdeels in § 3 de woorden « de vaste

Art. 6

M. Tant constate que « Toute décision ou acte de recrutement ou de mise au travail effectué en méconnaissance des dispositions des articles 1er à 5 ou des arrêtés pris en exécution de ces dispositions, est nul de plein droit ».

L'intervenant demande de quoi résultera concrètement cette nullité. Il s'agira en effet, dans bien des cas, d'arrêtés royaux ou ministériels qui ont été publiés au *Moniteur belge*. Ces arrêtés seront-ils également annulés?

Le Ministre précise que l'article à l'examen établit un principe général qui est développé aux articles 7 à 9. Une nouveauté en la matière est que l'acte constatant la nullité doit être notifié au membre du personnel intéressé dans un délai de six mois à partir de la date de l'arrêté ou de la décision de nomination ou de la date du contrat.

M. Tant fait cependant observer que les articles 7 à 9 ne précisent pas la manière dont l'arrêté nul est effectivement annulé. Sera-t-il remplacé par un autre arrêté?

La nullité de l'acte contesté sera-t-elle rendue publique d'une manière ou d'une autre?

L'intervenant estime que cette publicité est nécessaire afin de stigmatiser la faute de l'autorité qui a procédé au recrutement.

Le ministre répond que la nullité de plein droit d'un acte implique qu'il n'a jamais existé.

Bien que la nullité ne soit pas toujours la conséquence d'une décision erronée de l'autorité qui a procédé au recrutement, on pourrait envisager d'y donner, d'une manière ou d'une autre, une certaine publicité.

Le ministre précise que la loi en projet prévoit cette possibilité, étant donné que, conformément à l'article 9, dernier alinéa, le Roi fixe la procédure de constatation de la nullité de plein droit.

Art. 7

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Art. 8

L'amendement n° 14 (Doc. n° 1099/4) de *MM. Beysen et Van houtte* vise, d'une part, à supprimer les 2° et 3° du § 1er et, d'autre part, à supprimer

wervingssecretaris en de inspecteur-generaal van Financiën, hoofd van het korps » weglaten.

De heer Van houtte verwijst naar de schriftelijke verantwoording van het amendement.

De minister verklaart dat hij begrip kan opbrengen voor de bezorgdheid van de indieners van het amendement. De termijn van zes maanden werd ingesteld met het oog op de rechtszekerheid, waardoor er geen probleem kan rijzen ten gevolge van het uitblijven van een beslissing. Het krachtens artikel 9, tweede lid, genomen koninklijk besluit zal het hele knelpunt regelen en voorts bepalen welke procedure dient te worden gevolgd in geval een van de drie betrokken partijen zich niet uitspreekt.

Op een vraag in die zin van *de heer Van houtte* antwoordt *de minister* dat die procedure ertoe strekt ter zake een grotere objectiviteit in te bouwen. Zulks gebeurde met de instemming van de Vast wervingssecretaris, op wie voortaan geen « vermoedens » meer zullen wegen.

Art. 9

Amendement n° 15 (Stuk n° 1099/4) van *de heren Beysen en Van houtte* wil in dit artikel de woorden « de vaste wervingssecretaris » en de woorden « de inspecteur-generaal van Financiën, hoofd van het korps » weglaten.

De heer Van houtte verwijst naar de schriftelijke verantwoording van het amendement.

De minister verwijst zijnerzijds naar zijn antwoord op amendement n° 14 van dezelfde indieners.

Art. 10 en 11

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 12

Amendement n° 6 (Stuk n° 1099/3) van *de heren Cheron en Clerfayt* wil in § 1 de woorden « en tot alle andere door Hem aangewezen overheidsdiensten » weglaten, en voorts § 3 van het artikel weglaten.

De heer Cheron verwijst naar de schriftelijke verantwoording van het amendement.

De heer Tant wil weten wat die bepaling precies inhoudt. Er wordt immers bepaald « De Koning stelt de mobiliteitsregelen vast ». Kan Hij dat al niet doen op grond van artikel 66 van de Grondwet? Blijkbaar is het de bedoeling het toepassingsgebied van de diverse desbetreffende koninklijke besluiten op dat punt te wijzigen.

au § 3, les mots « le Secrétaire permanent au recrutement et l'Inspecteur général des finances, chef de corps. »

M. Van houtte renvoie à la justification écrite de l'amendement.

Le Ministre déclare comprendre le souci exprimé par les auteurs de l'amendement.

Le problème de savoir ce qui se passe en cas d'absence de décision ne se pose pas, puisque le délai de six mois a été instauré pour assurer la sécurité juridique. Le tout sera réglé dans le cadre de l'arrêté royal à prendre aux termes du dernier alinéa de l'article 9. On y déterminera encore la procédure à suivre, si l'un des trois acteurs concernés ne se prononce pas.

En réponse à une question en ce sens de *M. Van houtte*, *le Ministre* indique que cette procédure vise à instaurer une plus grande objectivité en la matière. Elle a également reçu l'aval du secrétaire permanent au recrutement, qui sera désormais à l'abri de certaines « suspicions » qui pesaient sur lui.

Art. 9

L'amendement n° 15 (Doc. n° 1099/4) de *MM. Beysen et Van houtte* vise à supprimer, à cet article, les mots « le Secrétaire permanent au recrutement et l'Inspecteur général des finances, chef de corps ».

M. Van houtte renvoie à la justification écrite de l'amendement.

Le Ministre renvoie, quant à lui, à sa réponse à l'amendement n° 14 des mêmes auteurs.

Art. 10 et 11

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 12

L'amendement n° 6 (Doc. n° 1099/3) de *MM. Cheron et Clerfayt* vise d'une part, à supprimer les mots « et à tous autres services publics désignés par Lui » du § 1 et d'autre part, à supprimer le § 3 de l'article.

M. Cheron renvoie à la justification écrite de son amendement.

M. Tant souhaiterait connaître le sens exact de cette disposition. On y stipule, en effet, que « le Roi fixe les règles de mobilité ». Ne peut-il déjà le faire sur base de l'article 66 de la Constitution? Il semble qu'on veuille ici modifier les champs d'application des différents arrêtés royaux concernés.

De toestand ter zake oogt derhalve enigszins eígenaardig. Overeenkomstig het voornoemde artikel 66 bepaalt de Koning de algemene regels die op het overheidsambt van toepassing zijn; hier blijkt op het stuk van de mobiliteit de draagwijdte ervan te worden beperkt tot de in artikel 1, § 1, bedoelde diensten.

De minister antwoordt dat er op die manier een wettelijke grondslag komt om het toepassingsgebied van de mobiliteit zo ruim mogelijk te maken. De Koning krijgt aldus de mogelijkheid om die regels toe te passen op andere door Hem aangewezen diensten.

De heer Tant vraagt of de bevoegdheid van de Koning ten opzichte van de ambtenarenzaken ook geldt voor de instellingen van openbaar nut. Mocht dat het geval zijn, dan gaat het veeleer om een beperking dan om een uitbreiding van Zijn bevoegdheid.

De minister preciseert dan een machtiging is vereist om de Koning in staat te stellen de mobiliteit te doen gelden ten opzichte van de instellingen van openbaar nut, die afzonderlijke juridische entiteiten zijn.

De heer Tant concludeert dat de Koning tot op heden dus niet bevoegd is om het statuut van de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut te regelen.

De minister antwoordt dat de Koning niet op grond van artikel 66 van de Grondwet bevoegd is ten opzichte van de instellingen van openbaar nut, maar wel krachtens de wet van 16 maart 1954, die Hem ertoe machtigt het administratief statuut van hun personeelsleden te regelen.

Art. 13 en 14

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 15

Amendement n° 12 (Stuk n° 1099/4) van *de heer Bertouille* wil dit artikel aanvullen met een § 4, luidend als volgt :

§ 4. — In de bovenvermelde overheidsdiensten moet bij de aanwerving van contractuele personeelsleden voorrang gegeven worden aan de geslaagden die voor de betrokken kwalificaties zijn opgenomen in de wervingsreserves van het Vast Wervingssecretariaat ».

De heer Bertouille stipt aan dat, wil men echt gaan depolitiseren, voorrang gegeven moet worden aan de geslaagden die zijn opgenomen in de wervingsreserves van het Vast wervingssecretariaat. Hij voegt eraan toe dat de Kamer van volksvertegenwoordigers ter zake het voorbeeld geeft : voor het aantrekken

La situation en la matière devient, dès lors, quelque peu bizarre. Aux termes de l'article 66 précité, le Roi détermine les règles générales applicables à la Fonction publique mais ici on semble en limiter l'application, pour ce qui concerne la mobilité, aux services visés à l'article 1er, § 1er.

Le Ministre répond que l'on crée ici la base légale pour étendre au maximum le champ d'application de la mobilité. On offre ainsi au Roi la possibilité d'étendre des règles à d'autres services qu'il désigne.

M. Tant demande si la compétence du Roi à l'égard de la Fonction publique vise également les organismes d'intérêt public. Si oui, il s'agit alors plutôt d'une limitation que d'une extension de Sa compétence.

Le Ministre précise qu'il faut une habilitation pour permettre au Roi de faire jouer la mobilité à l'égard des organismes d'intérêt public, qui constituent des entités juridiques distinctes.

M. Tant en conclut que jusqu'à présent, le Roi n'est donc pas compétent pour régler le statut du personnel des organismes d'intérêt public.

Le Ministre répond que le Roi est compétent à l'égard de ces organismes, non pas en vertu de l'article 66 de la Constitution mais en vertu de la loi du 16 mars 1954, qui lui permet de régler le statut administratif de leur personnel. Il fallait cependant une habilitation légale pour faire appliquer la règle de la mobilité à ces entités juridiques distinctes.

Art. 13 et 14

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 15

L'amendement n° 12 de *M. Bertouille* (Doc. n° 1099/4), vise à compléter cet article par un § 4, libellé comme suit :

« § 4. Dans les services publics précités, le recrutement des agents contractuels doit se faire par priorité en appelant les lauréats des réserves de recrutement du SPR dans les qualifications concernées. »

M. Bertouille fait observer que si l'on souhaite se lancer dans la voie de la dépolitisation, il faut avant tout donner une priorité aux lauréats des concours du SPR, qui se trouvent sur les listes de réserve. Il ajoute que la Chambre des Représentants donne à ce propos le bon exemple en puisant dans les réserves

van tijdelijk personeel wordt een beroep gedaan op de wervingsreserves.

De minister verwijst naar het antwoord dat hij tijdens de bespreking in de Senaatscommissie heeft gegeven op een gelijkkluidend amendement (Stuk Senaat n° 661/2, blz. 40). Voorts wordt in die mogelijkheid voorzien door het koninklijk besluit van 18 november 1991 tot vaststelling van de voorwaarden voor de indienstneming bij arbeidsovereenkomst in sommige overheidsdiensten.

De heer Bertouille acht het wenselijker dat dit beginsel in de wet wordt opgenomen.

Amendement n° 7 (Stuk n° 1099/3) van *de heren Cheron en Clerfayt* strekt ertoe § 1 van dit artikel te vervangen als volgt : « Het gebezigde personeelslid moet titularis zijn van een graad van hetzelfde niveau en van dezelfde rang als die van de betrekking waarin de beziging plaats vindt. » Daarnaast beoogt dit amendement § 2, vierde lid, van dit artikel weg te laten.

De heer Cheron wijst erop dat de door de regering uitgewerkte mobiliteit willekeurig is, omdat geen rekening is gehouden met de plaats die de ambtenaar binnen het niveau bekleedt. Derhalve moet ervoor worden gezorgd dat mobiliteit alleen mogelijk is tussen graden in hetzelfde niveau en dezelfde rang. Wat het tweede deel van zijn amendement betreft, beklemtoont spreker dat deze bepaling een niet onbelangrijke uitbreiding van het toepassingsgebied van de mobiliteit naar de rangen 16 en 17 door middel van een bevordering behelst en, bijgevolg, elke parachutering mogelijk maakt van een ambtenaar van rang 15 van een bepaalde instelling naar een betrekking van rang 16 of 17 naar een andere instelling of ministerie.

Deze bepaling is subjectief van aard en past hoe dan ook niet in een mobiliteitsregeling.

De heer Van houtte wenst te weten over welke beroepsmogelijkheden een ambtshalve verplaatste ambtenaar beschikt. Voorts vraagt hij welke gevolgen zulks heeft voor de anciënniteit en de kansen op bevordering van de betrokkene. Ter zake dient duidelijkheid te worden verschaft om de ongerustheid bij de betrokken personeelsleden weg te nemen.

De minister wijst erop dat het slechts om een tijdelijke situatie gaat, aangezien zij maximaal vijf jaar kan duren. Tijdens deze periode behouden de belanghebbenden al hun rechten en vallen zij onder het ambtelijk statuut van hun dienst van herkomst wat hun graad en rang betreft. De belanghebbenden lijden dan ook geen enkel nadeel tengevolge van de toepassing van het mobiliteitsbeginsel.

Wat de rangen 16 en 17 betreft, acht de minister misbruiken weinig waarschijnlijk. De gegadigden zullen immers aan alle voorwaarden hebben voldaan en door de directieraad batig zijn gerangschikt. Deze

de recrutement pour la désignation du personnel temporaire.

Le Ministre renvoie à la réponse qu'il a donnée à ce même amendement, lors de la discussion en Commission du Sénat (Doc. Sénat n° 661/2 - p. 40). De plus, cette possibilité est prévue dans l'arrêté royal du 18 novembre 1991 fixant les conditions d'engagement par contrat de travail dans certains services publics.

M. Bertouille estime plus indiqué de reprendre ce principe dans la loi.

L'amendement n° 7 (Doc. n° 1099/3) de *MM. Cheron et Clerfayt* vise à remplacer le § 1er de l'article par ce qui suit : « Ce membre du personnel utilisé doit être titulaire d'un grade de même niveau et de même rang que celui de l'emploi dans lequel l'utilisation a lieu. » et également à supprimer le quatrième alinéa du § 2 du même article.

M. Chéron fait valoir que la mobilité, telle que la prévoit le Gouvernement est arbitraire, puisqu'il n'est pas tenu compte de la place de l'agent dans le niveau. Il y a donc lieu de prévoir que la mobilité ne puisse avoir lieu qu'entre grades de même niveau et de même rang. Pour ce qui concerne la seconde partie de son amendement, l'intervenant ajoute que cette disposition étend considérablement le champ de la mobilité aux rangs 16 et 17 par le biais de la promotion et permet, dès lors, n'importe quel « parachutage » d'un agent de rang 15 d'un organisme dans un emploi de rang 16 ou 17 d'un autre organisme ou ministère.

Cette disposition, outre son caractère subjectif, ne peut en aucun cas être rangée dans un système de mobilité.

M. Van houtte souhaiterait connaître les possibilités de recours qui s'offrent au fonctionnaire qui subit une mobilité d'office. Quelles sont, en outre, les répercussions sur son ancienneté et sur ses chances de promotion? Une clarification s'impose pour mettre fin aux inquiétudes suscitées auprès du personnel concerné.

Le Ministre rappelle que la situation n'est que temporaire, puisqu'elle ne peut excéder cinq années. La personne maintient pendant cette période tous ses droits et garde le statut administratif de son service d'origine, en ce qui concerne son grade et son rang. L'intéressé ne subit donc aucun préjudice du fait de l'application du principe de la mobilité.

En ce qui concerne les rangs 16 et 17, le Ministre indique que les abus semblent peu probables. Les candidats vont, en effet, devoir remplir toutes les conditions et être classés en ordre utile par le Conseil

regeling is in feite de tussenstap naar een veralgemeende regeling van mandaten voor de leidinggevende ambtenaren. Zij zal in juli aan de regering worden voorgelegd en in september bij wijze van koninklijk besluit worden ingevoerd.

Voor het overige is de minister in navolging van de heer Van houtte van oordeel dat degenen die ambts-halve worden verplaatst over een ruime rechtszekerheid moeten beschikken. Hun verworven rechten zullen worden gevrijwaard in het koninklijk besluit betreffende de mobiliteit, waarover lange en vruchtbare discussies met de vakbondsorganisaties zijn gevoerd.

De heer Tant plaatst § 2, laatste lid, van artikel 2 (toegang tot rang 16 en 17 voor personeelsleden die aan de bevorderingsvoorwaarden voldoen) en artikel 22 (de tijdelijke aanwijzing in rang 15, 16 en 17) naast elkaar. Betekent een en ander dat een overplaatsing die ook aanzienlijke nieuwe verantwoordelijkheden met zich brengt ondanks alles slechts een tijdelijk karakter behoudt?

De minister antwoordt dat artikel 22 betrekking heeft op het toekomstige stelsel van de mandaten. Het moet, net als artikel 15, § 2, in samenhang met artikel 38 worden gelezen.

Dat laatste artikel bepaalt namelijk dat artikel 15, § 2, laatste lid, zal worden opgeheven de dag dat artikel 22 in werking treedt. Concreet betekent zulks dat de mobiliteit niet in de tijd zal worden beperkt zolang het stelsel van de mandaten niet van toepassing is. Het is de bedoeling dat dit er zo spoedig mogelijk komt.

In antwoord op de vraag van *de heer Tant* geeft *de minister* toe dat artikel 1, § 2, laatste lid, een overgangsmaatregel is.

Art. 16

Amendement n° 8 (Stuk n° 1099/3) van *de heer Cheron* strekt ertoe :

A. In het eerste lid van dit artikel, de woorden « , met uitzondering van de betrekking van leidend ambtenaar en adjunct-leidend ambtenaar indien de organieke wet hun benoemingswijze vaststelt. » weg te laten;

B. Het 2de lid van dit artikel te vervangen als volgt :

« Indien volgens deze regelen niet alle betrekkingen kunnen worden bezet, kan in de overblijvende vacante betrekkingen slechts voorzien worden via een examen georganiseerd door het Vast Wervingssecretariaat ».

De heer Cheron verduidelijkt dat dit amendement tot doel heeft te voorkomen dat de benoeming tot die betrekkingen wordt verpolitiekt.

de direction. Ce système constitue en fait l'étape intermédiaire vers le système généralisé des mandats pour les fonctions dirigeantes, qui sera présenté au Gouvernement en juillet et sera institué par un arrêté royal qui sera pris en septembre 1993.

Pour le reste, le Ministre estime, à l'instar de M. Van houtte, que les personnes qui font l'objet d'une application du principe de la mobilité d'office doivent bénéficier d'une grande sécurité juridique. La sauvegarde de leurs droits acquis sera intégrée dans l'arrêté royal relatif à la mobilité, qui a donné lieu à des discussions longues et fructueuses avec les organisations syndicales.

M. Tant met en parallèle le dernier alinéa du § 2 de l'article 2 (accès aux rangs 16 et 17 pour les membres du personnel qui remplissent les conditions de promotion) et l'article 22, qui permet la désignation temporaire aux rangs 15, 16 et 17. Cela signifie-t-il que quand une mutation implique également une prise de responsabilité importante, cette mutation garde malgré tout un caractère temporaire?

Le Ministre répond que l'article 22 concerne le futur système des mandats. Il doit, tout comme l'article 15, § 2, être mis en rapport avec l'article 38.

Ce dernier prévoit, en effet, que l'article 15, § 2, dernier alinéa sera abrogé à la date d'entrée en vigueur de l'article 22. Concrètement, cela signifie que la mobilité ne sera pas limitée dans le temps, aussi longtemps que le système des mandats n'aura pas été mis en place. Le but avoué est cependant que cela se passe le plus rapidement possible.

En réponse à *M. Tant*, *le Ministre* concède que l'article 1er, § 2, dernier alinéa constitue une mesure transitoire.

Art. 16

L'amendement n° 8 (Doc. n° 1099/3) de *M. Cheron* vise à

A. Au premier alinéa de cet article, à supprimer les mots « à l'exception des emplois de fonctionnaire dirigeant et de fonctionnaire dirigeant adjoint lorsque la loi organique fixe le mode de leur nomination »

B. A remplacer le deuxième alinéa de cet article par la disposition suivante :

« Au cas où tous les emplois ne pourront pas être conférés selon ces règles, il ne peut être pourvu aux emplois restés vacants que par examen organisé par le Secrétariat permanent de recrutement ».

M. Cheron précise que cet amendement tend à éviter la politisation dans les nominations à ces fonctions.

De minister verwijst naar zijn antwoord hieromtrent in de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken (Stuk n° 661/2, blz. 40). Hij meent dat het in het belang van een optimale werking van de overheidsdiensten moet mogelijk blijven om enige soepelheid in te voeren in de aanwijzing van de beste leidinggevende ambtenaren.

Amendement n° 13 (Stuk n° 1099/4) van *de heer Bertouille* heeft hetzelfde doel als het hiervoor vermelde amendement n° 8.

Amendement n° 10 (Stuk n° 1099/3) van *de heer Clerfayt* strekt ertoe het tweede lid van dit artikel weg te laten. In bijkomende orde (n° 11) heeft dit amendement dezelfde draagwijdte als het tweede deel van de amendementen van *de heren Bertouille en Cheron*.

Art. 17 en 18

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 19

De heer Tant vraag of de wijziging van § 2 van artikel 21 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken iets verandert aan het feit dat alleen de vaste wervingssecretaris bevoegd is om de attesten met betrekking tot de kennis van de tweede taal af te geven.

De minister antwoordt ontkennend. Deze wijziging is uitsluitend van technische aard, aangezien ze de secretaris de mogelijkheid geeft om af en toe computergestuurde examens te organiseren met de bedoeling tijd te winnen.

Art. 20

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 21

De heer Tant merkt op dat de minister kan worden bijgestaan door adviseurs van Ambtenarenzaken. Worden hiervoor nieuwe ambten gecreëerd?

De minister antwoordt dat die ambtenaren er reeds zijn: het ABC-bureau (Advies Bureau Conseil), dat is samengesteld uit een vijftiental ambtenaren en aan de Dienst van Algemeen Bestuur is toegevoegd. Dit bureau heeft met name de doorlichting van de ambtenarij verwezenlijkt. De minister voegt hieraan toe dat het zijn bedoeling is om dat bureau

Le Ministre renvoie à la réponse qu'il a donnée à ce propos devant la Commission de l'Intérieur du Sénat (Doc. n° 661/2, p. 40). Sa position est de garder la possibilité d'introduire une souplesse dans la désignation des meilleurs fonctionnaires dirigeants, dans l'intérêt d'un fonctionnement optimal des services publics.

L'amendement n° 13 (Doc. n° 1099/4) de *M. Bertouille* a un objet identique à l'amendement n° 8 précité.

L'amendement n° 10 (Doc. n° 1099/3) de *M. Clerfayt* vise à supprimer le second alinéa de l'article. A titre subsidiaire (n° 11), il a la même portée que la seconde partie des amendements de *MM. Bertouille et Cheron*.

Art. 17 et 18

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 19

M. Tant souhaite savoir si la modification proposée du § 2 de l'article 21 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative change quelque chose au fait que seul le Secrétaire permanent au recrutement est habilité à délivrer les attestations relatives à la connaissance de la seconde langue.

Le Ministre répond par la négative. La portée de cette modification est purement technique, puisqu'elle permet au Secrétaire d'organiser, de temps à autre, des épreuves informatisées et ce, pour gagner du temps.

Art. 20

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Art. 21

M. Tant relève que le Ministre peut être assisté de conseillers de la Fonction publique. S'agit-il de fonctions nouvelles à créer?

Le Ministre répond que ces fonctions existent déjà. Il s'agit du Bureau « ABC » (Advies Bureau Conseil), corps composé d'une quinzaine de fonctionnaires qui est adjoint au Service d'Administration générale. Il a notamment réalisé la radioscopie de la Fonction publique. Le Ministre ajoute que son intention est de fusionner ce Bureau avec le Bureau Conseil en ma-

en het Adviesbureau voor Informatica samen te voegen teneinde beider doeltreffendheid te verhogen.

Art. 22

De heer Van Eetvelt vraagt zich af waarom voor een termijn van zes jaar werd gekozen. Die termijn komt in ieder geval niet exact overeen met de duur van een regeerperiode.

De minister antwoordt dat die termijn maximum zes jaar bedraagt. Hij is trouwens opgenomen in het koninklijk besluit inzake de algemene principes. Voor sommige welbepaalde opdrachten kunnen één of twee jaar volstaan. Het was een bewuste keuze om de maximumduur niet te laten overeenstemmen met de duur van een regeerperiode. Zo wordt niet de indruk gewekt dat het stelsel van de mandaten gepolitiseerd is.

De vorige spreker merkt op dat er in de Verenigde Staten een stelsel van toepassing is waarbij de leidinggevende mandaten aan de regeerperiode gebonden zijn. De ervaringen hiermee zouden nogal positief zijn.

De minister verduidelijkt dat een dergelijk systeem in de toekomst niet uitgesloten is. Ons land zou zich ook kunnen inspireren op analoge ervaringen in Frankrijk, Australië, Ierland en Nieuw-Zeeland. Dat wordt momenteel bestudeerd.

De heer Van Eetvelt voegt hieraan toe dat het een ideale manier is om het personeelsbestand van de ministeriële kabinetten in te krimpen.

De minister deelt deze mening.

De heer Tant merkt nog op dat de duur van een mandaat dus maximum zes jaar bedraagt. Kan dat mandaat worden verkregen via de mobiliteit? En zo ja, keert die ambtenaar dan na die zes jaar naar zijn oorspronkelijke dienst terug?

De minister vestigt er de aandacht op dat het stelsel van de mandaten en dat van de mobiliteit dezelfde toepassingsgebieden hebben. Het koninklijk uitvoeringsbesluit zal rekening moeten houden met de situatie van die ambtenaren op het einde van hun mandaat. Hierbij komen duidelijk psychologische en zelfs materiële problemen kijken.

Er moet ook worden vermeden dat administratieve ambten gedurende zes jaar worden geblokkeerd. De ambtenaren in de dienst van oorsprong zouden anders wel eens gedemotiveerd kunnen raken. Ook die gevallen zullen moeten worden geregeld in het hierboven genoemde koninklijke besluit.

Art. 23 tot 27

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

tière d'informatique, pour des raisons d'efficacité évidentes.

Art. 22

M. Van Eetvelt se demande sur quelles bases la durée de six ans a été retenue. Elle ne coïncide en tous cas pas avec la durée d'une législature.

Le Ministre répond que cette durée est au maximum de six ans. Elle est d'ailleurs reprise de l'arrêté royal sur les principes généraux. Pour certaines missions déterminées, un an ou deux peuvent d'ailleurs suffire. On a expressément choisi de ne pas faire coïncider la durée maximale avec celle d'une législature afin de ne pas créer l'impression que le système des mandats était politisé.

L'intervenant précédent relève que les USA connaissent un système où les mandats dirigeants sont liés à la législature. L'expérience serait assez positive.

Le Ministre précise que ce système n'est pas exclu à l'avenir. Notre pays pourrait également s'inspirer des expériences analogues de la France, de l'Australie, de l'Irlande et de la Nouvelle-Zélande. Une étude est en cours à ce propos.

M. Van Eetvelt ajoute qu'il s'agirait là du moyen idéal pour réduire les effectifs des Cabinets ministériels.

Le Ministre rejoint le point de vue exprimé.

M. Tant relève encore que la durée d'un mandat est donc au maximum de six ans. Le mandat peut-il être obtenu par la voie de mobilité? Si oui, après ces six années, revient-on à son service d'origine?

Le Ministre indique que le système des mandats et celui de la mobilité ont le même champ d'application. L'arrêté royal devra envisager la situation de ces fonctionnaires arrivés en fin de mandat. En effet, des problèmes psychologiques et même matériels se posent à l'évidence.

De plus, il faut éviter de bloquer des positions administratives pendant six ans, faute de quoi la démotivation risquerait également de régner dans le service d'origine. Ces cas devront également être étudiés dans le cadre de l'arrêté royal précité.

Art. 23 à 27

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 28

De heer Van Eetvelt herinnert eraan dat dit artikel een wijziging aanbrengt in de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel. Hij vraagt of dat artikel die wetgeving niet uitbreidt tot de bij overeenkomst aangeworven personeelsleden.

Als dat wel degelijk het geval is, maakt hij zich ongerust over de gevolgen van die beslissing op gemeentelijk vlak. Men zou dan de met betrekking tot dat personeel genomen besluiten voortaan immers ter sprake moeten brengen in het Onderhandelingscomité. De efficiëntie gebiedt dat de gemeente in spoedeisende gevallen snel kan reageren en dat zal moeilijk zijn als telkens voorafgaand moet worden onderhandeld.

De minister meent dat het toepassingsgebied van de wet beperkt blijft tot het overheidsperoneel en dat ze als dusdanig niet geldt voor de lokale overheden.

De heer Tant vraagt meer uitleg over het toepassingsgebied van de ontworpen wet. Als die voor de gemeenten bestemd is, lijkt het moeilijk om voor iedere aanwijzing van een bij arbeidsovereenkomst aangeworven tijdelijk personeelslid het Onderhandelingscomité bijeen te roepen. Is dat echt wenselijk?

De minister wijst erop dat als die maatregel op gemeentelijk vlak van toepassing zou moeten zijn, hij alleen betrekking zou hebben op de basisregels met betrekking tot het administratief statuut en dus niet voor individuele wervingen zou gelden.

Op een in dat verband door *de heer Van Eetvelt* gestelde vraag antwoordt de minister dat al wat te maken heeft met het statuut van de ambtenaren met een arbeidscontract, op de agenda van het Onderhandelingscomité moet worden geplaatst.

De minister legt de klemtoon op het belang van een dergelijke maatregel op federaal vlak, waar de bij overeenkomst aangeworven personeelsleden 22 % van het personeelsbestand vormen. In sommige diensten, zoals de Dienst vreemdelingenzaken, is de verhouding trouwens hoger dan 50 %.

Een coherent personeelsbeleid vereist dat de agenda van de onderhandelingen niet beperkt zou blijven tot het statutaire personeel dat in sommige gevallen de minderheid vormt.

De heer Van Eetvelt haalt het geval aan van een gemeente die jobstudenten wil aanwerven. Dient die gemeente zich, alvorens ze een dergelijke beslissing neemt, tot het Onderhandelingscomité te wenden?

De heer Tant zegt dat hij op die vraag een bevestigend antwoord moet geven als die beslissing er een is die het administratief personeel en de regelgeving op het stuk van verlof, pensioen, bezoldiging en bevordering betreft of wijzigt.

Art. 28

M. Van Eetvelt rappelle que cet article modifie la loi du 19 décembre 1974 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités. Il souhaiterait savoir si ledit article n'étend pas cette législation aux contractuels.

Si cela est effectivement le cas, il s'inquiète des répercussions de cette décision au niveau communal. En effet, il faudrait alors désormais évoquer les décisions relatives au personnel contractuel au sein du Comité de négociation. Si elle veut prouver son efficacité, la commune doit pouvoir réagir rapidement quand l'urgence l'impose. Cela sera difficile s'il faut, à chaque occasion, une négociation préalable.

Le Ministre estime que le champ d'application de cette législation se limite au personnel des services publics. Cette mesure ne s'applique donc pas en tant que telle aux autorités locales.

M. Tant s'interroge sur le champ d'application de ladite législation. Si elle s'applique au niveau communal, il semble difficile de réunir le Comité de négociation à chaque désignation d'un temporaire contractuel. Est-ce, dès lors, vraiment souhaitable?

Le Ministre précise que si cette mesure devait s'appliquer au niveau communal, elle ne concernerait que les règles de base concernant le statut administratif. Un recrutement individuel ne tomberait donc pas sous l'application de cette législation.

A une question en ce sens de *M. Van Eetvelt*, *le Ministre* répond que tout ce qui touche le statut du contractuel doit faire l'objet d'une discussion au sein du Comité de négociation.

Le Ministre insiste sur l'importance d'une telle décision au niveau fédéral, puisque le personnel contractuel y représente 22 % des effectifs. Dans certains services, comme l'Office des Etrangers, ce pourcentage dépasse d'ailleurs les 50 %.

Une politique du personnel cohérente nécessite qu'on ne puisse pas limiter la négociation au seul personnel statutaire, minoritaire dans certains cas.

M. Van Eetvelt cite le cas d'une commune qui décide d'engager des jobistes. Doit-elle passer devant le Comité de négociation avant de prendre une telle décision?

M. Tant estime que oui, si elle concerne ou modifie le statut administratif et le règlement des congés, de la pension, de la rémunération et de la promotion.

De minister merkt op dat men met de besproken maatregel niet de bedoeling heeft zich te verzetten tegen een snelle besluitvorming zoals de gemeenten zich daar meer dan eens toe genoopt zien.

De onderhandelingen zijn in feite alleen noodzakelijk als het administratief statuut gewijzigd wordt. In dat geval moeten zij binnen een bepaalde termijn plaats vinden en hoeven zij niet noodzakelijk op een akkoord uit te lopen.

Art. 29

De heer Tant brengt onder de aandacht dat voor ieder voorstel waar een gemeenschap, een gewest of de gemeenschapscommissie direct belang bij heeft, de federale overheid vooraf met alle betrokken regeringen overleg pleegt. Wat verstaat men onder « direct belang bij heeft »? Als dat begrip in ruime zin geïnterpreteerd wordt, is het niet denkbeeldig dat veelvuldig overleg noodzakelijk zal zijn.

De Minister antwoordt dat dit overleg nu al erg belangrijk is. In een geest van federale loyaliteit kan dat begrip inderdaad erg ruim geïnterpreteerd worden. Dat overleg, hetwelk ten andere zal plaatsvinden in het raam van de Interministeriële conferentie van Ambtenarenzaken, zal noodzakelijk worden geacht zodra men redelijkerwijze kan aannemen dat een geplande maatregel ook voor de andere betrokken regeringen gevolgen kan hebben.

In antwoord op een in dat verband door *de heer Tant* gestelde vraag bevestigt *de minister* dat over alle artikelen van Afdeling 5 een dergelijk overleg gepleegd wordt.

De heer Vanleenhove vraagt welke de beroepsmogelijkheden zijn als dat overleg achterwege blijft.

De Minister antwoordt dat de maatregel vatbaar is voor beroep tot vernietiging bij de Raad van State.

Dezelfde spreker wil weten of datzelfde beroep schorsende kracht heeft.

Ter zake verwijst *de Minister* naar artikel 17 van de op 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State, dat zeer duidelijk is :

« Art. 17. — § 1. Wanneer een akte of een reglement van een administratieve overheid vatbaar is voor vernietiging krachtens artikel 14, eerste lid, kan de Raad van State als enige de schorsing van de tenuitvoerlegging ervan bevelen.

Nadat de partijen gehoord zijn of behoorlijk opgeroepen, wordt de schorsing bevolen bij gemotiveerd arrest van de kamer die bevoegd is om uitspraak ten gronde te doen.

In geval van uiterst dringende noodzakelijkheid, kan de schorsing voorlopig worden bevolen door de voorzitter van de kamer of door de staatsraad die hij daartoe aanwijst, onder voorbehoud van bevestiging door de kamer binnen vijfenveertig dagen na het ver-

Le Ministre fait valoir qu'il ne s'agit pas par la mesure à l'examen de s'opposer à la prise de décisions rapides, auxquelles les communes sont confrontées régulièrement.

La négociation ne s'impose en fait que si l'on modifie le statut administratif. Cette négociation doit se faire dans un délai déterminé et ne nécessite pas que l'on aboutisse à un accord.

Art. 29

M. Tant relève que pour toute proposition par laquelle une Communauté, une Région ou la Commission communautaire est directement concernée, une concertation préalable est menée par l'autorité nationale avec tous les Exécutifs concernés. Qu'entend-on par « directement concernée »? Si cette notion est interprétée de façon extensive, de nombreuses négociations risquent d'être nécessaires.

Le Ministre répond que cette concertation est d'ores et déjà très importante. Dans un esprit de loyauté fédérale, cette notion peut être effectivement interprétée de façon assez large. La concertation aura d'ailleurs lieu en Conférence interministérielle de la Fonction publique. Elle sera jugée nécessaire, dès que l'on peut raisonnablement estimer qu'une mesure envisagée risque également d'avoir des répercussions pour les autres Exécutifs concernés.

A une question en ce sens de *M. Tant*, *le Ministre* confirme que tous les articles de la Section 5 ont fait l'objet d'une telle concertation.

M. Vanleenhove demande quelles sont les possibilités de recours en cas d'absence de concertation.

Le Ministre répond que la mesure est susceptible d'un recours en annulation devant le Conseil d'Etat.

Le même intervenant se demande si un tel recours est suspensif.

Le Ministre renvoie à ce propos à l'article 17 des lois sur le Conseil d'Etat coordonnées le 12 janvier 1973, qui est très clair sur ce point :

« Art. 17. — § 1er. Lorsqu'un acte ou un règlement d'une autorité administrative est susceptible d'être annulé en vertu de l'article 14, alinéa 1er, le Conseil d'Etat est seul compétent pour ordonner la suspension de son exécution.

La suspension est ordonnée, les parties entendues ou dûment appelées, par arrêt motivé de la chambre compétente pour statuer au fond.

Dans les cas d'extrême urgence, elle peut l'être provisoirement par le président de la chambre ou par le conseiller d'Etat qu'il désigne à cette fin, sous réserve de confirmation par la chambre dans les quarante-cinq jours de la demande. Si l'urgence est telle que les

zoek. Als de zaak zoveel spoed eist dat de partijen of sommige van hen niet kunnen worden gehoord, worden in het arrest dat de schorsing beveelt, de partijen binnen drie dagen opgeroepen om te verschijnen voor de bevoegde kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

De voorzitter van de kamer of de door hem aangevozen staatsraad die de voorlopige schorsing heeft bevolen, mag geen zitting houden in de kamer die uitspraak doet over het handhaven van de schorsing.

§ 2. De schorsing van de tenuitvoerlegging kan alleen worden bevolen als ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of het aangevochten reglement kunnen verantwoorden en op voorwaarde dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de akte of het reglement een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Tegen de krachtens de §§ 1 en 2 uitgesproken arresten kan geen verzet noch derdenverzet worden aangekend.

De arresten waarbij de schorsing is bevolen kunnen worden ingetrokken of gewijzigd op verzoek van de partijen.

§ 3. De vordering tot schorsing wordt ingesteld bij een afzonderlijke akte die geen deel uitmaakt van het verzoekschrift tot nietigverklaring en uiterlijk samen met dat verzoekschrift.

Zij bevat een uiteenzetting van de middelen en de feiten die volgens de indiener ervan het bevelen van de schorsing of, in voorkomend geval, van voorlopige maatregelen rechtvaardigen.

De schorsing en de andere voorlopige maatregelen die zouden zijn bevolen vóór het indienen van het verzoekschrift tot nietigverklaring van de akte of het reglement worden door de voorzitter van de kamer die ze heeft uitgesproken onmiddellijk opgeheven als hij vaststelt dat binnen de in de procedureregeling vastgestelde termijn geen enkel verzoekschrift tot nietigverklaring is ingediend waarin de middelen worden aangevoerd die ze gerechtvaardigd hadden.

§ 4. De kamer doet binnen vijfenveertig dagen uitspraak over de vordering tot schorsing. Indien de schorsing is bevolen, wordt binnen zes maanden na de uitspraak van het arrest uitspraak gedaan over het verzoekschrift tot nietigverklaring.

... »

Art. 30 en 31

Over die artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 32

De heer Tant vraagt waarom in een uitzondering voorzien wordt voor het operationeel korps van de

parties ou certaines d'entre elles ne puissent être entendues, l'arrêt qui ordonne la suspension convoque les parties dans les trois jours devant la chambre compétente qui statuera sur la confirmation de la suspension.

Le président de la chambre ou le conseiller d'Etat par lui désigné qui a ordonné la suspension provisoire ne peut siéger dans la chambre qui statuera sur le maintien de la suspension.

§ 2. La suspension de l'exécution ne peut être ordonnée que si des moyens sérieux susceptibles de justifier l'annulation de l'acte ou du règlement attaqué sont invoqués et à condition que l'exécution immédiate de l'acte ou du règlement risque de causer un préjudice grave difficilement réparable.

Les arrêts prononcés en vertu des §§ 1er et 2 ne sont susceptibles ni d'opposition ni de tierce opposition.

Les arrêts par lesquels la suspension a été ordonnée sont susceptibles d'être rapportés ou modifiés à la demande des parties.

§ 3. La demande de suspension est introduite par un acte distinct de la requête en annulation et au plus tard avec celle-ci.

Elle contient un exposé des moyens et des faits qui, selon son auteur, justifient que la suspension ou, le cas échéant, des mesures provisoires soient ordonnées.

La suspension et les autres mesures provisoires qui auraient été ordonnées avant l'introduction de la requête en annulation de l'acte ou du règlement seront immédiatement levées par le président de la chambre qui les a prononcées s'il constate qu'aucune requête en annulation invoquant les moyens qui les avaient justifiées n'a été introduite dans le délai prévu par le règlement de procédure.

§ 4. La chambre statue dans les quarante-cinq jours sur la demande de suspension. Si la suspension a été ordonnée, il est statué sur la requête en annulation dans les six mois du prononcé de l'arrêt.

... »

Art. 30 et 31

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 32

M. Tant voudrait savoir pourquoi une exception est prévue pour le corps opérationnel de la gendar-

rijkszwacht inzake de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan dat korps. Er bestaat immers toch meer dan één rijkswachterssyndicaat?

De Minister antwoordt dat de rijkszwacht van de regeling van de vakbondspremie uitgesloten is. Het burgerlijk personeel van de rijkszwacht ressorteerde vroeger onder Landsverdediging en had in die hoedanigheid krachtens de wet van 1 september 1980 recht op de vakbondspremie.

De heer Tant vraagt waarom die uitsluiting er gekomen is.

Art. 33

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 34

De heer Vanleenhove wijst erop dat in fine van § 1 van dit artikel verwezen wordt naar de wet van Gaat het hierbij wel om de wet die nu ter bespreking voorligt? Is dit een gebruikelijk wetgevend procédé?

De minister antwoordt bevestigend op die beide vragen.

Art. 35 en 36

Over die artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 37

De heer Tant deelt mee dat de Koning krachtens dit artikel achteraf tot een coördinatie kan overgaan. Kan die coördinatie niet door het parlement worden bekrachtigd?

De minister antwoordt dat zulks wel kan en voegt daaraan toe dat een daartoe strekkend wetsontwerp zal moeten worden aangenomen.

De heer Vanleenhove wenst dat die coördinatie wordt aangegrepen om in de tekst een aantal taalkundige verbeteringen aan te brengen.

De minister stemt met dat voorstel in.

Art. 38

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

merie, en ce qui concerne l'octroi et le paiement d'une prime syndicale. Il existe pourtant plusieurs syndicats de la gendarmerie.

Le Ministre répond que la gendarmerie est exclue du régime de la prime syndicale. Le personnel civil de la gendarmerie faisait précédemment partie du Ministère de la Défense nationale et il bénéficiait en cette qualité du droit à la prime syndicale, qui lui était accordée en vertu de la loi du 1er septembre 1980.

M. Tant s'interroge sur les raisons de cette exclusion.

Art. 33

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Art. 34

M. Vanleenhove relève que la fin du § 1er de l'article comprend une référence à la loi du S'agit-il bien de la loi à l'examen? S'agit-il ici d'une procédure législative usuelle?

Aux deux questions, *le Ministre* donne une réponse affirmative.

Art. 35 et 36

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 37

M. Tant relève qu'en vertu de cet article, le Roi peut ultérieurement procéder à une coordination. Cette coordination ne peut-elle être ratifiée par le Parlement?

Le Ministre répond par la positive. Il ajoute que cela nécessitera l'adoption d'un projet de loi en ce sens.

M. Vanleenhove souhaite que cette coordination puisse envisager quelques corrections d'ordre linguistique.

Le Ministre marque son accord à l'égard de cette proposition.

Art. 38

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

IV. STEMMINGEN

Ingevolge het akkoord van de Senaat om bij wege van technische verbetering in het hele ontwerp consequent de nieuw « federale » terminologie te gebruiken, trekt de heer Bertouille zijn amendement n° 1 (Stuk n° 1099/2) in.

Artikel 1 wordt aangenomen met 10 stemmen en 5 onthoudingen.

*
* *

Amendement n° 9 van de heer Clerfayt (Stuk n° 1099/3) wordt verworpen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Artikel 2 wordt aangenomen met 9 stemmen en 5 onthoudingen.

*
* *

Amendement n° 2 van de heer Bertouille (Stuk n° 1099/2) wordt ingetrokken (cf. supra amendement n° 1).

Artikel 3 wordt aangenomen met 9 stemmen en 5 onthoudingen.

*
* *

Amendement n° 5 van de heer Cheron (Stuk n° 1099/3) wordt verworpen met 10 tegen 2 stemmen en 2 onthoudingen.

Amendement n° 3 van de heer Bertouille (Stuk n° 1099/2) wordt ingetrokken (cf. supra amendement n° 1).

Amendement n° 4 van de heer Van der Poorten (Stuk n° 1099/3) wordt ingetrokken.

Artikel 4 wordt aangenomen met 9 tegen 2 stemmen en 3 onthoudingen.

*
* *

Artikel 5 wordt aangenomen met 9 stemmen en 4 onthoudingen.

De artikelen 6 en 7 worden achtereenvolgens aangenomen met 9 stemmen en 5 onthoudingen.

*
* *

Amendement n° 14 van de heren Beysen en Vanhoutte (Stuk n° 1099/4) wordt verworpen met 7 tegen 3 stemmen en 3 onthoudingen.

IV. VOTES

Suite à l'accord du Sénat d'utiliser, par voie de correction technique, la nouvelle terminologie « fédérale » dans l'ensemble du projet, M. Bertouille retire son amendement n° 1 (Doc. n° 1099/2).

L'article 1er est adopté par 10 voix et 5 abstentions.

*
* *

L'amendement n° 9 de M. Clerfayt (Doc. n° 1099/3) est rejeté par 10 voix et 4 abstentions.

L'article 2 est adopté par 9 voix et 5 abstentions.

*
* *

L'amendement n° 2 de M. Bertouille (Doc. n° 1099/2) est retiré (cf. supra amendement n° 1).

L'article 3 est adopté par 9 voix et 5 abstentions.

*
* *

L'amendement n° 5 de M. Cheron (Doc. n° 1099/3) est rejeté par 10 voix contre 2 et 2 abstentions.

L'amendement n° 3 de M. Bertouille (Doc. n° 1099/2) est retiré (cf. supra amendement n° 1).

L'amendement n° 4 de M. Van der Poorten (Doc. n° 1099/3) est retiré.

L'article 4 est adopté par 9 voix contre 2 et 3 abstentions.

*
* *

L'article 5 est adopté par 9 voix et 4 abstentions.

Les articles 6 et 7 sont adoptés successivement par 9 voix et 5 abstentions.

*
* *

L'amendement n° 14 de MM. Beysen et Vanhoutte (Doc. n° 1099/4) est rejeté par 7 voix contre 3 et 3 abstentions.

Artikel 8 wordt aangenomen met 8 stemmen en 6 onthoudingen.

*
* *

Amendement n° 15 van de heren Beysen en Vanhoutte (Stuk n° 1099/4) wordt verworpen met 8 tegen 3 stemmen en 3 onthoudingen.

Artikel 9 wordt aangenomen met 8 stemmen en 6 onthoudingen.

*
* *

De artikelen 10 en 11 worden achtereenvolgens aangenomen met 9 stemmen en 5 onthoudingen.

*
* *

Amendement n° 6 van de heren Cheron en Clerfayt (Stuk n° 1099/3) wordt verworpen met 9 tegen 2 stemmen en 3 onthoudingen.

Artikel 12 wordt aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 4 onthoudingen.

*
* *

De artikelen 13 en 14 worden achtereenvolgens aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 4 onthoudingen.

*
* *

Amendement n° 7 van de heren Cheron en Clerfayt (Stuk n° 1099/3) wordt verworpen met 9 tegen 4 stemmen en 1 onthouding.

Amendement n° 12 van de heer Bertouille (Stuk n° 1099/4) wordt verworpen met 8 tegen 5 stemmen en 1 onthouding.

Artikel 15 wordt aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 4 onthoudingen.

*
* *

Amendement n° 8 van de heer Cheron (Stuk n° 1099/3) wordt ingetrokken.

Amendement n° 13 van de heer Bertouille (Stuk n° 1099/4) wordt verworpen met 8 tegen 5 stemmen en 1 onthouding.

De amendementen n°s 10 en 11 van de heer Clerfayt (Stuk n° 1099/3) worden achtereenvolgens verworpen met 9 tegen 4 stemmen en 1 onthouding.

L'article 8 est adopté par 8 voix et 6 abstentions.

*
* *

L'amendement n° 15 de MM. Beysen et Vanhoutte (Doc. n° 1099/4) est rejeté par 8 voix contre 3 et 3 abstentions.

L'article 9 est adopté par 8 voix et 6 abstentions.

*
* *

Les articles 10 et 11 sont adoptés successivement par 9 voix et 5 abstentions.

*
* *

L'amendement n° 6 de MM. Cheron et Clerfayt (Doc. n° 1099/3) est rejeté par 9 voix contre 2 et 3 abstentions.

L'article 12 est adopté par 8 voix contre 2 et 4 abstentions.

*
* *

Les articles 13 et 14 sont adoptés successivement par 8 voix contre 2 et 4 abstentions.

*
* *

L'amendement n° 7 de MM. Cheron et Clerfayt (Doc. 31099/3) est rejeté par 9 voix contre 4 et une abstention.

L'amendement n° 12 de M. Bertouille (Doc. n° 1099/4) est rejeté par 8 voix contre 5 et une abstention.

L'article 15 est adopté par 8 voix contre 2 et 4 abstentions.

*
* *

L'amendement n° 8 de M. Cheron (Doc. n° 1099/3) est retiré.

L'amendement n° 13 de M. Bertouille (Doc. n° 1099/4) est rejeté par 8 voix contre 5 et une abstention.

Les amendements n°s 10 et 11 de M. Clerfayt (Doc. n° 1099/3) sont rejetés successivement par 9 voix contre 4 et une abstention.

Artikel 16 wordt aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 4 onthoudingen.

*
* *

De artikelen 17 tot 38 worden achtereenvolgens aangenomen met 9 stemmen en 5 onthoudingen.

*
* *

Het ontwerp in zijn geheel wordt aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 4 onthoudingen.

De Rapporteur,

L. PEETERS

De Voorzitter,

E. VANKEIRSBILCK

L'article 16 est adopté par 8 voix contre 2 et 4 abstentions.

*
* *

Les articles 17 à 38 sont adoptés successivement par 9 voix et 5 abstentions.

*
* *

L'ensemble du projet est adopté par 8 voix contre 2 et 4 abstentions.

Le Rapporteur,

L. PEETERS

Le Président,

E. VANKEIRSBILCK

ERRATA**Artikel 1**

1. In § 1, eerste lid, op de eerste en tweede regel en in dezelfde § 1, tweede lid, op de eerste en tweede regel, dienen de woorden « administratief Openbaar Ambt van de Centrale Overheid » vervangen te worden door de woorden « federaal administratief Openbaar Ambt »;

2. In dezelfde § 1, tweede lid, dient het 1° te worden gelezen als volgt : « 1° de besturen en andere diensten van de federale ministeries ».

Art. 3

a) In § 1, dient het 1° gelezen te worden als volgt : « 1° in de besturen en andere diensten van de federale Staat »;

b) De aanvang van de Franse tekst van § 2 lezen als volgt : « § 2. Le présent article n'est pas applicable ».

Art. 4

In § 1, op de tweede regel, dienen de woorden « andere diensten van de Ministeries » vervangen te worden door de woorden « andere diensten van de federale ministeries ».

ERRATA**Article 1er**

1. Au § 1er, premier alinéa, première et deuxième lignes et au même § 1er, deuxième alinéa, première et deuxième lignes, lire « Fonction publique administrative fédérale » au lieu de « Fonction publique administrative du pouvoir central »;

2. Au même § 1er, deuxième alinéa, lire le 1° comme suit : « 1° les administrations et autres services des ministères fédéraux ».

Art. 3

a) Au § 1er, lire le 1° comme suit : « 1° dans les administrations et autres services de l'Etat fédéral »;

b) Lire le début du § 2 comme suit : « § 2. Le présent article n'est pas applicable ».

Art. 4

Au § 1er, deuxième ligne, lire « autres services des ministères fédéraux » au lieu de « autres services des ministères ».

BIJLAGE

Toepassingsgebied (bij wijze van voorbeeld)

ANNEXE

Champ d'application (à titre exemplatif)

ARTIKEL 1 VAN HET WETSONTWERP

Paragraaf 1 — Wervingskredieten

Administratief openbaar ambt van de centrale overheid
Het voorgestelde toepassingsgebied

1° besturen en andere diensten van de ministeries (wetenschappelijke instellingen - Nationale Congresdienst);

2° instellingen van openbaar nut, onderworpen aan de wet van 16 maart 1954 (Staat);

a) categorie A, dit zijn :

— Hulp- en Informatiebureau voor gezinnen van militairen;

— Dienst voor regeling der binnenvaart;

— Regie der gebouwen;

— Instituut voor veterinaire keuring;

— Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen (aangestipt zij dat de nationaal gebleven personeelsleden van het Fonds ambten van de personeelsformatie van het Ministerie van Volksgezondheid blokkeren en dat het Fonds dient opgeheven; wet van 26 juni 1990).

b) categorie B, dit zijn :

— Belgisch Instituut voor normalisatie;

— Nationaal Geografisch Instituut;

— Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers;

— Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw;

— Koninklijk Instituut voor aarde- en ruimtewetenschappen;

— Koninklijk Instituut voor nationale wetenschappelijke en culturele instellingen;

— Belgische dienst voor bedrijfsleven en landbouw;

— Belgische Dienst voor buitenlandse handel;

— Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap;

— Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten;

— Nationale Zuiveldienst.

c) categorie D, dit zijn :

— Kruispuntbank voor de sociale zekerheid;

— Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;

— Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen;

— Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag;

— Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS;

— Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten baste van de arbeiders der diamantnijverheid;

— Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der ondernemingen voor binnenscheepvaart;

— Bijzondere Compensatiekas voor kindertoeslagen van de zeevaartgewesten;

— Fonds voor arbeidsongevallen;

— Fonds voor beroepsziekten;

— Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers;

— Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;

— Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen;

— Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers;

— Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;

— Rijksdienst voor sociale zekerheid;

— Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten;

— Rijksdienst voor pensioenen;

— Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;

ARTIKEL 1 VAN HET WETSONTWERP

Paragraaf 1 — Wervingskredieten

Administratief openbaar ambt van de centrale overheid
Huidig toepassingsgebied (artikel 1 van het koninklijk besluit n° 56 van 16 juli 1982)

1° besturen en andere diensten van de ministeries (wetenschappelijke instellingen - Nationale Congresdienst);

2° instellingen van openbaar nut, onderworpen aan de wet van 16 maart 1954 (Staat);

a) categorie A, dit zijn :

— Hulp- en Informatiebureau voor gezinnen van militairen;

— Dienst voor regeling der binnenvaart;

— Regie der gebouwen;

— Instituut voor veterinaire keuring;

— Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen.

b) categorie B, dit zijn :

— Belgisch Instituut voor normalisatie;

— Nationaal Geografisch Instituut;

— Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers;

— Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw;

— Koninklijk Instituut voor aarde- en ruimtewetenschappen;

— Koninklijk Instituut voor nationale wetenschappelijke en culturele instellingen;

— Belgische dienst voor bedrijfsleven en landbouw;

— Belgische Dienst voor buitenlandse handel;

— Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap;

— Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten;

— Nationale Zuiveldienst.

c) categorie D, dit zijn :

— Kruispuntbank voor de sociale zekerheid;

— Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;

— Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen;

— Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag;

— Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS;

— Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten baste van de arbeiders der diamantnijverheid;

— Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der ondernemingen voor binnenscheepvaart;

— Bijzondere Compensatiekas voor kindertoeslagen van de zeevaartgewesten;

— Fonds voor arbeidsongevallen;

— Fonds voor beroepsziekten;

— Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers;

— Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;

— Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen;

— Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers;

— Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;

— Rijksdienst voor sociale zekerheid;

— Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten;

— Rijksdienst voor pensioenen;

— Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;

- Dienst voor de overzeese sociale zekerheid;
 - Pool van de zeelieden ter koopvaardij;
- Dat geldt niet voor de :
- autonome overheidsbedrijven;
 - openbare kredietinstellingen;
 - Nationale Loterij.

Paragraaf 3, eerste lid — Werving binnen de door de begroting toegestane perken, ter vervanging van de ambtenaren die hun ambt hebben beëindigd

Toepassingsgebied in ontwerp

In de wet van 16 maart 1954 bedoelde instellingen van openbaar nut (Staat), te weten :

a) categorie A :

— Nationaal Onderzoeksinstituut voor arbeidsomstandigheden;

— Regie voor maritiem transport.

b) categorie B :

— Koninklijke Muntshouwborg;

— Nationaal Orkest van België;

— Paleis voor Schone Kunsten.

c) categorie C :

— Controledienst voor de verzekeringen;

— Nationale Delcredereerdienst.

Dat geldt niet voor de :

— autonome overheidsbedrijven;

— openbare kredietinstellingen;

— Nationale Loterij.

Paragraaf 3, tweede lid

Toepassingsgebied in ontwerp

Elke nieuwe instelling die op heden noch onder § 1, noch onder § 3, eerste lid, ressorteert, met name :

categorie A :

— Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie

categorie C :

— Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden

Dat geldt niet voor de :

— autonome overheidsbedrijven;

— openbare kredietinstellingen;

— Nationale Loterij.

Art. 3

Beginsel van de werving volgens de regels van het sta-tuut

Toepassingsgebied van het ontwerp

1° de besturen en andere diensten van de Staat;

- Dienst voor de overzeese sociale zekerheid;
- Pool van de zeelieden ter koopvaardij;

Paragraaf 3, eerste lid — Werving binnen de door de begroting toegestane perken, ter vervanging van de ambtenaren die hun ambt hebben beëindigd

Huidig toepassingsgebied (art. 2 van het koninklijk besluit n° 56 van 16 juli 1982)

In de wet van 16 maart 1954 bedoelde instellingen van openbaar nut (Staat), te weten :

a) categorie A :

— Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (toepassing is onmogelijk, zie hieronder, na de N.B.);

— Nationaal Onderzoeksinstituut voor arbeidsomstandigheden;

— Regie voor maritiem transport.

b) categorie B :

— Koninklijke Muntshouwborg;

— Nationaal Orkest van België;

— Paleis voor Schone Kunsten.

c) categorie C :

— Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden (toepassing is onmogelijk, zie hieronder, na de N.B.);

— Controledienst voor de verzekeringen;

— Nationale Delcredereerdienst.

N.B. De nieuwe instellingen die alle ambten niet kunnen invullen nadat een beroep op mobiliteit werd gedaan, mogen geen personeelsleden aantrekken omdat er geen vastbenoemde ambtenaren zijn die hun ambt zouden kunnen beëindigen.

Paragraaf 3, tweede lid

Huidig toepassingsgebied

Er bestaat geen gelijksoortige bepaling in het koninklijk besluit n° 56.

Huidig toepassingsgebied (artikel 8, § 1, van het koninklijk besluit n° 56 van 16 juli 1982 en artikel 51 van de wet van 28 december 1973)

1° de besturen en andere diensten van de ministeries (koninklijk besluit n° 56);

de besturen en andere diensten van de Staat (artikel 51);

2° de instellingen van openbaar nut vermeld in artikel 1, §§ 1 en 3 van het ontwerp en alle andere door de Koning aangewezen instellingen van openbaar nut, namelijk :

- a) de instellingen van de categorie A :
 - het Hulp- en Informatiebureau voor gezinnen van militairen;
 - de Dienst voor regeling van de Binnenvaart;
 - de Regie der Gebouwen;
 - het Instituut voor Veterinaire Keuring;
 - Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen (daarbij wordt opgemerkt dat het nationaal gebleven personeel van het Fonds de betrekkingen van het ministerie van Volksgezondheid blokkeert en dat het Fonds moet worden opgeheven; wet van 6 juni 1990);
 - Belgisch instituut voor postdiensten en telecommunicatie;
 - Nationaal onderzoeksinstituut voor arbeidsomstandigheden;
 - Regie voor maritiem transport.
- b) de instellingen van de categorie B :
 - Belgisch Instituut voor normalisatie;
 - Nationaal Geografisch Instituut;
 - Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers;
 - Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw;
 - Koninklijk Instituut voor aarde- en ruimtewetenschappen;
 - Koninklijk Instituut voor nationale wetenschappelijke en culturele instellingen;
 - Belgische Dienst voor bedrijfsleven en landbouw;
 - Belgische Dienst voor buitenlandse handel;
 - Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap;
 - Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten;
 - Nationale Zuiveldienst;
 - Koninklijke Muntchouwborg;
 - Nationaal Orkest van België;
 - Paleis voor Schone Kunsten.
- c) de instellingen van categorie C :
 - Controledienst voor de ziekenfondsen en de landbonden;
 - Controledienst voor de verzekeringen;
 - Nationale Delcredere dienst.
- d) de instellingen van de categorie D :
 - Kruispuntbank voor de sociale zekerheid;
 - Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen;
 - Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag;
 - Kas der geneeskundige verzorging van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;
 - Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der diamantnijverheid;
 - Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der ondernemingen voor binnenscheepvaart;
 - Bijzondere Compensatiekas voor kindertoelagen van de zeevaartgewesten.
 - Fonds voor arbeidsongevallen;
 - Fonds voor beroepsziekten;
 - Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers;

2° de instellingen van openbaar nut bedoeld in de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit n° 56.

De instellingen van openbaar nut bedoeld bij de wet van 16 maart 1956 en alle andere door de Koning aangewezen instellingen van openbaar nut (artikel 51)

namelijk :

- a) de instellingen van de categorie A :
 - het Hulp- en Informatiebureau voor gezinnen van militairen;
 - de Dienst voor regeling van de Binnenvaart;
 - de Regie der Gebouwen;
 - het Instituut voor Veterinaire Keuring;
 - Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen;
 - Belgisch instituut voor postdiensten en telecommunicatie;
 - Nationaal onderzoeksinstituut voor arbeidsomstandigheden;
 - Regie voor maritiem transport.
- b) de instellingen van de categorie B :
 - Belgisch Instituut voor normalisatie;
 - Nationaal Geografisch Instituut;
 - Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers;
 - Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw;
 - Koninklijk Instituut voor aarde- en ruimtewetenschappen;
 - Koninklijk Instituut voor nationale wetenschappelijke en culturele instellingen;
 - Belgische Dienst voor bedrijfsleven en landbouw;
 - Belgische Dienst voor buitenlandse handel;
 - Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap;
 - Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten;
 - Nationale Zuiveldienst;
 - Koninklijke Muntchouwborg;
 - Nationaal Orkest van België;
 - Paleis voor Schone Kunsten.
- c) de instellingen van categorie C :
 - Controledienst voor de ziekenfondsen en de landbonden;
 - Controledienst voor de verzekeringen;
 - Nationale Delcredere dienst.
- d) de instellingen van de categorie D :
 - Kruispuntbank voor de sociale zekerheid;
 - Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen;
 - Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag;
 - Kas der geneeskundige verzorging van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;
 - Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der diamantnijverheid;
 - Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der ondernemingen voor binnenscheepvaart;
 - Bijzondere Compensatiekas voor kindertoelagen van de zeevaartgewesten.
 - Fonds voor arbeidsongevallen;
 - Fonds voor beroepsziekten;
 - Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers;

- Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen;
 - Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers;
 - Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten;
 - Rijksdienst voor pensioenen;
 - Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;
 - Dienst voor de overzeese sociale zekerheid;
 - Pool van de zeelieden ter koopvaardij.
- 3° alle andere door de Koning aangewezen overheidsdiensten.

NIET ONDERWORPEN

- de diensten van de Kamer van volksvertegenwoordigers;
- de diensten van de Senaat;
- de diensten van de gewestraden;
- de diensten van de gemeenschapsraden;
- het Rekenhof;
- het Arbitragehof;
- de krijgsmacht;
- de provincies en gemeenten, alsmede de instellingen die ervan afhangen;
- de polders en wateringeng;
- de autonome overheidsbedrijven (artikel 11 van het ontwerp);
- de openbare kredietinstellingen (artikel 11 van het ontwerp);
- de Nationale Loterij (artikel 11 van het ontwerp);

Artikel 4 van het wetsontwerp

Het zogenoemde « eenheidsstatuut ».

Toepassingsgebied volgens het ontwerp

- 1° ministeries en andere diensten van de ministeries;
- 2° instellingen van openbaar nut (Staat) onderworpen aan de wet van 16 maart 1954 en die vallen onder de bevoegdheid van het comité voor de nationale, de gemeenschaps- en de gewestelijke overheidsdiensten (Comité B), met uitzondering van deze die een financiële, industriële of handelsactiviteit uitoefenen.

- Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen;
 - Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers;
 - Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten;
 - Rijksdienst voor pensioenen;
 - Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;
 - Dienst voor de overzeese sociale zekerheid;
 - Pool van de zeelieden ter koopvaardij.
- 3° alle andere door de Koning aangewezen overheidsdiensten (artikel 51).

NIET ONDERWORPEN

- de diensten van de Kamer van volksvertegenwoordigers;
- de diensten van de Senaat;
- de diensten van de gewestraden;
- de diensten van de gemeenschapsraden;
- het Rekenhof;
- het Arbitragehof;
- de krijgsmacht;
- de provincies en gemeenten, alsmede de instellingen die ervan afhangen;
- de polders en wateringeng;
- de onderwijsinstellingen;
- de autonome overheidsbedrijven (artikel 11 van het ontwerp);

Huidig toepassingsgebied

(Artikel 8 van het koninklijk besluit n° 56 van 16 juli 1982).

- 1° besturen en andere diensten van de ministeries;
- 2° instellingen van openbaar nut (Staat) bedoeld in artikel 94, § 2, van de programmawet van 30 december 1988.

Artikel 94, § 2 :

Het betreft hier de instellingen van openbaar nut bedoeld in de wet van 16 maart 1945 en die vallen onder de bevoegdheid van het comité voor de nationale, de gemeenschaps- en de gewestelijke overheidsdiensten (Comité B), met uitzondering van deze die een financiële, industriële of handelsactiviteit uitoefenen.

—> tot het huidige toepassingsgebied van het zogenoemde « eenheidsstatuut » behoren de instellingen van openbaar nut (Staat) bedoeld in de wet van 16 maart 1994 en die onder de bevoegdheid van Comité B vallen, met uitzondering van deze die een financiële, industriële of handelsactiviteit uitoefenen.

1. categorie A
 - Belgisch instituut voor postdiensten en telecommunicatie;
 - Instituut voor veterinaire keuring;
 - Nationaal Onderzoeksinstituut voor arbeidsomstandigheden;
 - Hulp- en informatiebureau voor gezinnen van militairen;
 - Dienst voor regeling der binnenvaart;
 - Regie der gebouwen.
2. categorie B
 - Rijksfonds voor sociale reclassering van de mindervaliden;
 - Belgisch Instituut voor normalisatie;
 - Nationaal Geografisch Instituut;
 - Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers;
 - Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw;
 - Koninklijk Instituut voor aarde- en ruimtewetenschappen;
 - Koninklijk Instituut voor nationale wetenschappelijke en culturele instellingen;
 - Koninklijke Muntshouwborg;
 - Belgische Dienst voor bedrijfsleven en landbouw;
 - Belgische Dienst voor buitenlandse handel;
 - Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap;
 - Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten;
 - Nationale Zuiveldienst;
 - Nationaal Orkest van België;
 - Paleis voor Schone Kunsten;
3. categorie C
 - Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden.
4. categorie D
 - Kruispuntbank voor de sociale zekerheid;
 - Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen;
 - Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag;
 - Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS;
 - Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der diamantnijverheid;
 - Fonds voor arbeidsongevallen;
 - Fonds voor beroepsziekten;
 - Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers;
 - Rijksdienst voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Rijksdienst voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen;
 - Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers;
 - Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsbedrijven;
 - Rijksdienst voor pensioenen;
 - Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;
 - Dienst voor de overzeese sociale zekerheid;
 - Pool van de zeelieden ter koopvaardij.

Artikel 5

Toepassingsgebied volgens het ontwerp.

Diensten bedoeld in artikel 3, maar die niet onderworpen zijn aan artikel 4.

1. categorie A
 - Belgisch instituut voor postdiensten en telecommunicatie;
 - Instituut voor veterinaire keuring;
 - Nationaal Onderzoeksinstituut voor arbeidsomstandigheden;
 - Hulp- en informatiebureau voor gezinnen van militairen;
 - Dienst voor regeling der binnenvaart;
 - Regie der gebouwen.
2. categorie B
 - Rijksfonds voor sociale reclassering van de mindervaliden;
 - Belgisch Instituut voor normalisatie;
 - Nationaal Geografisch Instituut;
 - Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers;
 - Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw;
 - Koninklijk Instituut voor aarde- en ruimtewetenschappen;
 - Koninklijk Instituut voor nationale wetenschappelijke en culturele instellingen;
 - Koninklijke Muntshouwborg;
 - Belgische Dienst voor bedrijfsleven en landbouw;
 - Belgische Dienst voor buitenlandse handel;
 - Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap;
 - Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten;
 - Nationale Zuiveldienst;
 - Nationaal Orkest van België;
 - Paleis voor Schone Kunsten;
3. categorie C
 - Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden.
4. categorie D
 - Kruispuntbank voor de sociale zekerheid;
 - Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen;
 - Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag;
 - Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS;
 - Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der diamantnijverheid;
 - Fonds voor arbeidsongevallen;
 - Fonds voor beroepsziekten;
 - Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers;
 - Rijksdienst voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Rijksdienst voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen;
 - Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers;
 - Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsbedrijven;
 - Rijksdienst voor pensioenen;
 - Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;
 - Dienst voor de overzeese sociale zekerheid;
 - Pool van de zeelieden ter koopvaardij.

Huidig toepassingsgebied

(Artikel 51, § 3, van de wet van 28 december 1973 - artikel 8, § 3, van het koninklijk besluit n° 56).

- 1° besturen en andere diensten van de Staat, behalve ministeries en andere diensten van de ministeries;
- 2° instellingen van openbaar nut, met name;

- 1° uit categorie A :
 - Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen;
 - Regie voor maritiem transport;
- 2° uit categorie B :
- 3° uit categorie C :
 - Controledienst voor de verzekeringen;
 - Nationale Delcrederedienst;
- 4° van categorie D :
 - Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van arbeiders der ondernemingen voor binnenscheepvaart;
 - Bijzondere Compensatiekas voor kindertoeslagen van de zeevaartgewesten.

- Uitgesloten :
- de diensten van de Kamer van Volksvertegenwoordigers ;
 - de diensten van de Senaat;
 - het Rekenhof;
 - het Arbitragehof;
 - de krijgsmacht;
 - de rijkswacht;
 - de provincies, gemeenten en de daarvan afhangende instellingen;
 - de polders en wateringen;
 - de autonome overheidsbedrijven;
 - de openbare kredietinstellingen;
 - de Nationale Loterij.

Artikel 10 van het wetsontwerp

Instellingen zonder personeelsstatuut

Toepassingsgebied van het wetsontwerp

Publiekrechtelijke instellingen waarop de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op de instellingen

- > artikel 51, § 3, van de wet van 28 december 1973
- besturen en andere diensten van de Staat
- instellingen van openbaar nut onderworpen aan de wet van 16 maart 1954 en alle andere door de Koning aangewezen instellingen.

- Uitgesloten zijn :
- diensten van de Kamer van volksvertegenwoordigers;
 - diensten van de Senaat;
 - diensten van de Raden van de gemeenschappen en van de gewesten;
 - Rekenhof;
 - krijgsmacht;
 - provincies, gemeenten en eraan ondergeschikte instellingen;
 - onderwijsinstellingen;
 - polders en wateringen;
 - autonome overheidsbedrijven;

- > artikel 8, § 3, van koninklijk besluit n° 56
- Instellingen van openbaar nut bedoeld in artikel 1 of in artikel 2, maar die niet onderworpen zijn aan artikel 8, § 2 (3 hypothesen van contractuelen), met name :

- 1° uit categorie A :
 - Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen;
 - Regie voor maritiem transport;
- 2° uit categorie B :
- 3° uit categorie C :
 - Controledienst voor de verzekeringen;
 - Nationale Delcrederedienst;
- 4° van categorie D :
 - Bijzondere Verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van arbeiders der ondernemingen voor binnenscheepvaart;
 - Bijzondere Compensatiekas voor kindertoeslagen van de zeevaartgewesten.

Artikel 10 van het wetsontwerp

Instellingen zonder personeelsstatuut

Huidig toepassingsgebied (artikel 13 van het koninklijk besluit n° 56 van 16 juli 1982)

Publiekrechtelijke instellingen waarop de wet van 16 maart 1954 van toepassing is en waarvan het statuut of

van openbaar nut van toepassing is, en waarvan het statuut of de personeelsbezetting per 1 januari 1995 niet is vastgesteld.

Bijvoorbeeld :

a) categorie A zoals bepaald in de wet van 16 maart 1954 :

— het Nationaal Onderzoeksinstituut voor Arbeidsomstandigheden;

b) categorie B zoals bepaald in de wet van 16 maart 1954 :

— het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en landbouw;

— het Koninklijk Instituut voor Aarde- en Ruimtetenschappen;

— het Koninklijk Instituut voor Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen;

— de Koninklijke Muntshouwborg;

— het Paleis voor Schone Kunsten.

Uitgesloten :

— de autonome overheidsbedrijven;

— de openbare kredietinstellingen;

— de Nationale Loterij.

Artikel 12 van het wetsontwerp

Mobiliteitsregeling

Toepassingsgebied van het wetsontwerp

1° de besturen en andere diensten van de ministeries (wetenschappelijke instellingen, nationale Congresdienst);

2° de publiekrechtelijke instellingen die onder de wet van 16 maart 1954 (Staat) vallen :

a) van de categorie A, te weten :

— het Hulp- en Informatiebureau voor Gezinnen en Militairen;

— de Dienst voor Regeling van de Binnenvaart;

— de Regie der Gebouwen;

— het Instituut voor Veterinaire Keuring;

— Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-Sociale Inrichtingen (ter zake moet worden opgemerkt dat het federaal gebleven personeel van dit Fonds een aantal vacatures bij het ministerie van Volksgezondheid blokkeert en dat dit Fonds moet worden afgeschaft; wet van 26 juni 1990);

b) van categorie B, te weten :

— het Belgisch Instituut voor Normalisatie;

— het Nationaal Geografisch Instituut;

— het Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oudstrijders en Oorlogsslachtoffers;

— het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw;

— het Koninklijk Instituut voor Aarde- en Ruimtetenschappen;

— het Koninklijk Instituut voor Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen;

— de Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw;

— de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel;

— de Centrale Dienst voor Sociale en Culturele Actie ten behoeve van de Leden van de Militaire Gemeenschap;

de personeelsbezetting per 1 januari 1983 niet was vastgesteld.

Artikel 12 van het wetsontwerp

Mobiliteitsregeling

Huidig toepassingsgebied (artikel 51, § 4, van de wet van 28 december 1973 betreffende de budgettaire voorstellen 1973-1974)

1° de besturen en andere diensten van de Staat, met uitzondering van de Raad van State en de rechterlijke macht;

2° de publiekrechtelijke instellingen die onder de wet van 16 maart 1954 vallen, alsmede al de overige, door de Koning aangewezen publiekrechtelijke instellingen;

— de Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten;

— Nationale Zuiveldienst;

c) van categorie D, te weten :

— de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid;

— de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;

— de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen;

— de Hulp- en Voorzorgskas voor Zeevarenden onder Belgische Vlag;

— Kas der Geneeskundige Verzorging van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;

Bijzondere verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der diamantnijverheid.

Bijzondere verrekenkas voor gezinsvergoedingen der ondernemingen van binnenscheepvaart.

Bijzondere compensatiekas voor kindertoeslagen van de zeevaartgewesten.

Fonds voor arbeidsongevallen.

Fonds voor de beroepsziekten.

Nationaal pensioenfonds voor mijnwerkers.

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen.

Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers.

Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling.

Rijksdienst voor sociale zekerheid.

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten.

Rijksdienst voor pensioenen.

Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie.

Dienst voor de overzeese sociale zekerheid.

Pool van de zeelieden ter koopvaardij.

3° Overige, door de Koning aangewezen overheidsdiensten :

— Planbureau;

— Nationale Arbeidsraad (secretariaat);

— Centrale Raad voor het Bedrijfsleven;

— Fonds voor de aflossing van de leningen voor sociale huisvesting;

— Nationaal onderzoeksinstituut voor de arbeidsomstandigheden;

— Regie voor maritiem transport;

— Paleis voor Schone Kunsten;

— Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden;

— Controledienst voor de verzekeringen;

— Nationale Delcreditedienst;

— Hoge Raad voor de Middenstand (secretariaat).

N.B. : Het ontwerp van koninklijk besluit houdende de uitvoeringsbesluiten inzake de mobiliteit heeft het volgende toepassingsgebied :

1° administratieve besturen en andere ministeriële diensten;

2° de hierboven onder het 2°, a, b, en c vernoemde instellingen van openbaar nut;

3° de volgende overheidsdiensten :

— het Planbureau;

— het secretariaat van de Nationale Arbeidsraad;

— het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven;

— het secretariaat van de Hoge Raad voor de Middenstand.

3° alle overige, door de Koning aangewezen diensten :
Tevens waren uitgesloten :

— de diensten van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, van de Senaat, van de Gewest- en Gemeenschapsraden;

— het Rekenhof;

— de strijdkrachten;

— de provincies en de gemeenten en de daaraan ondergeschikte instellingen;

— de polders en wateringen;

— de autonome overheidsbedrijven.

Art. 22 van het wetsontwerp

Systeem van de mandaten

Toepassingsgebied van het ontwerp

1. Administratieve en andere diensten van de ministeries (wetenschappelijke instellingen).
2. Instellingen van openbaar nut (Staat) bedoeld bij de wet van 16 maart 1954
 - a) van categorie A, met name
 - Hulp- en informatiebureau voor gezinnen van militairen;
 - Dienst voor regeling der binnenvaart;
 - Regie der Gebouwen;
 - Instituut voor Veterinaire Keuring;
 - Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen (er zij opgemerkt dat het nationaal gebleven personeel van het Fonds betrekkingen van de personeelsformatie van het Ministerie van Volksgezondheid blokkeert en dat het Fonds moet worden afgeschaft; wet van 26 juni 1990)
 - b) van categorie B, met name
 - Belgisch Instituut voor normalisatie;
 - Nationaal Geografisch Instituut;
 - Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oudstrijders en oorlogsslachtoffers;
 - Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw;
 - Koninklijk Instituut voor aard- en ruimtewetenschappen;
 - Koninklijk Instituut van nationale wetenschappelijke en culturele instellingen;
 - Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw;
 - Belgische Dienst voor Buitenlandse handel;
 - Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap;
 - Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwprodukten;
 - Nationale Zuiveldienst
 - c) van categorie D, met name :
 - Kruispuntbank voor de sociale zekerheid;
 - Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen;
 - Hulp- en voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag;
 - Kas voor geneeskundige verzorging van de NMBS;
 - Bijzondere verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der diamantnijverheid;
 - Bijzondere verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders der ondernemingen voor binnenscheepvaart;
 - Compensatiekas voor kindertoeslagen van de zeevaartgewesten;
 - Fonds voor arbeidsongevallen;
 - Fonds voor beroepszaken;
 - Nationaal pensioenfonds voor mijnwerkers;
 - Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;
 - Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen;
 - Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers;
 - Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid;
 - Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten;

- Rijksdienst voor pensioenen;
- Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;
- Dienst voor de overzeese sociale zekerheid;
- Pool voor de zeelieden der koopvaardij.

NB : Het personeel van het Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw beschikt thans over geen enkel statuut.

— Koninklijk Instituut voor aard- en ruimtewetenschappen;

— Koninklijk Instituut voor nationale wetenschappelijke en culturele instellingen.

Die instituten zullen waarschijnlijk het statuut van het overheidspersoneel krijgen.

3. andere (mogelijke) openbare diensten :

- Planbureau;
- Nationale arbeidsraad (secretariaat);
- Centrale raad voor het bedrijfsleven (secretariaat);
- Fonds voor de aflossing der leningen van de sociale huisvesting;
- Nationaal onderzoeksinstituut voor arbeidsomstandigheden;
- Regie voor maritiem transport;
- Paleis voor Schone Kunsten;
- Controledienst voor de ziekenfondsen en de landbonden;

— Controledienst voor de verzekeringen;

— Nationale delcreditedienst;

— Hoge Raad voor de middenstand (secretariaat).

Het ontwerp van koninklijk besluit tot organisatie van de regeling van het mandaat zou het volgende toepassingsgebied kunnen bestrijken :

1) administraties en andere ministeriële diensten;

2) sub 2°, a, b en c vermelde instellingen van openbaar nut.

3° andere openbare diensten

- Planbureau;
- Secretariaat van de nationale arbeidsraad;
- Secretariaat van de Centrale raad voor het bedrijfsleven;
- Secretariaat van de Hoge Raad voor de middenstand.

Article 1er du projet de loiParagraphe 1er. Enveloppe de recrutement

Fonction publique administrative du pouvoir central

Champ d'application en projet

Champ d'application actuel
(art. 1er de l'A.R. n° 56 du 16/07/1982)

1° administrations et autres services des ministères (établissements scientifiques - service national du congrès)

2° Organismes d'intérêt public soumis à la loi du 16 mars 1954 (Etat)

a) de la catégorie A, c.-à-d.

- Office de renseignements et d'aide aux familles des militaires
- Office régulateur de la navigation intérieure
- Régie des Bâtiments
- Institut d'expertise vétérinaire
- Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales (à noter que le personnel resté national du Fonds bloque des emplois du cadre du Ministère de la Santé publique et que le Fonds doit être supprimé ; loi du 26 juin 1990)

1° administrations et autres services des ministères (établissements scientifiques - Service national du Congrès)

2° organismes d'intérêt public soumis à la loi du 16 mars 1954 (Etat)

a) de la catégorie A, c.-à-d. :

- Office des renseignements et d'aide aux familles des militaires
- Office régulateur de la navigation intérieure
- Régie des bâtiments
- Institut d'expertise vétérinaire
- Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales

b) de la catégorie B, c.-à-d. :

- Institut belge de normalisation
- Institut géographique national
- Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre
- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux
- Office belge de l'économie et de l'agriculture
- Office belge du commerce extérieur
- Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire
- Office national des débouchés agricoles et horticoles
- Office national du lait et de ses dérivés

c) de la catégorie D, c.-à-d. :

- Banque-carrefour de la sécurité sociale
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge
- Caisse des soins de santé de la S.N.C.B.

b) de la catégorie B, c.-à-d. :

- Institut belge de normalisation
- Institut géographique national
- Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre
- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux
- Office belge de l'économie et de l'agriculture
- Office belge du commerce extérieur
- Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire
- Office national des débouchés agricoles et horticoles
- Office national du lait et de ses dérivés

c) de la catégorie D, c.-à-d. :

- Banque-carrefour de la sécurité sociale
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge
- Caisse des soins de santé de la S.N.C.B.

- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs occupés dans les entreprises de batellerie
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des régions maritimes
- Fonds des accidents du travail
- Fonds des maladies professionnelles
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs
- Institut national d'assurance maladie-invalidité
- Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés
- Office national de l'emploi
- Office national de sécurité sociale
- Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales
- Office national des pensions
- Office national des vacances annuelles
- Office de sécurité sociale d'Outre-Mer
- Pool des marins de la marine marchande.

- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs occupés dans les entreprises de batellerie
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des régions maritimes
- Fonds des accidents du travail
- Fonds des maladies professionnelles
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs
- Institut national d'assurance maladie-invalidité
- Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés
- Office national de l'emploi
- Office national de sécurité sociale
- Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales
- Office national des pensions
- Office national des vacances annuelles
- Office de sécurité sociale d'Outre-Mer
- Pool des marins de la marine marchande.

Exclus

- entreprises publiques autonomes
- institutions publiques de crédit
- loterie nationale

Paragraphe 3, alinéa 1er recrutement dans les limites du budget
en remplacement d'agents qui ont cessé leurs fonctions

Champ d'application en projet

Champ d'application actuel
(art. 2 de l'A.R. n° 56 du 16/07/1982)

O.I.P. (Etat) visés par la loi du 16 mars 1954, à savoir :

a) de la catégorie A :

- Institut national de recherche sur les conditions de travail
- Régie des transports maritimes

b) de la catégorie B :

- Théâtre royal de la Monnaie
- Orchestre national de Belgique
- Palais des Beaux-Arts

c) de la catégorie C :

- Office de contrôle des assurances
- Office national du Ducroire

Exclus

- entreprises publiques autonomes
- institutions publiques de crédit
- loterie nationale

O.I.P. (Etat) visés par la loi du 16 mars 1954, à savoir :

a) de la catégorie A :

- Institut belge des services postaux et des télécommunications (application impossible : voir ci-après le N.B.)
- Institut national de recherche sur les conditions de travail
- Régie des transports maritimes

b) de la catégorie B :

- Théâtre royal de la Monnaie
- Orchestre national de Belgique
- Palais des Beaux-Arts

c) de la catégorie C :

- Office de contrôle des mutualités et des unions nationales (application impossible : voir ci-après le N.B.)
- Office de contrôle des assurances
- Office national du Ducroire

N.B. : Les nouveaux organismes qui, après appel à la mobilité, n'ont pu pourvoir tous les emplois, ne peuvent recruter car il n'y a pas encore d'agents statutaires susceptibles de cesser leurs fonctions.

Paragraphe 3, alinéa 2

Champ d'application en projet

Tout nouvel organisme qui ne tombe ni sous le § 1er ni sous le § 3, alinéa 1er

Aujourd'hui

de la catégorie A :

- Institut belge des services postaux et des télécommunications

de la catégorie C :

- Office de contrôle des mutualités et des unions nationales.

Exclus

- entreprises publiques autonomes
- institutions publiques de crédit
- loterie nationale

Champ d'application actuel

Aucune disposition semblable dans l'A.R. n° 56

Article 3

Principe du recrutement selon les règles du statut

Champ d'application en projet

- 1° administrations et autres services de l'Etat
- 2° organismes d'intérêt public visés à l'article 1er, §§ 1er et 3 du projet et dans tous autres organismes d'intérêt public désignés par le Roi, c'est-à-dire :
 - a) de la catégorie A :
 - Office de renseignements et d'aide aux familles des militaires
 - Office régulateur de la navigation intérieure
 - Régie des Bâtiments
 - Institut d'expertise vétérinaire

Champ d'application actuel (article 8, § 1er, de l'A.R. n° 56 du 16/07/1982 et article 51 de la loi du 28/12/1973)

- 1° administrations et autres services des ministères (A.R. n° 56)

administrations et autres services de l'Etat (art. 51)
- 2° organismes d'intérêt public visés aux articles 1er et 2 de l'A.R. n° 56

organismes d'intérêt public visés par la loi du 16 mars 1954 et tous autres organismes d'intérêt public désignés par le Roi (art. 51)

c'est-à-dire :
 - a) de la catégorie A :
 - Office des renseignements et d'aide aux familles des militaires
 - Office régulateur de la navigation intérieure
 - Régie des bâtiments
 - Institut d'expertise vétérinaire

- Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales (à noter que le personnel resté national du Fonds bloque des emplois du cadre du Ministère de la Santé publique et que le Fonds doit être supprimé ; loi du 26 juin 1990)
- Institut belge des services postaux et des télécommunications
- Institut national de recherche sur les conditions de travail
- Régie des transports maritimes

b) de la catégorie B :

- Institut belge de normalisation
- Institut géographique national
- Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre
- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux
- Office belge de l'économie et de l'agriculture
- Office belge du commerce extérieur
- Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire
- Office national des débouchés agricoles et horticoles
- Office national du lait et de ses dérivés

- Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales
- Institut belge des services postaux et des télécommunications
- Institut national de recherche sur les conditions de travail
- Régie des transports maritimes

b) de la catégorie B :

- Institut belge de normalisation
- Institut géographique national
- Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre
- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux
- Office belge de l'économie et de l'agriculture
- Office belge du commerce extérieur
- Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire
- Office national des débouchés agricoles et horticoles
- Office national du lait et de ses dérivés

- Théâtre royal de la Monnaie
- Orchestre national de Belgique
- Palais des Beaux-Arts

c) de la catégorie C :

- Office de contrôle des mutualités et des unions nationales
- Office de contrôle des assurances
- Office national du Ducroire

d) de la catégorie D :

- Banque-carrefour de la sécurité sociale
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge
- Caisse des soins de santé de la S.N.C.B.
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs occupés dans les entreprises de batellerie
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des régions maritimes

- Théâtre royal de la Monnaie
- Orchestre national de Belgique
- Palais des Beaux-Arts

c) de la catégorie C :

- Office de contrôle des mutualités et des unions nationales
- Office de contrôle des assurances
- Office national du Ducroire

d) de la catégorie D :

- Banque-carrefour de la sécurité sociale
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge
- Caisse des soins de santé de la S.N.C.B.
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs occupés dans les entreprises de batellerie
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des régions maritimes

- Fonds des accidents du travail
- Fonds des maladies professionnelles
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs
- Institut national d'assurance maladie-invalidité
- Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés
- Office national de l'emploi
- Office national de sécurité sociale
- Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales
- Office national des pensions
- Office national des vacances annuelles
- Office de sécurité sociale d'Outre-Mer
- Pool des marins de la marine marchande.

- Fonds des accidents du travail
- Fonds des maladies professionnelles
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs
- Institut national d'assurance maladie-invalidité
- Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés
- Office national de l'emploi
- Office national de sécurité sociale
- Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales
- Office national des pensions
- Office national des vacances annuelles
- Office de sécurité sociale d'Outre-Mer
- Pool des marins de la marine marchande.

3° tous autres services publics désignés par le Roi

NON VISES :

- services de la Chambre des Représentants
- services du Sénat
- services des conseils régionaux
- services des conseils de communautés
- Cour des Comptes
- Cour d'arbitrage
- forces armées
- provinces, communes et établissements y subordonnés
- polders et wateringues

3° tous autres services publics désignés par le Roi (art. 51)

NON VISES :

- services de la Chambre des Représentants
- services du Sénat
- services des conseils régionaux
- services des conseils de communauté
- Cour des Comptes
- forces armées
- provinces, communes et établissements y subordonnés
- établissements de l'enseignement
- polders et wateringues

- entreprises publiques autonomes (art. 11 du projet de loi)
- institutions publiques de crédit (art. 11 du projet de loi)
- Loterie nationale (art. 11 du projet de loi)

- entreprises publiques autonomes

Article 4 du projet de loi

Statut dit "unique"

Champ d'application en projet

- 1° ministères et autres services des ministères
- 2° organismes d'intérêt public (Etat) soumis à la loi du 16 mars 1954 et qui relèvent du Comité des services publics nationaux, communautaires et régionaux (Comité B), à l'exception des organismes qui exercent une activité financière, industrielle ou commerciale.

Champ d'application actuel
(art. 8 de l'A.R. n° 56 du 16/07/1982)

- 1° administrations et autres services des ministères
- 2° organismes d'intérêt public (Etat) visés à l'article 94, § 2, de la loi-programme du 30 décembre 1988

Article 94, § 2 :

sont concernés les organismes d'intérêt public visés par la loi du 16 mars 1954 et qui relèvent du comité des services publics nationaux, communautaires et régionaux (Comité B), à l'exception des organismes qui exercent une activité financière, industrielle ou commerciale.

-----> sont dans le champ d'application actuel du statut dit "unique" les organismes d'intérêt public (Etat) visés par la loi du 16 mars 1954 et qui relèvent du Comité B, à l'exception des organismes qui exercent une activité financière, industrielle ou commerciale.

1. catégorie A

- Institut belge des services postaux et des télécommunications
- Institut d'expertise vétérinaire
- Institut national de recherche sur les conditions de travail
- Office de renseignements et d'aide aux familles des militaires
- Office régulateur de la navigation intérieure
- Régie des bâtiments

2. catégorie B

- Fonds national de reclassement social des handicapés
- Institut belge de normalisation
- Institut géographique national
- Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre
- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux
- Théâtre royal de la Monnaie
- Office belge de l'économie et de l'agriculture
- Office belge du commerce extérieur
- Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire
- Office national des débouchés agricoles et horticoles
- Office national du lait et de ses dérivés
- Orchestre national de Belgique
- Palais des Beaux Arts

1. catégorie A

- Institut belge des services postaux et des télécommunications
- Institut d'expertise vétérinaire
- Institut national de recherche sur les conditions de travail
- Office de renseignements et d'aide aux familles des militaires
- Office régulateur de la navigation intérieure
- Régie des bâtiments

2. catégorie B

- Fonds national de reclassement social des handicapés
- Institut belge de normalisation
- Institut géographique national
- Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre
- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux
- Théâtre royal de la Monnaie
- Office belge de l'économie et de l'agriculture
- Office belge du commerce extérieur
- Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire
- Office national des débouchés agricoles et horticoles
- Office national du lait et de ses dérivés
- Orchestre national de Belgique
- Palais des Beaux Arts

3. catégorie C

- Office de contrôle des mutualités et des unions nationales

4. catégorie D

- Banque carrefour de la sécurité sociale
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge
- Caisse des soins de santé de la S.N.C.B.
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire
- Fonds des accidents du travail
- Fonds des maladies professionnelles
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs
- Institut national d'assurance maladie-invalidité
- Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés
- Office national de l'emploi
- Office national de sécurité sociale
- Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales
- Office national des pensions
- Office national des vacances annuelles
- Office de sécurité sociale d'outre-mer
- Pool des marins de la marine marchande.

3. catégorie C

- Office de contrôle des mutualités et des unions nationales

4. catégorie D

- Banque carrefour de la sécurité sociale
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge
- Caisse des soins de santé de la S.N.C.B.
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire
- Fonds des accidents du travail
- Fonds des maladies professionnelles
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs
- Institut national d'assurance maladie-invalidité
- Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés
- Office national de l'emploi
- Office national de sécurité sociale
- Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales
- Office national des pensions
- Office national des vacances annuelles
- Office de sécurité sociale d'outre-mer
- Pool des marins de la marine marchande.

Article 5

Champ d'application en projet

Champ d'application actuel
(art. 51, § 3, loi du 28/12/1973 -
art. 8, § 3, de l'A.R. n° 56)

Services visés à l'article 3 mais non soumis à
l'article 4.

--) article 51, § 3 loi 28/12/1973

- administrations et autres services de l'Etat
- organismes d'intérêt public soumis à la loi du 16 mars 1954 et tous autres organismes désignés par le Roi
- tous autres services publics désignés par le Roi

Exclus

- services de la Chambre des Représentants
- services du Sénat
- services des Conseils des Communautés et des Régions
- Cour des Comptes
- forces armées
- provinces, communes, établissements y subordonnés
- établissements de l'enseignement
- polders et wateringues
- entreprises publiques autonomes

1° administrations et autres services de l'Etat, sauf ministères et autres services des ministères ;

2° organismes d'intérêt public, c'est-à-dire :

1) de la catégorie A :

- Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales
- Régie des Transports maritimes

2) de la catégorie B :

3) de la catégorie C :

- Office de contrôle des assurances
- Office national du ducroire

--) article 8, § 3 de l'A.R. n° 56

Organismes d'intérêt public visés à l'article 1er ou à l'article 2 mais non soumis à l'article 8, § 2 (3 hypothèses de contractuels), c'est-à-dire :

1) de la catégorie A :

- Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales
- Régie des transports maritimes

2) de la catégorie B :

3) de la catégorie C :

- Office de contrôle des assurances
- Office national du ducroire

4) de la catégorie D :

- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs occupés dans les entreprises de batellerie
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des régions maritimes

Exclus

- Services de la Chambre des Représentants
- services du Sénat
- Cour des Comptes
- Cour d'arbitrage
- forces armées
- gendarmerie
- provinces, communes, établissements y subordonnés
- polders et wateringues
- entreprises publiques autonomes
- institutions publiques de crédit
- Loterie nationale

4) de la catégorie D :

- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs occupés dans les entreprises de batellerie
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des régions maritimes

Article 10 du projet de loi

Organismes dont le personnel n'a pas de statut

Champ d'application en projet

Champ d'application actuel
(art. 13 de l'A.R. n° 56 du 16/07/1982)

Organismes d'intérêt public soumis à la loi du 16 mars 1954 dont le statut ou le cadre n'a pas été fixé au 1er janvier 1995.

Organismes d'intérêt public soumis à la loi du 16 mars 1954 dont le statut ou le cadre n'avait pas été fixé au 1er janvier 1983.

Par exemple :

a) Catégorie A de la loi du 16 mars 1954 :

- Institut national de recherche sur les conditions de travail

b) Catégorie B de la loi du 16 mars 1954 :

- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et de l'agriculture ;
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace ;
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux ;
- Théâtre royal de la Monnaie ;
- Orchestre national de Belgique.

Exclus

- entreprises publiques autonomes
- institutions publiques de crédit
- loterie nationale

Article 12 du projet de loi

Régime de mobilité

Champ d'application en projet

- 1° administrations et autres services des ministères (établissements scientifiques, service national du Congrès).
- 2° Organismes d'intérêt public soumis à la loi du 16 mars 1954 (Etat)
 - a) de la catégorie A, c.-à-d.
 - Office de renseignements et d'aide aux familles des militaires
 - Office régulateur de la navigation intérieure
 - Régie des Bâtiments
 - Institut d'expertise vétérinaire
 - Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales (à noter que le personnel resté national du Fonds bloque des emplois du cadre du Ministère de la Santé publique et que le Fonds doit être supprimé ; loi du 26 juin 1990)

Champ d'application actuel

(art. 51, § 4, de la loi du 28 décembre 1973 relative aux propositions budgétaires 1973-1974)

- 1° administrations et autres services de l'Etat, à l'exception du Conseil d'Etat et de l'ordre judiciaire
- 2° organismes d'intérêt public soumis à la loi du 16 mars 1954 et tous autres organismes d'intérêt public désignés par le Roi ;

b) de la catégorie B, c.-à-d. :

- Institut belge de normalisation
- Institut géographique national
- Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre
- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux
- Office belge de l'économie et de l'agriculture
- Office belge du commerce extérieur
- Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire
- Office national des débouchés agricoles et horticoles
- Office national du lait et de ses dérivés

c) de la catégorie D, c.-à-d. :

- Banque-carrefour de la sécurité sociale
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge
- Caisse des soins de santé de la S.N.C.B.

- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs occupés dans les entreprises de batellerie
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des régions maritimes
- Fonds des accidents du travail
- Fonds des maladies professionnelles
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs
- Institut national d'assurance maladie-invalidité
- Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés
- Office national de l'emploi
- Office national de sécurité sociale
- Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales
- Office national des pensions
- Office national des vacances annuelles
- Office de sécurité sociale d'Outre-Mer
- Pool des marins de la marine marchande.

3° autres services publics désignés par le Roi (possibles)

- Bureau du Plan
- Conseil national du Travail (secrétariat)
- Conseil central de l'économie (secrétariat)
- Fonds d'amortissement des emprunts du logement social
- Institut national de recherche sur les conditions de travail
- Régie des Transports maritimes
- Palais des Beaux-Arts
- Office de contrôle des mutualités et des unions nationales
- Office de contrôle des assurances
- Office national du Ducroire
- Conseil supérieur des Classes moyennes (secrétariat)

3° tous autres services publics désignés par le Roi

Etaient également exclus :

- les services de la Chambre des Représentants, du Sénat, des conseils régionaux et des conseils de communautés ;
- la Cour des Comptes ;
- les forces armées ;
- les provinces et les communes et les établissements y subordonnés ;
- les établissements d'enseignement ;
- les polders et wateringues ;
- les entreprises publiques autonomes.

N.B. : Le projet d'arrêté royal portant les mesures d'exécution relatives à la mobilité a pour champ d'application :

- 1° administrations et autres services des ministères ;
- 2° organismes d'intérêt public cités ci-dessus sub 2°, a, b, et c ;
- 3° les services publics suivants :
 - Bureau du Plan
 - Secrétariat du Conseil national du travail
 - Secrétariat du conseil central de l'économie
 - Secrétariat du Conseil supérieur des classes moyennes.

Article 22 du projet de loi

Systeme des mandats

Champ d'application en projet

1. administrations et autres services des ministères (établissements scientifiques).

2. Organismes d'intérêt public (Etat) visé par la loi du 16 mars 1954
 - a) de la catégorie A, c.-à-d.
 - Office de renseignements et d'aide aux familles des militaires
 - Office régulateur de la navigation intérieure
 - Régie des Bâtiments
 - Institut d'expertise vétérinaire
 - Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales (à noter que le personnel resté national du Fonds bloque des emplois du cadre du Ministère de la Santé publique et que le Fonds doit être supprimé ; loi du 26 juin 1990)

b) de la catégorie B, c.-à-d. :

- Institut belge de normalisation
- Institut géographique national
- Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre
- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture
- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux
- Office belge de l'économie et de l'agriculture
- Office belge du commerce extérieur
- Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire
- Office national des débouchés agricoles et horticoles
- Office national du lait et de ses dérivés

c) de la catégorie D, c.-à-d. :

- Banque-carrefour de la sécurité sociale
- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge
- Caisse des soins de santé de la S.N.C.B.

- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs occupés dans les entreprises de batellerie
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des régions maritimes
- Fonds des accidents du travail
- Fonds des maladies professionnelles
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs
- Institut national d'assurance maladie-invalidité
- Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés
- Office national de l'emploi
- Office national de sécurité sociale
- Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales
- Office national des pensions
- Office national des vacances annuelles
- Office de sécurité sociale d'Outre-Mer
- Pool des marins de la marine marchande.

N.B. : Aucun statut ne régit actuellement le personnel de :

- Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture

- Institut royal des sciences de la terre et de l'espace
- Institut royal d'établissements scientifiques et culturels nationaux

Il est vraisemblable que le futur statut sera celui des agents de l'Etat.

3. autres services publics (possibles)

- Bureau du Plan
- Conseil national du Travail (secrétariat)
- Conseil central de l'économie (secrétariat)
- Fonds d'amortissement des emprunts du logement social
- Institut national de recherche sur les conditions de travail
- Régie des Transports maritimes
- Palais des Beaux-Arts
- Office de contrôle des mutualités et des unions nationales
- Office de contrôle des assurances
- Office national du Ducroire
- Conseil supérieur des classes moyennes (secrétariat)

N.B. : Le projet d'arrêté royal organisant le régime du mandat pourrait avoir comme champ d'application :

- 1° administrations et autres services des ministères
- 2° organismes d'intérêt public cités ci-dessus sub 2°, a, b, et c ;

- 3° autres services publics
- Bureau du Plan
 - Secrétariat du Conseil national du Travail
 - Secrétariat du Conseil central de l'économie
 - Secrétariat du conseil supérieur des classes moyennes
-